UC-NRLF
B 3 922 275

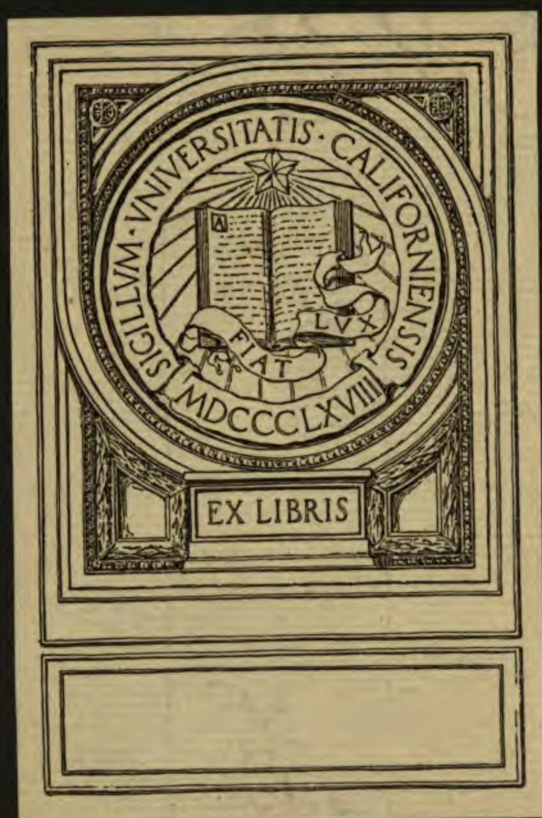
SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

ARISTOTELIS

DE ARTE POETICA

LIBER

RECOGNOVIT BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

I. BYWATER

LITTERARUM GRAECARUM PROFESSOR REGIUS

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

M DCCC XCVII

Price One Shilling and Sixpence

ARISTOTELIS
DE ARTE POETICA
LIBER

LONDINI ET NOVI EBORACI

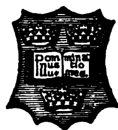

APUD HENRICUM FROWDE

ARISTOTELIS

DE ARTE POETICA
LIBER

RECOGNOVIT BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

I. BYWATER

LITTERARUM GRAECARUM PROFESSOR REGIUS

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

M DCCC XCVIII

OXONII

Excudebat Horatius Hart

Typographus academicus

PRAEFATIO

POETICA Aristotelea quem ad modum sit editoribus tractanda, exemplar nobis luculentum proposuit Iohannes Vahlen, cui quantum haec studia debuerint, omnes hodie norunt. Eandem ego viam ingressus unici codicis, Parisinum dico 1741, constantissime scripturam conservare decrevi, cum mentem manumque Aristotelis satis fideliter in eo referri arbitrer, et sicubi vitiis laborat, non ambitiosa opus esse sed modica tantum ac modesta emendatione, qualis ad tralaticia librariorum delicta semovenda etiam in aliis graecarum litterarum relliquiis facile conceditur. Est autem in hoc praecipue libello subinde cavendum ne librariis imputemus quae non est incredibile deliquisse ipsum. Si de primordiis libelli coniectura permittitur, eorum quae in Poetica aegre ferimus nonnulla, nisi fallor, ad ipsum redeunt, festinanter et parum considerate scribentem atque, ut fit in opere adumbrato sed nunquam relecto, quod semel minus recte scripserat intactum relinquentem; in hac fere opinione etiam Hermannum fuisse et nuper Christium video, atque haec veri similior videtur quam ex socordia vel perversitate librariorum et temporis iniuria omnia ista

profluxisse. Quae si probabilis est coniectura—et in posterioribus Poeticae capitulis plura cerno orationis rudis et indigestae indicia—satius est tolerare quaedam quam tollere, nisi forte et ipsum Aristotelem reformare instituerimus.

Emendationum in textum admissarum interpunctionisque passim immutatae in commentariis quos iamdudum paro rationem redditurus sum. Neque est in hac praefatiuncula de fide et auctoritate disceptare interpretationis Arabicae, quam raro admodum citare potui, plerumque neglexi.

Parisinos codices multis abhinc annis contuleram ipse; ceterorum notitiam ex Vahleni potissimum adnotatione mutuatus sum.

I. BYWATER.

Scribebam Oxonii mense Novembri a. 1897.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

ΠΕΡΙ

ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ

SIGLA

A^c	= cod. Parisinus 1741
Ar.	= interpretatio Arabica
apogr.	= apographa quaedam

Numeri in interiore margine appositi sectiones indicant editionis Oxoniensis a. 1837 sed in paulo iustiorem formam interdum redactas.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΕΡΙ ΠΟΙΗΤΙΚΗΣ

Περὶ ποιητικῆς αὐτῆς τε καὶ τῶν εἰδῶν αὐτῆς, ἥν τινα 1447a
δύναμιν ἕκαστον ἔχει, καὶ πῶς δεῖ συνίστασθαι τοὺς μύθους
εἰ μέλλει καλῶς ἕξειν ἡ ποίησις, ἔτι δὲ ἐκ πόσων καὶ
ποίων ἐστὶ μορίων, ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα τῆς
αὐτῆς ἐστι μεθόδου, λέγωμεν ἀρξάμενοι κατὰ φύσιν πρῶ-
2 τον ἀπὸ τῶν πρώτων. ἐποποιία δὴ καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας
ποίησις ἔτι δὲ κωμῳδία καὶ ἡ διθυραμβοποιητικὴ καὶ τῆς
αὐλητικῆς ἡ πλείστη καὶ κιθαριστικῆς πᾶσαι τυγχάνουσιν
3 οὖσαι μιμήσεις τὸ σύνολον· διαφέρουσι δὲ ἀλλήλων τρισίν,
ἢ γὰρ τῷ γένει ἑτέροις μιμεῖσθαι ἢ τῷ ἕτερα ἢ τῷ ἑτέ-
4 ρως καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον. ὥσπερ γὰρ καὶ χρώμασι
καὶ σχήμασι πολλὰ μιμοῦνταί τινες ἀπεικάζοντες (οἱ μὲν
διὰ τέχνης οἱ δὲ διὰ συνηθείας), ἕτεροι δὲ διὰ τῆς φωνῆς,
οὕτω κἂν ταῖς εἰρημέναις τέχναις ἅπασαι μὲν ποιοῦνται
τὴν μίμησιν ἐν ῥυθμῷ καὶ λόγῳ καὶ ἁρμονίᾳ, τούτοις δ'
5 ἢ χωρὶς ἢ μεμιγμένοις· οἷον ἁρμονίᾳ μὲν καὶ ῥυθμῷ χρώ-
μεναι μόνον ἥ τε αὐλητικὴ καὶ ἡ κιθαριστικὴ κἂν εἴ τινες
ἕτεραι τυγχάνουσιν οὖσαι ⟨τοιαῦται⟩ τὴν δύναμιν, οἷον ἡ τῶν
6 συρίγγων· αὐτῷ δὲ τῷ ῥυθμῷ μιμοῦνται χωρὶς ἁρμονίας αἱ

1447a 12. λέγομεν Ac 17. γένει] ἐν Forchhammer 21. κἂν Parisinus 2038: καὶ Ac 25. τυγχάνωσιν Ac τοιαῦται add. apogr. (confirm. Ar.) 26. αἱ Reiz: οἱ Ac: οἱ ⟨πολλοὶ⟩ Heinsius

τῶν ὀρχηστῶν, καὶ γὰρ οὗτοι διὰ τῶν σχηματιζομένων ῥυθμῶν
μιμοῦνται καὶ ἤθη καὶ πάθη καὶ πράξεις. ἡ δὲ [ἐποποιία] 7
μόνον τοῖς λόγοις ψιλοῖς ἢ τοῖς μέτροις καὶ τούτοις εἴτε
1447b μιγνῦσα μετ' ἀλλήλων εἴθ' ἑνί τινι γένει χρωμένη τῶν μέτ-
ρων ⟨ἀνώνυμος⟩ τυγχάνει οὖσα μέχρι τοῦ νῦν. οὐδὲν γὰρ ἂν 8
ἔχοιμεν ὀνομάσαι κοινὸν τοὺς Σώφρονος καὶ Ξενάρχου μί-
μους καὶ τοὺς Σωκρατικοὺς λόγους οὐδὲ εἴ τις διὰ τριμέτρων 9
ἢ ἐλεγείων ἢ τῶν ἄλλων τινῶν τῶν τοιούτων ποιοῖτο τὴν
μίμησιν—πλὴν οἱ ἄνθρωποί γε συνάπτοντες τῷ μέτρῳ τὸ 10
ποιεῖν ἐλεγειοποιοὺς τοὺς δὲ ἐποποιοὺς ὀνομάζουσιν, οὐχ ὡς
κατὰ τὴν μίμησιν ποιητὰς ἀλλὰ κοινῇ κατὰ τὸ μέτρον προσ-
αγορεύοντες· καὶ γὰρ ἂν ἰατρικὸν ἢ φυσικόν τι διὰ τῶν 11
μέτρων ἐκφέρωσιν, οὕτω καλεῖν εἰώθασιν· οὐδὲν δὲ κοινόν
ἐστιν Ὁμήρῳ καὶ Ἐμπεδοκλεῖ πλὴν τὸ μέτρον, διὸ τὸν μὲν
ποιητὴν δίκαιον καλεῖν, τὸν δὲ φυσιολόγον μᾶλλον ἢ ποιη-
τήν. ὁμοίως δὲ κἂν εἴ τις ἅπαντα τὰ μέτρα μιγνύων 12
ποιοῖτο τὴν μίμησιν καθάπερ Χαιρήμων ἐποίησε Κένταυ-
ρον μικτὴν ῥαψῳδίαν ἐξ ἁπάντων τῶν μέτρων, καὶ ποι-
ητὴν προσαγορευτέον. περὶ μὲν οὖν τούτων διωρίσθω
τοῦτον τὸν τρόπον. εἰσὶ δέ τινες αἳ πᾶσι χρῶνται τοῖς εἰρη- 13
μένοις, λέγω δὲ οἷον ῥυθμῷ καὶ μέλει καὶ μέτρῳ, ὥσπερ
ἥ τε τῶν διθυραμβικῶν ποίησις καὶ ἡ τῶν νόμων καὶ ἥ
τε τραγῳδία καὶ ἡ κωμῳδία· διαφέρουσι δὲ ὅτι αἱ μὲν
ἅμα πᾶσιν αἱ δὲ κατὰ μέρος. ταύτας μὲν οὖν λέγω τὰς 14
διαφορὰς τῶν τεχνῶν, ἐν οἷς ποιοῦνται τὴν μίμησιν.

---

28. ἐποποιία seclusit Ueberweg (om. Ar.) 1447b 9. ἀνώνυμος add. Bernays (confirm. Ar.) τυγχάνει οὖσα Suckow: τυγχάνουσα Ac 15. κατὰ τὴν Guelferbytanus: τὴν κατὰ Ac κοινὴ Ac 16. φυσικόν Heinsius (confirm. Ar.): μουσικόν Ac 24. αἳ Aldina 1536: αἱ Riccardianus 16: οἱ Ac 28. οὖν] οὐ Ac 29. οἷς Victorius: αἷς Ac

2 Ἐπεὶ δὲ μιμοῦνται οἱ μιμούμενοι πράττοντας, ἀνάγκη δὲ 1448a
τούτους ἢ σπουδαίους ἢ φαύλους εἶναι (τὰ γὰρ ἤθη σχεδὸν
ἀεὶ τούτοις ἀκολουθεῖ μόνοις, κακίᾳ γὰρ καὶ ἀρετῇ τὰ ἤθη
διαφέρουσι πάντες), ἤτοι βελτίονας ἢ καθ' ἡμᾶς ἢ χείρονας
2 ἢ καὶ τοιούτους, ὥσπερ οἱ γραφεῖς· Πολύγνωτος μὲν γὰρ
κρείττους, Παύσων δὲ χείρους, Διονύσιος δὲ ὁμοίους εἴκαζεν.
3 δῆλον δὲ ὅτι καὶ τῶν λεχθεισῶν ἑκάστη μιμήσεων ἕξει
ταύτας τὰς διαφορὰς καὶ ἔσται ἑτέρα τῷ ἕτερα μιμεῖσθαι
4 τοῦτον τὸν τρόπον. καὶ γὰρ ἐν ὀρχήσει καὶ αὐλήσει καὶ
5 κιθαρίσει ἔστι γενέσθαι ταύτας τὰς ἀνομοιότητας, καὶ τῷ
περὶ τοὺς λόγους δὲ καὶ τὴν ψιλομετρίαν, οἷον Ὅμηρος
μὲν βελτίους, Κλεοφῶν δὲ ὁμοίους, Ἡγήμων δὲ ὁ Θάσιος⟨ὁ⟩
τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος καὶ Νικοχάρης ὁ τὴν Δειλι-
6 άδα χείρους· ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τοὺς διθυράμβους καὶ περὶ
τοὺς νόμους, ὥσπερ * * γᾶς, Κύκλωπας Τιμόθεος καὶ Φιλό-
7 ξενος, μιμήσαιτο ἄν τις. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ διαφορᾷ καὶ ἡ
τραγῳδία πρὸς τὴν κωμῳδίαν διέστηκεν· ἡ μὲν γὰρ χείρους
ἡ δὲ βελτίους μιμεῖσθαι βούλεται τῶν νῦν.
3 Ἔτι δὲ τούτων τρίτη διαφορὰ τὸ ὡς ἕκαστα τούτων
2 μιμήσαιτο ἄν τις. καὶ γὰρ ἐν τοῖς αὐτοῖς καὶ τὰ αὐτὰ
μιμεῖσθαι ἔστιν ὁτὲ μὲν ἀπαγγέλλοντα † ἢ † ἕτερόν τι γιγνό-
μενον ὥσπερ Ὅμηρος ποιεῖ, ἢ ὡς [τὸν] αὐτὸν καὶ μὴ με-
ταβάλλοντα, ἢ πάντα ὡς πράττοντας καὶ ἐνεργοῦντας τοὺς
3 μιμουμένους. ἐν τρισὶ δὴ ταύταις διαφοραῖς ἡ μίμησίς ἐστιν,

---

1448a 3. *κακία γὰρ καὶ ἀρετὴ* A^c   8. *τῷ*] *τὸ* A^c   10. *ἔστι*] -*στι* in litura A^c   *τῷ* scripsi: *τὸ* A^c   12. *ὁ* add. apogr.   13. *δειλιάδα* A^c (*η* superscripsit m. rec.)   15. ⟨*Ἀρ*-⟩*γᾶς* Castelvetrus; plura deesse existimo   16. *ταύτῃ* Casaubonus: *αὐτῇ* A^c   21. ⟨*ἢ*⟩ *ὁτὲ* Zeller   *ἢ*] *ὁτὲ δὲ* Zeller   22. *τὸν* seclusi   23. *πάντα* Casaubonus: *πάντασ* A^c

ὡς εἴπομεν κατ' ἀρχάς, ἐν οἷς τε ⟨καὶ ἃ⟩ καὶ ὥς. ὥστε τῇ 4
μὲν ὁ αὐτὸς ἂν εἴη μιμητὴς Ὁμήρῳ Σοφοκλῆς, μιμοῦνται
γὰρ ἄμφω σπουδαίους, τῇ δὲ Ἀριστοφάνει, πράττοντας γὰρ
μιμοῦνται καὶ δρῶντας ἄμφω. ὅθεν καὶ δράματα καλεῖ-
σθαί τινες αὐτά φασιν, ὅτι μιμοῦνται δρῶντας. διὸ καὶ 5
ἀντιποιοῦνται τῆς τε τραγῳδίας καὶ τῆς κωμῳδίας οἱ Δω-
ριεῖς (τῆς μὲν γὰρ κωμῳδίας οἱ Μεγαρεῖς οἵ τε ἐνταῦθα
ὡς ἐπὶ τῆς παρ' αὐτοῖς δημοκρατίας γενομένης καὶ οἱ ἐκ
Σικελίας, ἐκεῖθεν γὰρ ἦν Ἐπίχαρμος ὁ ποιητὴς πολλῷ
πρότερος ὢν Χιωνίδου καὶ Μάγνητος· καὶ τῆς τραγῳδίας
ἔνιοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ) ποιούμενοι τὰ ὀνόματα σημεῖον·
αὐτοὶ μὲν γὰρ κώμας τὰς περιοικίδας καλεῖν φασιν, Ἀθη- 6
ναίους δὲ δήμους, ὡς κωμῳδοὺς οὐκ ἀπὸ τοῦ κωμάζειν λεχ-
θέντας ἀλλὰ τῇ κατὰ κώμας πλάνῃ ἀτιμαζομένους ἐκ τοῦ
1448ᵇ ἄστεως· καὶ τὸ ποιεῖν αὐτοὶ μὲν δρᾶν, Ἀθηναίους δὲ
πράττειν προσαγορεύειν. περὶ μὲν οὖν τῶν διαφορῶν καὶ 7
πόσαι καὶ τίνες τῆς μιμήσεως εἰρήσθω ταῦτα.

Ἐοίκασι δὲ γεννῆσαι μὲν ὅλως τὴν ποιητικὴν αἰτίαι 4
δύο τινὲς καὶ αὗται φυσικαί· τό τε γὰρ μιμεῖσθαι σύμφυτον 2
τοῖς ἀνθρώποις ἐκ παίδων ἐστὶ καὶ τούτῳ διαφέρουσι
τῶν ἄλλων ζῴων ὅτι μιμητικώτατόν ἐστι καὶ τὰς μαθή-
σεις ποιεῖται διὰ μιμήσεως τὰς πρώτας, καὶ τὸ χαίρειν
τοῖς μιμήμασι πάντας. σημεῖον δὲ τούτου τὸ συμβαῖνον 3
ἐπὶ τῶν ἔργων· ἃ γὰρ αὐτὰ λυπηρῶς ὁρῶμεν, τούτων τὰς
εἰκόνας τὰς μάλιστα ἠκριβωμένας χαίρομεν θεωροῦντες, οἷον
θηρίων τε μορφὰς τῶν ἀτιμοτάτων καὶ νεκρῶν. αἴτιον δὲ 4

25. καὶ ἃ add. apogr. (confirmare videtur Ar.) 32. δημοκρατείας Aᶜ 34. Χιωνίδου Robortellus (confirm. Ar.): χωνίδου Aᶜ fort. τραγῳδίας ⟨δ'⟩ 36. αὐτοὶ Spengel: οὗτοι Aᶜ Ἀθηναίους Spengel: ἀθηναῖοι Aᶜ 1448ᵇ 5. αὐταὶ Aᶜ 6. τούτων Aᶜ 12. ἀτιμωτάτων Aᶜ

*καὶ τοῦτο, ὅτι μανθάνειν οὐ μόνον τοῖς φιλοσόφοις ἥδιστον
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως, ἀλλ' ἐπὶ βραχὺ κοινωνοῦ-*
5 *σιν αὐτοῦ. διὰ γὰρ τοῦτο χαίρουσι τὰς εἰκόνας ὁρῶντες, ὅτι
συμβαίνει θεωροῦντας μανθάνειν καὶ συλλογίζεσθαι τί ἕκα-*
6 *στον, οἷον ὅτι οὗτος ἐκεῖνος· ἐπεὶ ἐὰν μὴ τύχῃ προεωρακώς,
οὐχ ᾗ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπερ-
γασίαν ἢ τὴν χροιὰν ἢ διὰ τοιαύτην τινὰ ἄλλην αἰτίαν.*
7 *κατὰ φύσιν δὲ ὄντος ἡμῖν τοῦ μιμεῖσθαι καὶ τῆς ἁρμονίας
καὶ τοῦ ῥυθμοῦ (τὰ γὰρ μέτρα ὅτι μόρια τῶν ῥυθμῶν ἐστι
φανερὸν) ἐξ ἀρχῆς πεφυκότες καὶ αὐτὰ μάλιστα κατὰ
μικρὸν προάγοντες ἐγέννησαν τὴν ποίησιν ἐκ τῶν αὐτοσχε-*
8 *διασμάτων. διεσπάσθη δὲ κατὰ τὰ οἰκεῖα ἤθη ἡ ποίησις·
οἱ μὲν γὰρ σεμνότεροι τὰς καλὰς ἐμιμοῦντο πράξεις καὶ
τὰς τῶν τοιούτων, οἱ δὲ εὐτελέστεροι τὰς τῶν φαύλων,
πρῶτον ψόγους ποιοῦντες, ὥσπερ ἕτεροι ὕμνους καὶ ἐγκώμια.*
9 *τῶν μὲν οὖν πρὸ Ὁμήρου οὐδενὸς ἔχομεν εἰπεῖν τοιοῦτον*
10 *ποίημα, εἰκὸς δὲ εἶναι πολλούς, ἀπὸ δὲ Ὁμήρου ἀρξαμένοις
ἔστιν, οἷον ἐκείνου ὁ* Μαργίτης *καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐν οἷς κα-
τὰ τὸ ἁρμόττον ἰαμβεῖον ἦλθε μέτρον—διὸ καὶ ἰαμβεῖον κα-*
11 *λεῖται νῦν, ὅτι ἐν τῷ μέτρῳ τούτῳ ἰάμβιζον ἀλλήλους. καὶ
ἐγένοντο τῶν παλαιῶν οἱ μὲν ἡρωικῶν οἱ δὲ ἰάμβων ποιη-*
12 *ταί. ὥσπερ δὲ καὶ τὰ σπουδαῖα μάλιστα ποιητὴς* Ὅμηρος
*ἦν (μόνος γὰρ οὐχ ὅτι εὖ ἀλλὰ καὶ μιμήσεις δραμα-
τικὰς ἐποίησεν), οὕτως καὶ τὰ τῆς κωμῳδίας σχήματα
πρῶτος ὑπέδειξεν οὐ ψόγον ἀλλὰ τὸ γελοῖον δραματο-
ποιήσας· ὁ γὰρ* Μαργίτης *ἀνάλογον ἔχει, ὥσπερ* Ἰλιὰς

---

13. *τούτου* apogr. 18. *οὐχ ᾗ* Hermann : *οὐχὶ* A^c 27. *ἅτεροι* Spengel 30. *μαργείτησ* A^c 31. *ἰαμβίον* (bis) A^c 35. *ἀλλὰ* Bonitz (confirm. Ar.) : *ἀλλ' ὅτι* A^c 36. *οὕτω* apogr. 38. *ὁ*] *τὸ* A^c fort. ⟨*ἡ*⟩ Ἰλιὰς

1449a καὶ ἡ Ὀδύσσεια πρὸς τὰς τραγῳδίας, οὕτω καὶ οὗτος πρὸς
τὰς κωμῳδίας. παραφανείσης δὲ τῆς τραγῳδίας καὶ κω- 13
μῳδίας οἱ ἐφ' ἑκατέραν τὴν ποίησιν ὁρμῶντες κατὰ τὴν
οἰκείαν φύσιν οἱ μὲν ἀντὶ τῶν ἰάμβων κωμῳδοποιοὶ ἐγέ-
νοντο, οἱ δὲ ἀντὶ τῶν ἐπῶν τραγῳδοδιδάσκαλοι, διὰ τὸ
μείζονα καὶ ἐντιμότερα τὰ σχήματα εἶναι ταῦτα ἐκείνων.
τὸ μὲν οὖν ἐπισκοπεῖν ἆρ' ἔχει ἤδη ἡ τραγῳδία τοῖς 13b
εἴδεσιν ἱκανῶς ἢ οὔ, αὐτό τε καθ' αὑτὸ κρῖναι καὶ πρὸς
τὰ θέατρα, ἄλλος λόγος. γενομένης οὖν ἀπ' ἀρχῆς αὐτο- 14
σχεδιαστικῆς—καὶ αὐτὴ καὶ ἡ κωμῳδία καὶ ἡ μὲν ἀπὸ
τῶν ἐξαρχόντων τὸν διθύραμβον, ἡ δὲ ἀπὸ τῶν τὰ φαλ-
λικὰ ἃ ἔτι καὶ νῦν ἐν πολλαῖς τῶν πόλεων διαμένει νομι-
ζόμενα—κατὰ μικρὸν ηὐξήθη προαγόντων ὅσον ἐγίγνετο
φανερὸν αὐτῆς· καὶ πολλὰς μεταβολὰς μεταβαλοῦσα ἡ 15
τραγῳδία ἐπαύσατο, ἐπεὶ ἔσχε τὴν αὑτῆς φύσιν. καὶ τό 16
τε τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Αἰσχύ-
λος ἤγαγε καὶ τὰ τοῦ χοροῦ ἠλάττωσε καὶ τὸν λόγον
πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασεν· τρεῖς δὲ καὶ σκηνογραφίαν
Σοφοκλῆς. ἔτι δὲ τὸ μέγεθος· ἐκ μικρῶν μύθων καὶ λέ- 17
ξεως γελοίας διὰ τὸ ἐκ σατυρικοῦ μεταβαλεῖν ὀψὲ ἀπε-
σεμνύνθη, τό τε μέτρον ἐκ τετραμέτρου ἰαμβεῖον ἐγένετο.
τὸ μὲν γὰρ πρῶτον τετραμέτρῳ ἐχρῶντο διὰ τὸ σατυρικὴν 18
καὶ ὀρχηστικωτέραν εἶναι τὴν ποίησιν, λέξεως δὲ γενομένης
αὐτὴ ἡ φύσις τὸ οἰκεῖον μέτρον εὗρε· μάλιστα γὰρ λεκτι-
κὸν τῶν μέτρων τὸ ἰαμβεῖόν ἐστιν· σημεῖον δὲ τούτου, 19
πλεῖστα γὰρ ἰαμβεῖα λέγομεν ἐν τῇ διαλέκτῳ τῇ πρὸς

1449a 6. μεῖζον Ac 7. ἆρ' ἔχει Vahlen: παρέχει Ac 8. κρῖναι Forchhammer: κρίνεται ἢ ναί Ac 9. γενομένη apogr. 11. φαϋλλικὰ Ac 12. διαμένειν Ac 15. ἑαυτῆς apogr.: αὐτῆσ Ac 20. σατυριακοῦ Ac 21 et 25. ἰαμβίον Ac 26. ἰαμβία Ac

ἀλλήλους, ἑξάμετρα δὲ ὀλιγάκις καὶ ἐκβαίνοντες τῆς λε-
20 κτικῆς ἁρμονίας. ἔτι δὲ ἐπεισοδίων πλήθη. καὶ τὰ ἄλλ'
21 ὡς ἕκαστα κοσμηθῆναι λέγεται ἔστω ἡμῖν εἰρημένα· πολὺ
γὰρ ἂν ἴσως ἔργον εἴη διεξιέναι καθ' ἕκαστον.

5 Ἡ δὲ κωμῳδία ἐστὶν ὥσπερ εἴπομεν μίμησις φαυλο-
τέρων μέν, οὐ μέντοι κατὰ πᾶσαν κακίαν, ἀλλὰ τοῦ αἰσχροῦ
2 ἐστι τὸ γελοῖον μόριον. τὸ γὰρ γελοῖόν ἐστιν ἁμάρτημά
τι καὶ αἶσχος ἀνώδυνον καὶ οὐ φθαρτικόν, οἷον εὐθὺς
τὸ γελοῖον πρόσωπον αἰσχρόν τι καὶ διεστραμμένον ἄνευ
3 ὀδύνης. αἱ μὲν οὖν τῆς τραγῳδίας μεταβάσεις καὶ δι'
ὧν ἐγένοντο οὐ λελήθασιν, ἡ δὲ κωμῳδία διὰ τὸ μὴ
σπουδάζεσθαι ἐξ ἀρχῆς ἔλαθεν· καὶ γὰρ χορὸν κωμῳδῷ 1449^{b}
4 ὀψέ ποτε ὁ ἄρχων ἔδωκεν, ἀλλ' ἐθελονταὶ ἦσαν. ἤδη δὲ
σχήματά τινα αὐτῆς ἐχούσης οἱ λεγόμενοι αὐτῆς ποιηταὶ
μνημονεύονται. τίς δὲ πρόσωπα ἀπέδωκεν ἢ προλόγους ἢ
5 πλήθη ὑποκριτῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠγνόηται. τὸ δὲ μύ-
θους ποιεῖν [Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις] τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκ
6 Σικελίας ἦλθε * * , τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν
ἀφέμενος τῆς ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους καὶ
7 μύθους. ἡ μὲν οὖν ἐποποιία τῇ τραγῳδίᾳ μέχρι μὲν τοῦ
⟨διὰ⟩ μέτρου μεγάλου μίμησις εἶναι σπουδαίων ἠκολούθησεν·
τῷ δὲ τὸ μέτρον ἁπλοῦν ἔχειν καὶ ἀπαγγελίαν εἶναι, ταύτῃ
8 διαφέρουσιν· ἔτι δὲ τῷ μήκει—ἡ μὲν ὅτι μάλιστα πειρᾶται
ὑπὸ μίαν περίοδον ἡλίου εἶναι ἢ μικρὸν ἐξαλλάττειν, ἡ δὲ
9 ἐποποιία ἀόριστος τῷ χρόνῳ—καὶ τούτῳ διαφέρει, καίτοι

28. ἄλλα ὡς apogr.: ἄλλωσ A^{c} 34. γέλοιον (bis) A^{c} 1449^{b} 1. κωμῳδῷ scripsi: κωμωδῶν A^{c} 6. Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις seclusit Susemihl 7. lacunam indicavi; intercidisse videntur ἦσαν γὰρ Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις ἐκεῖθεν 8. εἰδέασ A^{c} 9. μὲν τοῦ Tyrwhitt: μόνου A^{c} 10. διὰ addidi 11. τῷ] τὸ A^{c} 14. τοῦτο pr. A^{c}

τὸ πρῶτον ὁμοίως ἐν ταῖς τραγῳδίαις τοῦτο ἐποίουν καὶ ἐν
τοῖς ἔπεσιν. μέρη δ' ἐστὶ τὰ μὲν ταὐτά, τὰ δὲ ἴδια τῆς 10
τραγῳδίας—διόπερ ὅστις περὶ τραγῳδίας οἶδε σπουδαίας 11
καὶ φαύλης, οἶδε καὶ περὶ ἐπῶν. ἃ μὲν γὰρ ἐποποιία
ἔχει, ὑπάρχει τῇ τραγῳδίᾳ, ἃ δὲ αὐτῇ, οὐ πάντα ἐν τῇ
ἐποποιίᾳ.

Περὶ ⟨μὲν⟩ οὖν τῆς ἐν ἑξαμέτροις μιμητικῆς καὶ περὶ 6
κωμῳδίας ὕστερον ἐροῦμεν· περὶ δὲ τραγῳδίας λέγωμεν ἀνα-
λαβόντες αὐτῆς ἐκ τῶν εἰρημένων τὸν γινόμενον ὅρον τῆς
οὐσίας. ἔστιν οὖν τραγῳδία μίμησις πράξεως σπουδαίας 2
καὶ τελείας μέγεθος ἐχούσης, ἡδυσμένῳ λόγῳ χωρὶς ἑκά-
στῳ τῶν εἰδῶν ἐν τοῖς μορίοις, δρώντων καὶ οὐ δι' ἀπαγ-
γελίας, δι' ἐλέου καὶ φόβου περαίνουσα τὴν τῶν τοιούτων
παθημάτων κάθαρσιν. λέγω δὲ ἡδυσμένον μὲν λόγον τὸν 3
ἔχοντα ῥυθμὸν καὶ ἁρμονίαν καὶ μέλος, τὸ δὲ χωρὶς τοῖς 4
εἴδεσι τὸ διὰ μέτρων ἔνια μόνον περαίνεσθαι καὶ πάλιν ἕτερα
διὰ μέλους. ἐπεὶ δὲ πράττοντες ποιοῦνται τὴν μίμησιν, 5
πρῶτον μὲν ἐξ ἀνάγκης ἂν εἴη τι μόριον τραγῳδίας ὁ
τῆς ὄψεως κόσμος, εἶτα μελοποιία καὶ λέξις· ἐν τούτοις γὰρ
ποιοῦνται τὴν μίμησιν. λέγω δὲ λέξιν μὲν ταύτην, τὴν τῶν 6
μέτρων σύνθεσιν, μελοποιίαν δὲ ὃ τὴν δύναμιν φανερὰν
ἔχει πᾶσαν. ἐπεὶ δὲ πράξεώς ἐστι μίμησις, πράττεται δὲ 7
ὑπὸ τινῶν πραττόντων, οὓς ἀνάγκη ποιούς τινας εἶναι κατά
τε τὸ ἦθος καὶ τὴν διάνοιαν, διὰ γὰρ τούτων καὶ τὰς
1450a πράξεις εἶναί φαμεν ποιάς τινας, πέφυκεν αἴτια δύο τῶν
πράξεων εἶναι, διάνοιαν καὶ ἦθος, καὶ κατὰ ταύτας καὶ

16. ταῦτα A^{c} 21. μὲν add. apogr. 22. ἀναλαβόντες Bernays: ἀπολαβόντεσ A^{c} 25. ἑκάστῳ Tyrwhitt (occupavit versio Paccii): ἑκάστου A^{c} 28. παθημάτων corr. apogr. (*perturbationum* Paccius): μαθημάτων A^{c} 34. ταύτην scripsi: αὐτὴν A^{c} 36. πᾶσιν Madius

8 τυγχάνουσι καὶ ἀποτυγχάνουσι πάντες. ἔστιν δὲ τῆς μὲν
πράξεως ὁ μῦθος ἡ μίμησις· λέγω γὰρ μῦθον τοῦτον, τὴν
σύνθεσιν τῶν πραγμάτων, τὰ δὲ ἤθη, καθ' ὃ ποιούς τινας
εἶναί φαμεν τοὺς πράττοντας, διάνοιαν δέ, ἐν ὅσοις λέγον-
9 τες ἀποδεικνύασίν τι ἢ καὶ ἀποφαίνονται γνώμην. ἀνάγκη
οὖν πάσης τραγῳδίας μέρη εἶναι ἕξ, καθ' ὃ ποιά τις ἐστὶν
ἡ τραγῳδία· ταῦτα δ' ἐστὶ μῦθος καὶ ἤθη καὶ λέξις καὶ
10 διάνοια καὶ ὄψις καὶ μελοποιία. οἷς μὲν γὰρ μιμοῦνται,
δύο μέρη ἐστίν, ὡς δὲ μιμοῦνται, ἕν, ἃ δὲ μιμοῦνται, τρία,
11 καὶ παρὰ ταῦτα οὐδέν. τούτοις μὲν οὖν οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν
ὡς εἰπεῖν κέχρηνται τοῖς εἴδεσιν· καὶ γὰρ ὄψεις ἔχει πᾶν καὶ
ἦθος καὶ μῦθον καὶ λέξιν καὶ μέλος καὶ διάνοιαν ὡσαύ-
12 τως. μέγιστον δὲ τούτων ἐστὶν ἡ τῶν πραγμάτων σύστασις·
ἡ γὰρ τραγῳδία μίμησίς ἐστιν οὐκ ἀνθρώπων ἀλλὰ πρά-
ξεως καὶ βίου καὶ εὐδαιμονίας * * καὶ ἡ κακοδαιμονία
ἐν πράξει ἐστίν, καὶ τὸ τέλος πρᾶξίς τις ἐστίν, οὐ ποι-
ότης· εἰσὶν δὲ κατὰ μὲν τὰ ἤθη ποιοί τινες, κατὰ δὲ τὰς
13 πράξεις εὐδαίμονες ἢ τοὐναντίον. οὔκουν ὅπως τὰ ἤθη μι-
μήσωνται πράττουσιν, ἀλλὰ τὰ ἤθη συμπεριλαμβάνουσιν
διὰ τὰς πράξεις· ὥστε τὰ πράγματα καὶ ὁ μῦθος τέλος
14 τῆς τραγῳδίας, τὸ δὲ τέλος μέγιστον ἁπάντων. ἔτι ἄνευ
μὲν πράξεως οὐκ ἂν γένοιτο τραγῳδία, ἄνευ δὲ ἠθῶν γέ-
15 νοιτ' ἄν. αἱ γὰρ τῶν νέων τῶν πλείστων ἀήθεις τραγῳδίαι
εἰσίν, καὶ ὅλως ποιηταὶ πολλοὶ τοιοῦτοι, οἷον καὶ τῶν γρα-
φέων Ζεῦξις πρὸς Πολύγνωτον πέπονθεν· ὁ μὲν γὰρ Πο-
λύγνωτος ἀγαθὸς ἠθογράφος, ἡ δὲ Ζεύξιδος γραφὴ οὐδὲν

1450a 13. ὡς εἰπεῖν fortasse post ὄψεις ἔχει πᾶν collocandum ὄψισ Ac 17. intercidisse καὶ κακοδαιμονίας, ἡ δὲ εὐδαιμονία coni. Vahlen 21. συμπαραλαμβάνουσι Guelferbytanus (m. 1), Spengel 27. πολύγνωστον et πολύγνωστος Ac

ἔχει ἦθος. ἔτι ἐάν τις ἐφεξῆς θῇ ῥήσεις ἠθικὰς καὶ λέξει 16
καὶ διανοίᾳ εὖ πεποιημένας, ⟨οὐ⟩ ποιήσει ὃ ἦν τῆς τραγῳ-
δίας ἔργον, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἡ καταδεεστέροις τούτοις
κεχρημένη τραγῳδία, ἔχουσα δὲ μῦθον καὶ σύστασιν πρα-
γμάτων. πρὸς δὲ τούτοις τὰ μέγιστα οἷς ψυχαγωγεῖ ἡ 17
τραγῳδία, τοῦ μύθου μέρη ἐστίν, αἵ τε περιπέτειαι καὶ ἀνα-
γνωρίσεις. ἔτι σημεῖον ὅτι καὶ οἱ ἐγχειροῦντες ποιεῖν πρό- 18
τερον δύνανται τῇ λέξει καὶ τοῖς ἤθεσιν ἀκριβοῦν ἢ τὰ
πράγματα συνίστασθαι, οἷον καὶ οἱ πρῶτοι ποιηταὶ σχεδὸν
ἅπαντες. ἀρχὴ μὲν οὖν καὶ οἷον ψυχὴ ὁ μῦθος τῆς τρα- 19
γῳδίας, δεύτερον δὲ τὰ ἤθη (παραπλήσιον γάρ ἐστιν καὶ 20
1450b ἐπὶ τῆς γραφικῆς· εἰ γάρ τις ἐναλείψειε τοῖς καλλίστοις
φαρμάκοις χύδην, οὐκ ἂν ὁμοίως εὐφράνειεν καὶ λευκο-
γραφήσας εἰκόνα)· ἔστιν τε μίμησις πράξεως καὶ διὰ ταύτην 21
μάλιστα τῶν πραττόντων. τρίτον δὲ ἡ διάνοια· τοῦτο δέ 22
ἐστιν τὸ λέγειν δύνασθαι τὰ ἐνόντα καὶ τὰ ἁρμόττοντα,
ὅπερ ἐπὶ τῶν λόγων τῆς πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἔργον
ἐστίν· οἱ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι πολιτικῶς ἐποίουν λέγοντας, οἱ 23
δὲ νῦν ῥητορικῶς. ἔστιν δὲ ἦθος μὲν τὸ τοιοῦτον ὃ δηλοῖ 24
τὴν προαίρεσιν, ὁποῖά τις ἐν οἷς οὐκ ἔστι δῆλον ἢ προαι-
ρεῖται ἢ φεύγει—διόπερ οὐκ ἔχουσιν ἦθος τῶν λόγων ἐν
οἷς μηδ' ὅλως ἔστιν ὅ τι προαιρεῖται ἢ φεύγει ὁ λέγων—
διάνοια δὲ ἐν οἷς ἀποδεικνύουσί τι ὡς ἔστιν ἢ ὡς οὐκ ἔστιν 25
ἢ καθόλου τι ἀποφαίνονται. τέταρτον δὲ τῶν ἐν λόγῳ ἡ 26
λέξις· λέγω δέ, ὥσπερ πρότερον εἴρηται, λέξιν εἶναι τὴν
διὰ τῆς ὀνομασίας ἑρμηνείαν, ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμμέτρων καὶ
ἐπὶ τῶν λόγων ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν. τῶν δὲ λοιπῶν 27

---

29. λέξει καὶ διανοίᾳ Vahlen : λέξεισ καὶ διανοίασ A^c 30. οὐ add. apogr. (confirm. Ar.) 31. ᾗ] ἡ A^c 1450b 10. τι] τισ A^c 12. ἐν λόγῳ scripsi : μὲν λόγων A^c

28 [πέντε] ἡ μελοποιία μέγιστον τῶν ἡδυσμάτων, ἡ δὲ ὄψις
ψυχαγωγικὸν μέν, ἀτεχνότατον δὲ καὶ ἥκιστα οἰκεῖον τῆς
ποιητικῆς· ἡ γὰρ τῆς τραγῳδίας δύναμις καὶ ἄνευ ἀγῶνος
καὶ ὑποκριτῶν ἔστιν, ἔτι δὲ κυριωτέρα περὶ τὴν ἀπεργασίαν
τῶν ὄψεων ἡ τοῦ σκευοποιοῦ τέχνη τῆς τῶν ποιητῶν ἐστιν.
7 Διωρισμένων δὲ τούτων, λέγωμεν μετὰ ταῦτα ποίαν
τινὰ δεῖ τὴν σύστασιν εἶναι τῶν πραγμάτων, ἐπειδὴ τοῦτο
2 καὶ πρῶτον καὶ μέγιστον τῆς τραγῳδίας ἐστίν. κεῖται δὴ
ἡμῖν τὴν τραγῳδίαν τελείας καὶ ὅλης πράξεως εἶναι μί-
μησιν ἐχούσης τι μέγεθος· ἔστιν γὰρ ὅλον καὶ μηδὲν ἔχον
3 μέγεθος. ὅλον δέ ἐστιν τὸ ἔχον ἀρχὴν καὶ μέσον καὶ τε-
4 λευτήν. ἀρχὴ δέ ἐστιν ὃ αὐτὸ μὲν μὴ ἐξ ἀνάγκης μετ'
ἄλλο ἐστίν, μετ' ἐκεῖνο δ' ἕτερον πέφυκεν εἶναι ἢ γίνεσθαι·
5 τελευτὴ δὲ τοὐναντίον ὃ αὐτὸ μετ' ἄλλο πέφυκεν εἶναι ἢ
ἐξ ἀνάγκης ἢ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μετὰ δὲ τοῦτο ἄλλο οὐδέν·
6 μέσον δὲ ὃ καὶ αὐτὸ μετ' ἄλλο καὶ μετ' ἐκεῖνο ἕτερον.
7 δεῖ ἄρα τοὺς συνεστῶτας εὖ μύθους μήθ' ὁπόθεν ἔτυχεν
ἄρχεσθαι μήθ' ὅπου ἔτυχε τελευτᾶν, ἀλλὰ κεχρῆσθαι ταῖς
8 εἰρημέναις ἰδέαις. ἔτι δ' ἐπεὶ τὸ καλὸν καὶ ζῷον καὶ ἅπαν
πρᾶγμα ὃ συνέστηκεν ἔκ τινων οὐ μόνον ταῦτα τεταγμένα
δεῖ ἔχειν ἀλλὰ καὶ μέγεθος ὑπάρχειν μὴ τὸ τυχόν· τὸ
9 γὰρ καλὸν ἐν μεγέθει καὶ τάξει ἐστίν, διὸ οὔτε πάμμικρον
ἄν τι γένοιτο καλὸν ζῷον (συγχεῖται γὰρ ἡ θεωρία ἐγγὺς
τοῦ ἀναισθήτου χρόνου γινομένη) οὔτε παμμέγεθες (οὐ γὰρ
ἅμα ἡ θεωρία γίνεται ἀλλ' οἴχεται τοῖς θεωροῦσι τὸ ἓν 1451^{a}
καὶ τὸ ὅλον ἐκ τῆς θεωρίας) οἷον εἰ μυρίων σταδίων εἴη

16. πέντε induxit Spengel (om. Ar.) : πέμπτον apogr. 17. ἀτεχνώτατον A^{c} 18. ἡ apogr. : ὡσ A^{c} : ἴσως Meiser 23. δὴ scripsi : δ' A^{c} 34. εἰδέαισ A^{c} 37. πάμμικρον Riccardianus 16 : πᾶν μικρὸν A^{c} 39. παμμέγεθες Riccardianus 16 : πᾶν μέγεθοσ A^{c}

ζῷον· ὥστε δεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν συστημάτων καὶ ἐπὶ τῶν 10
ζῴων ἔχειν μὲν μέγεθος, τοῦτο δὲ εὐσύνοπτον εἶναι, οὕτω
καὶ ἐπὶ τῶν μύθων ἔχειν μὲν μῆκος, τοῦτο δὲ εὐμνημόνευ-
τον εἶναι. τοῦ μήκους ὅρος ⟨ὁ⟩ μὲν πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ 11
τὴν αἴσθησιν οὐ τῆς τέχνης ἐστίν· εἰ γὰρ ἔδει ἑκατὸν
τραγῳδίας ἀγωνίζεσθαι, πρὸς κλεψύδρας ἂν ἠγωνίζοντο,
ὥσπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτ' εἰώθασιν. ὁ δὲ κατ' αὐτὴν τὴν 12
φύσιν τοῦ πράγματος ὅρος, ἀεὶ μὲν ὁ μείζων μέχρι τοῦ σύνδη-
λος εἶναι καλλίων ἐστὶ κατὰ τὸ μέγεθος· ὡς δὲ ἁπλῶς
διορίσαντας εἰπεῖν, ἐν ὅσῳ μεγέθει κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ τὸ
ἀναγκαῖον ἐφεξῆς γιγνομένων συμβαίνει εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυσ-
τυχίας ἢ ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταβάλλειν, ἱκανὸς
ὅρος ἐστὶν τοῦ μεγέθους.

Μῦθος δ' ἐστὶν εἷς οὐχ ὥσπερ τινὲς οἴονται ἐὰν 8
περὶ ἕνα ᾖ· πολλὰ γὰρ καὶ ἄπειρα τῷ ἑνὶ συμβαίνει, ἐξ ὧν
ἐνίων οὐδέν ἐστιν ἕν· οὕτως δὲ καὶ πράξεις ἑνὸς πολλαί εἰσιν,
ἐξ ὧν μία οὐδεμία γίνεται πρᾶξις. διὸ πάντες ἐοίκασιν 2
ἁμαρτάνειν ὅσοι τῶν ποιητῶν Ἡρακληΐδα Θησηΐδα καὶ
τὰ τοιαῦτα ποιήματα πεποιήκασιν· οἴονται γάρ, ἐπεὶ εἷς
ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ἕνα καὶ τὸν μῦθον εἶναι προσήκειν. ὁ δ' 3
Ὅμηρος ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα διαφέρει καὶ τοῦτ' ἔοικεν
καλῶς ἰδεῖν, ἤτοι διὰ τέχνην ἢ διὰ φύσιν· Ὀδύσσειαν
γὰρ ποιῶν οὐκ ἐποίησεν ἅπαντα ὅσα αὐτῷ συνέβη, οἷον
πληγῆναι μὲν ἐν τῷ Παρνασσῷ, μανῆναι δὲ προσποιήσασθαι
ἐν τῷ ἀγερμῷ, ὧν οὐδὲν θατέρου γενομένου ἀναγκαῖον ἦν
⟨ἢ⟩ εἰκὸς θάτερον γενέσθαι, ἀλλὰ περὶ μίαν πρᾶξιν οἵαν
λέγομεν τὴν Ὀδύσσειαν συνέστησεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Ἰλιά-

1451ᵃ 3. *συστημάτων* scripsi: *σωμάτων* Aᶜ 6. *ὁ* add. Bursian 9. *ἄλλοτ' εἰώθασιν* M. Schmidt: *ἄλλοτέ φασίν* Aᶜ 17. *ἑνὶ* Guelferbytanus: *γένει* Aᶜ 18. *οὕτω* apogr. 28. *ἢ* add. apogr. 29. *λέγοιμεν* Aᶜ

4 δα. χρὴ οὖν, καθάπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις μιμητικαῖς ἡ μία
μίμησις ἑνός ἐστιν, οὕτω καὶ τὸν μῦθον, ἐπεὶ πράξεως μίμησίς
ἐστι, μιᾶς τε εἶναι ταύτης καὶ ὅλης, καὶ τὰ μέρη συνεστάναι
τῶν πραγμάτων οὕτως ὥστε μετατιθεμένου τινὸς μέρους ἢ
ἀφαιρουμένου διαφέρεσθαι καὶ κινεῖσθαι τὸ ὅλον· ὃ γὰρ προσὸν
ἢ μὴ προσὸν μηδὲν ποιεῖ ἐπίδηλον, οὐδὲν μόριον τοῦ ὅλου ἐστίν.
9 Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ὅτι οὐ τὸ τὰ γενό-
μενα λέγειν, τοῦτο ποιητοῦ ἔργον ἐστίν, ἀλλ' οἷα ἂν γένοιτο
2 καὶ τὰ δυνατὰ κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ τὸ ἀναγκαῖον. ὁ γὰρ
ἱστορικὸς καὶ ὁ ποιητὴς οὐ τῷ ἢ ἔμμετρα λέγειν ἢ ἄμετρα 1451ᵇ
διαφέρουσιν (εἴη γὰρ ἂν τὰ Ἡροδότου εἰς μέτρα τεθῆναι
καὶ οὐδὲν ἧττον ἂν εἴη ἱστορία τις μετὰ μέτρου ἢ ἄνευ μέ-
τρων)· ἀλλὰ τούτῳ διαφέρει, τῷ τὸν μὲν τὰ γενόμενα λέ-
3 γειν, τὸν δὲ οἷα ἂν γένοιτο. διὸ καὶ φιλοσοφώτερον καὶ
σπουδαιότερον ποίησις ἱστορίας ἐστίν· ἡ μὲν γὰρ ποίησις
μᾶλλον τὰ καθόλου, ἡ δ' ἱστορία τὰ καθ' ἕκαστον λέγει.
4 ἔστιν δὲ καθόλου μέν, τῷ ποίῳ τὰ ποῖα ἄττα συμβαίνει
λέγειν ἢ πράττειν κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ τὸ ἀναγκαῖον, οὗ στο-
χάζεται ἡ ποίησις ὀνόματα ἐπιτιθεμένη· τὸ δὲ καθ' ἕκα-
5 στον, τί Ἀλκιβιάδης ἔπραξεν ἢ τί ἔπαθεν. ἐπὶ μὲν οὖν τῆς
κωμῳδίας ἤδη τοῦτο δῆλον γέγονεν· συστήσαντες γὰρ τὸν
μῦθον διὰ τῶν εἰκότων οὕτω τὰ τυχόντα ὀνόματα ὑποτι-
θέασιν, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἰαμβοποιοὶ περὶ τὸν καθ' ἕκαστον
6 ποιοῦσιν. ἐπὶ δὲ τῆς τραγῳδίας τῶν γενομένων ὀνομάτων
ἀντέχονται. αἴτιον δ' ὅτι πιθανόν ἐστι τὸ δυνατόν· τὰ μὲν
οὖν μὴ γενόμενα οὔπω πιστεύομεν εἶναι δυνατά, τὰ δὲ γε-

32. *ταύτης καὶ* Susemihl (ed. 1) : *καὶ ταύτησ* Aᶜ 36. *οὐ τὸ* apogr. (confirm. Ar.) : *οὕτω* Aᶜ 37. *γενόμενα* Riccardianus 16 : *γινόμενα* Aᶜ 1451ᵇ 4. *τοῦτο* Aᶜ, Spengel *τῷ*] *τὸ* Spengel 10. *τὸ*] *τὸν* Aᶜ 14. *περὶ τῶν* apogr. 16. *πειθανόν* Aᶜ

νόμενα φανερὸν ὅτι δυνατά· οὐ γὰρ ἂν ἐγένετο, εἰ ἦν ἀδύ-
νατα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς τραγῳδίαις ἐνίαις μὲν ἓν 7
ἢ δύο τῶν γνωρίμων ἐστὶν ὀνομάτων, τὰ δὲ ἄλλα πεποιη-
μένα, ἐν ἐνίαις δὲ οὐθ' ἕν, οἷον ἐν τῷ Ἀγάθωνος Ἀνθεῖ· ὁμοίως
γὰρ ἐν τούτῳ τά τε πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα πεποίηται,
καὶ οὐδὲν ἧττον εὐφραίνει. ὥστ' οὐ πάντως ἂν εἴη ζητητέον 8
τῶν παραδεδομένων μύθων, περὶ οὓς αἱ τραγῳδίαι εἰσίν, ἀντέ-
χεσθαι. καὶ γὰρ γελοῖον τοῦτο ζητεῖν, ἐπεὶ καὶ τὰ γνώ-
ριμα ὀλίγοις γνώριμά ἐστιν, ἀλλ' ὅμως εὐφραίνει πάντας.
δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὅτι τὸν ποιητὴν μᾶλλον τῶν μύθων 9
εἶναι δεῖ ποιητὴν ἢ τῶν μέτρων, ὅσῳ ποιητὴς κατὰ τὴν μί-
μησίν ἐστιν, μιμεῖται δὲ τὰς πράξεις. κἂν ἄρα συμβῇ γενό- 10
μενα ποιεῖν, οὐθὲν ἧττον ποιητής ἐστι· τῶν γὰρ γενομένων
ἔνια οὐδὲν κωλύει τοιαῦτα εἶναι οἷα ἂν εἰκὸς γενέσθαι καὶ
δυνατὰ γενέσθαι, καθ' ὃ ἐκεῖνος αὐτῶν ποιητής ἐστιν.

τῶν δὲ ἁπλῶν μύθων καὶ πράξεων αἱ ἐπεισοδιώδεις 11
εἰσὶν χείρισται· λέγω δ' ἐπεισοδιώδη μῦθον ἐν ᾧ τὰ ἐπει-
σόδια μετ' ἄλληλα οὔτ' εἰκὸς οὔτ' ἀνάγκη εἶναι. τοιαῦται 11^{b}
δὲ ποιοῦνται ὑπὸ μὲν τῶν φαύλων ποιητῶν δι' αὐτούς, ὑπὸ
δὲ τῶν ἀγαθῶν διὰ τοὺς ὑποκριτάς· ἀγωνίσματα γὰρ
ποιοῦντες καὶ παρὰ τὴν δύναμιν παρατείναντες μῦθον πολ-
λάκις διαστρέφειν ἀναγκάζονται τὸ ἐφεξῆς. ἐπεὶ δὲ οὐ 11^{c}
μόνον τελείας ἐστὶ πράξεως ἡ μίμησις ἀλλὰ καὶ φοβερῶν
καὶ ἐλεεινῶν, ταῦτα δὲ γίνεται καὶ μάλιστα [καὶ μᾶλλον]
ὅταν γένηται παρὰ τὴν δόξαν δι' ἄλληλα· τὸ γὰρ θαυ- 12
μαστὸν οὕτως ἕξει μᾶλλον ἢ εἰ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου καὶ
τῆς τύχης, ἐπεὶ καὶ τῶν ἀπὸ τύχης ταῦτα θαυμασιώτατα

21. οὐθέν apogr. Ἀνθεῖ coni. Welcker: ἄνθει A^{c} 23. ὥστ' οὐ] ὡσ τοῦ A^{c} ἂν εἴη scripsi: εἶναι A^{c}: [εἶναι] Spengel 33. ἁπλῶν] ἄλλων Tyrwhitt 37. τοὺς κριτάς apogr. 1452^{a} 3. καὶ μᾶλλον induxit Spengel

δοκεῖ ὅσα ὥσπερ ἐπίτηδες φαίνεται γεγονέναι, οἷον ὡς ὁ
ἀνδριὰς ὁ τοῦ Μίτυος ἐν Ἄργει ἀπέκτεινεν τὸν αἴτιον τοῦ
θανάτου τῷ Μίτυι, θεωροῦντι ἐμπεσών· ἔοικε γὰρ τὰ τοιαῦτα
13 οὐκ εἰκῇ γενέσθαι· ὥστε ἀνάγκη τοὺς τοιούτους εἶναι καλλίους
μύθους.

10 Εἰσὶ δὲ τῶν μύθων οἱ μὲν ἁπλοῖ οἱ δὲ πεπλεγμένοι·
καὶ γὰρ αἱ πράξεις ὧν μιμήσεις οἱ μῦθοί εἰσιν ὑπάρχου-
2 σιν εὐθὺς οὖσαι τοιαῦται. λέγω δὲ ἁπλῆν μὲν πρᾶξιν ἧς
γινομένης ὥσπερ ὥρισται συνεχοῦς καὶ μιᾶς ἄνευ περιπε-
3 τείας ἢ ἀναγνωρισμοῦ ἡ μετάβασις γίνεται, πεπλεγμένη
δὲ †λέξις† μετὰ ἀναγνωρισμοῦ ἢ περιπετείας ἢ ἀμφοῖν ἡ
4 μετάβασίς ἐστιν. ταῦτα δὲ δεῖ γίνεσθαι ἐξ αὐτῆς τῆς συ-
στάσεως τοῦ μύθου, ὥστε ἐκ τῶν προγεγενημένων συμβαίνειν
ἢ ἐξ ἀνάγκης ἢ κατὰ τὸ εἰκὸς γίγνεσθαι ταῦτα· διαφέρει
γὰρ πολὺ τὸ γίγνεσθαι τάδε διὰ τάδε ἢ μετὰ τάδε.

11 Ἔστι δὲ περιπέτεια μὲν ἡ εἰς τὸ ἐναντίον τῶν πραт-
τομένων μεταβολὴ καθάπερ εἴρηται, καὶ τοῦτο δὲ ὥσπερ λέγο-
2 μεν κατὰ τὸ εἰκὸς ἢ ἀναγκαῖον, ὥσπερ ἐν τῷ Οἰδίποδι
ἐλθὼν ὡς εὐφρανῶν τὸν Οἰδίπουν καὶ ἀπαλλάξων τοῦ πρὸς
τὴν μητέρα φόβου, δηλώσας ὃς ἦν, τοὐναντίον ἐποίησεν·
3 καὶ ἐν τῷ Λυγκεῖ ὁ μὲν ἀγόμενος ὡς ἀποθανούμενος, ὁ δὲ
Δαναὸς ἀκολουθῶν ὡς ἀποκτενῶν, τὸν μὲν συνέβη ἐκ τῶν
4 πεπραγμένων ἀποθανεῖν, τὸν δὲ σωθῆναι. ἀναγνώρισις
δέ, ὥσπερ καὶ τοὔνομα σημαίνει, ἐξ ἀγνοίας εἰς γνῶσιν
μεταβολή, ἢ εἰς φιλίαν ἢ εἰς ἔχθραν, τῶν πρὸς εὐτυχίαν ἢ
5 δυστυχίαν ὡρισμένων· καλλίστη δὲ ἀναγνώρισις, ὅταν ἅμα
6 περιπέτειαι γίνωνται, οἵαν ἔχει ἡ ἐν τῷ Οἰδίποδι. εἰσὶν

---

9. μήτυϊ Aᶜ 13. ὑπάρχουσι Aᶜ 17. δὲ λέξις] δὲ ἐξ ἧς Riccardianus 16: δέ ἐστιν ἐξ ἧς Vahlen: δ' ἐστὶν ἧς Susemihl: fortasse reponendum πεπλεγμένην δὲ λέγω ἧς 20. τἀναντία Bonitz 33. γίνονται Aᶜ οἵαν scripsi: οἷον Aᶜ

μὲν οὖν καὶ ἄλλαι ἀναγνωρίσεις· καὶ γὰρ πρὸς ἄψυχα καὶ
τὰ τυχόντα ἔστιν ὡς ὅπερ εἴρηται συμβαίνει, καὶ εἰ πέ-
πραγέ τις ἢ μὴ πέπραγεν ἔστιν ἀναγνωρίσαι. ἀλλ' ἡ μά- 7
λιστα τοῦ μύθου καὶ ἡ μάλιστα τῆς πράξεως ἡ εἰρημένη
ἐστίν· ἡ γὰρ τοιαύτη ἀναγνώρισις καὶ περιπέτεια ἢ ἔλεον
1452^{b} ἕξει ἢ φόβον, οἵων πράξεων ἡ τραγῳδία μίμησις ὑπόκειται·
ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀτυχεῖν καὶ τὸ εὐτυχεῖν ἐπὶ τῶν τοιούτων
συμβήσεται. ἐπεὶ δὴ ἡ ἀναγνώρισις τινῶν ἐστιν ἀναγνώρισις, 8
αἱ μὲν θατέρου πρὸς τὸν ἕτερον μόνον, ὅταν ᾖ δῆλος ἅτερος
τίς ἐστιν, ὁτὲ δὲ ἀμφοτέρους δεῖ ἀναγνωρίσαι, οἷον ἡ
μὲν Ἰφιγένεια τῷ Ὀρέστῃ ἀνεγνωρίσθη ἐκ τῆς πέμψεως
τῆς ἐπιστολῆς, ἐκείνου δὲ πρὸς τὴν Ἰφιγένειαν ἄλλης ἔδει
ἀναγνωρίσεως.

δύο μὲν οὖν τοῦ μύθου μέρη περὶ ταῦτ' ἐστί, περιπέτεια 9
καὶ ἀναγνώρισις· τρίτον δὲ πάθος. τούτων δὲ περιπέτεια μὲν
καὶ ἀναγνώρισις εἴρηται, πάθος δέ ἐστι πρᾶξις φθαρτικὴ ἢ 10
ὀδυνηρά, οἷον οἵ τε ἐν τῷ φανερῷ θάνατοι καὶ αἱ περιω-
δυνίαι καὶ τρώσεις καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Μέρη δὲ τραγῳδίας οἷς μὲν ὡς εἴδεσι δεῖ χρῆσθαι 12
πρότερον εἴπομεν, κατὰ δὲ τὸ ποσὸν καὶ εἰς ἃ διαιρεῖται
κεχωρισμένα τάδε ἐστίν, πρόλογος ἐπεισόδιον ἔξοδος χο-
ρικόν, καὶ τούτου τὸ μὲν πάροδος τὸ δὲ στάσιμον, κοινὰ μὲν 2
ἁπάντων ταῦτα, ἴδια δὲ τὰ ἀπὸ τῆς σκηνῆς καὶ κόμμοι. 3
ἔστιν δὲ πρόλογος μὲν μέρος ὅλον τραγῳδίας τὸ πρὸ χοροῦ 4
παρόδου, ἐπεισόδιον δὲ μέρος ὅλον τραγῳδίας τὸ μεταξὺ 5
ὅλων χορικῶν μελῶν, ἔξοδος δὲ μέρος ὅλον τραγῳδίας 6
μεθ' ὃ οὐκ ἔστι χοροῦ μέλος· χορικοῦ δὲ πάροδος μὲν ἡ 7

35. ὡς ὅπερ Spengel : ὥσπερ A^{c} 36. ἢ] εἰ A^{c} 1452^{b} 1. οἷον A^{c}
3. ἐπεὶ δὴ Parisinus 2038 : ἐπειδὴ A^{c} 4. ἅτερος Parisinus 2038 : ἕτεροσ A^{c} 7. ἐκείνου scripsi : ἐκείνῳ A^{c} 12. οἵ τε] ὅτε A^{c}
19. προχωροῦ A^{c}

8 πρώτη λέξις ὅλου χοροῦ, στάσιμον δὲ μέλος χοροῦ τὸ ἄνευ
9 ἀναπαίστου καὶ τροχαίου, κόμμος δὲ θρῆνος κοινὸς χοροῦ καὶ
10 ἀπὸ σκηνῆς. μέρη δὲ τραγῳδίας οἷς μὲν ⟨ὡς εἴδεσι⟩ δεῖ
χρῆσθαι πρότερον εἴπαμεν, κατὰ δὲ τὸ ποσὸν καὶ εἰς ἃ
διαιρεῖται κεχωρισμένα ταῦτ᾽ ἐστίν.

13 Ὧν δὲ δεῖ στοχάζεσθαι καὶ ἃ δεῖ εὐλαβεῖσθαι συνι-
στάντας τοὺς μύθους καὶ πόθεν ἔσται τὸ τῆς τραγῳδίας ἔρ-
2 γον, ἐφεξῆς ἂν εἴη λεκτέον τοῖς νῦν εἰρημένοις. ἐπειδὴ οὖν
δεῖ τὴν σύνθεσιν εἶναι τῆς καλλίστης τραγῳδίας μὴ ἁπλῆν
ἀλλὰ πεπλεγμένην καὶ ταύτην φοβερῶν καὶ ἐλεεινῶν εἶναι
μιμητικήν (τοῦτο γὰρ ἴδιον τῆς τοιαύτης μιμήσεως ἐστίν),
πρῶτον μὲν δῆλον ὅτι οὔτε τοὺς ἐπιεικεῖς ἄνδρας δεῖ μετα-
βάλλοντας φαίνεσθαι ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν, οὐ γὰρ
3 φοβερὸν οὐδὲ ἐλεεινὸν τοῦτο ἀλλὰ μιαρόν ἐστιν· οὔτε τοὺς
μοχθηροὺς ἐξ ἀτυχίας εἰς εὐτυχίαν, ἀτραγῳδότατον γὰρ
τοῦτ᾽ ἐστὶ πάντων, οὐδὲν γὰρ ἔχει ὧν δεῖ, οὔτε γὰρ φιλάνθρω-
4 πον οὔτε ἐλεεινὸν οὔτε φοβερόν ἐστιν· οὐδ᾽ αὖ τὸν σφόδρα 1453a
πονηρὸν ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μεταπίπτειν· τὸ μὲν γὰρ
φιλάνθρωπον ἔχοι ἂν ἡ τοιαύτη σύστασις ἀλλ᾽ οὔτε ἔλεον οὔτε
φόβον, ὁ μὲν γὰρ περὶ τὸν ἀνάξιόν ἐστιν δυστυχοῦντα, ὁ δὲ
περὶ τὸν ὅμοιον, ἔλεος μὲν περὶ τὸν ἀνάξιον, φόβος δὲ
περὶ τὸν ὅμοιον, ὥστε οὔτε ἐλεεινὸν οὔτε φοβερὸν ἔσται τὸ
5 συμβαῖνον. ὁ μεταξὺ ἄρα τούτων λοιπός. ἔστι δὲ τοιοῦτος
ὁ μήτε ἀρετῇ διαφέρων καὶ δικαιοσύνῃ μήτε διὰ κακίαν
καὶ μοχθηρίαν μεταβάλλων εἰς τὴν δυστυχίαν ἀλλὰ δι᾽
ἁμαρτίαν τινὰ τῶν ἐν μεγάλῃ δόξῃ ὄντων καὶ εὐτυχίᾳ,
οἷον Οἰδίπους καὶ Θυέστης καὶ οἱ ἐκ τῶν τοιούτων γενῶν
6 ἐπιφανεῖς ἄνδρες. ἀνάγκη ἄρα τὸν καλῶς ἔχοντα μῦθον

---

23. ὅλη Westphal. 25. ὡς εἴδεσι add. apogr. 28. ὧν] ὡσ A° δεῖ] -εῖ in litura A° 1453a 1. αὖ τὸν apogr.: αὐτὸ A° 11. οἷον δίπουσ A°

ἁπλοῦν εἶναι μᾶλλον ἢ διπλοῦν, ὥσπερ τινές φασι, καὶ με-
ταβάλλειν οὐκ εἰς εὐτυχίαν ἐκ δυστυχίας ἀλλὰ τοὐναντίον
ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν μὴ διὰ μοχθηρίαν ἀλλὰ δι'
ἁμαρτίαν μεγάλην ἢ οἵου εἴρηται ἢ βελτίονος μᾶλλον ἢ
χείρονος. σημεῖον δὲ καὶ τὸ γιγνόμενον· πρῶτον μὲν γὰρ 7
οἱ ποιηταὶ τοὺς τυχόντας μύθους ἀπηρίθμουν, νῦν δὲ περὶ
ὀλίγας οἰκίας αἱ κάλλισται τραγῳδίαι συντίθενται, οἷον
περὶ Ἀλκμέωνα καὶ Οἰδίπουν καὶ Ὀρέστην καὶ Μελέαγρον
καὶ Θυέστην καὶ Τήλεφον καὶ ὅσοις ἄλλοις συμβέβηκεν
ἢ παθεῖν δεινὰ ἢ ποιῆσαι. ἡ μὲν οὖν κατὰ τὴν τέχνην 8
καλλίστη τραγῳδία ἐκ ταύτης τῆς συστάσεώς ἐστι. διὸ καὶ 9
οἱ Εὐριπίδῃ ἐγκαλοῦντες [τὸ] αὐτὸ ἁμαρτάνουσιν ὅτι τοῦτο
δρᾷ ἐν ταῖς τραγῳδίαις καὶ πολλαὶ αὐτοῦ εἰς δυστυχίαν
τελευτῶσιν. τοῦτο γάρ ἐστιν ὥσπερ εἴρηται ὀρθόν· σημεῖον 10
δὲ μέγιστον· ἐπὶ γὰρ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν ἀγώνων τραγι-
κώταται αἱ τοιαῦται φαίνονται, ἂν κατορθωθῶσιν, καὶ ὁ
Εὐριπίδης, εἰ καὶ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ, ἀλλὰ τρα-
γικώτατός γε τῶν ποιητῶν φαίνεται. δευτέρα δ' ἡ πρώτη 11
λεγομένη ὑπὸ τινῶν ἐστιν σύστασις, ἡ διπλῆν τε τὴν σύστα-
σιν ἔχουσα καθάπερ ἡ Ὀδύσσεια καὶ τελευτῶσα ἐξ ἐναν-
τίας τοῖς βελτίοσι καὶ χείροσιν. δοκεῖ δὲ εἶναι πρώτη διὰ 12
τὴν τῶν θεατῶν ἀσθένειαν· ἀκολουθοῦσι γὰρ οἱ ποιηταὶ
κατ' εὐχὴν ποιοῦντες τοῖς θεαταῖς. ἔστιν δὲ οὐχ αὕτη 13
ἀπὸ τραγῳδίας ἡδονὴ ἀλλὰ μᾶλλον τῆς κωμῳδίας οἰκεία·
ἐκεῖ γὰρ οἳ ἂν ἔχθιστοι ὦσιν ἐν τῷ μύθῳ, οἷον Ὀρέστης
καὶ Αἴγισθος, φίλοι γενόμενοι ἐπὶ τελευτῆς ἐξέρχονται, καὶ
ἀποθνῄσκει οὐδεὶς ὑπ' οὐδενός.

---

20. Ἀλκμέωνα scripsi: ἀλκμαίωνα Aᶜ 24. τὸ seclusi 31. ἡ Aᶜ
33. βελτίωσι καὶ χείρο*σιν Aᶜ 34. θεατῶν Riccardianus 16: θεάτρων Aᶜ
35. ἔστι' Aᶜ 37. οἳ ἂν Bonitz: ἂν οἱ Aᶜ 39. ἀποθνήσκει Aᶜ

14 Ἔστιν μὲν οὖν τὸ φοβερὸν καὶ ἐλεεινὸν ἐκ τῆς ὄψεως 1453ᵇ
γίγνεσθαι, ἔστιν δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συστάσεως τῶν πρα-
2 γμάτων, ὅπερ ἐστὶ πρότερον καὶ ποιητοῦ ἀμείνονος. δεῖ γὰρ
καὶ ἄνευ τοῦ ὁρᾶν οὕτω συνεστάναι τὸν μῦθον ὥστε τὸν
ἀκούοντα τὰ πράγματα γινόμενα καὶ φρίττειν καὶ ἐλεεῖν
ἐκ τῶν συμβαινόντων· ἅπερ ἂν πάθοι τις ἀκούων τὸν τοῦ
3 Οἰδίπου μῦθον. τὸ δὲ διὰ τῆς ὄψεως τοῦτο παρασκευά-
4 ζειν ἀτεχνότερον καὶ χορηγίας δεόμενόν ἐστιν. οἱ δὲ μὴ τὸ
φοβερὸν διὰ τῆς ὄψεως ἀλλὰ τὸ τερατῶδες μόνον παρα-
σκευάζοντες οὐδὲν τραγῳδίᾳ κοινωνοῦσιν· οὐ γὰρ πᾶσαν δεῖ
5 ζητεῖν ἡδονὴν ἀπὸ τραγῳδίας ἀλλὰ τὴν οἰκείαν. ἐπεὶ δὲ
τὴν ἀπὸ ἐλέου καὶ φόβου διὰ μιμήσεως δεῖ ἡδονὴν παρα-
σκευάζειν τὸν ποιητήν, φανερὸν ὡς τοῦτο ἐν τοῖς πράγμα-
6 σιν ἐμποιητέον. ποῖα οὖν δεινὰ ἢ ποῖα οἰκτρὰ φαίνεται
τῶν συμπιπτόντων, λάβωμεν. ἀνάγκη δὴ ἢ φίλων εἶναι
πρὸς ἀλλήλους τὰς τοιαύτας πράξεις ἢ ἐχθρῶν ἢ μηδε-
7 τέρων. ἂν μὲν οὖν ἐχθρὸς ἐχθρόν, οὐδὲν ἐλεεινὸν οὔτε
8 ποιῶν οὔτε μέλλων, πλὴν κατ' αὐτὸ τὸ πάθος· οὐδ' ἂν
9 μηδετέρως ἔχοντες· ὅταν δ' ἐν ταῖς φιλίαις ἐγγένηται τὰ
πάθη, οἷον ἢ ἀδελφὸς ἀδελφὸν ἢ υἱὸς πατέρα ἢ μήτηρ
υἱὸν ἢ υἱὸς μητέρα ἀποκτείνῃ ἢ μέλλῃ ἤ τι ἄλλο τοιοῦτον
10 δρᾷ, ταῦτα ζητητέον. τοὺς μὲν οὖν παρειλημμένους μύθους
λύειν οὐκ ἔστιν, λέγω δὲ οἷον τὴν Κλυταιμνήστραν ἀποθα-
νοῦσαν ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου καὶ τὴν Ἐριφύλην ὑπὸ τοῦ Ἀλκμέ-
11 ωνος, αὐτὸν δὲ εὑρίσκειν δεῖ καὶ τοῖς παραδεδομένοις χρῆ-
σθαι καλῶς. τὸ δὲ καλῶς τί λέγομεν, εἴπωμεν σαφέστερον.
12 ἔστι μὲν γὰρ οὕτω γίνεσθαι τὴν πρᾶξιν, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ

1453ᵇ 8. ἀτεχνώτερον Aᶜ 15. δὴ Spengel: δὲ Aᶜ 20. οἷον εἰ Sylburgius 21. ἀποκτείνει ἢ μέλλει Aᶜ 22. δρᾶν Aᶜ 23. Κλυταιμήστραν Ar. 24. ἀλκμαίωνα Aᶜ 26. εἴπομεν Aᶜ

ἐποίουν εἰδότας καὶ γιγνώσκοντας, καθάπερ καὶ Εὐριπίδης
ἐποίησεν ἀποκτείνουσαν τοὺς παῖδας τὴν Μήδειαν· ἔστιν δὲ 13
πρᾶξαι μέν, ἀγνοοῦντας δὲ πρᾶξαι τὸ δεινόν, εἶθ' ὕστερον
ἀναγνωρίσαι τὴν φιλίαν, ὥσπερ ὁ Σοφοκλέους Οἰδίπους· τοῦ-
το μὲν οὖν ἔξω τοῦ δράματος, ἐν δ' αὐτῇ τῇ τραγῳδίᾳ οἷον
ὁ Ἀλκμέων ὁ Ἀστυδάμαντος ἢ ὁ Τηλέγονος ὁ ἐν τῷ
τραυματίᾳ Ὀδυσσεῖ. ἔτι δὲ τρίτον παρὰ ταῦτα τὸ μέλλον- 14
τα ποιεῖν τι τῶν ἀνηκέστων δι' ἄγνοιαν ἀναγνωρίσαι πρὶν
ποιῆσαι. καὶ παρὰ ταῦτα οὐκ ἔστιν ἄλλως. ἢ γὰρ πρᾶξαι 15
ἀνάγκη ἢ μὴ καὶ εἰδότας ἢ μὴ εἰδότας. τούτων δὲ τὸ μὲν 16
γινώσκοντα μελλῆσαι καὶ μὴ πρᾶξαι χείριστον· τό τε γὰρ
μιαρὸν ἔχει, καὶ οὐ τραγικόν· ἀπαθὲς γάρ. διόπερ οὐδεὶς
ποιεῖ ὁμοίως, εἰ μὴ ὀλιγάκις, οἷον ἐν Ἀντιγόνῃ τὸν Κρέοντα
ὁ Αἵμων. τὸ δὲ πρᾶξαι δεύτερον. βέλτιον δὲ τὸ ἀγνοοῦντα 17 18
μὲν πρᾶξαι, πράξαντα δὲ ἀναγνωρίσαι· τό τε γὰρ μιαρὸν
οὐ πρόσεστιν καὶ ἡ ἀναγνώρισις ἐκπληκτικόν. κράτιστον δὲ 19
τὸ τελευταῖον, λέγω δὲ οἷον ἐν τῷ Κρεσφόντῃ ἡ Μερόπη
μέλλει τὸν υἱὸν ἀποκτείνειν, ἀποκτείνει δὲ οὔ, ἀλλ' ἀνε-
γνώρισε, καὶ ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ ἡ ἀδελφὴ τὸν ἀδελφόν, καὶ
ἐν τῇ Ἕλλῃ ὁ υἱὸς τὴν μητέρα ἐκδιδόναι μέλλων ἀνεγνώ-
ρισεν. διὰ γὰρ τοῦτο, ὅπερ πάλαι εἴρηται, οὐ περὶ πολλὰ 20
γένη αἱ τραγῳδίαι εἰσίν. ζητοῦντες γὰρ οὐκ ἀπὸ τέχνης
ἀλλ' ἀπὸ τύχης εὗρον τὸ τοιοῦτον παρασκευάζειν ἐν τοῖς
μύθοις· ἀναγκάζονται οὖν ἐπὶ ταύτας τὰς οἰκίας ἀπαντᾶν
ὅσαις τὰ τοιαῦτα συμβέβηκε πάθη. περὶ μὲν οὖν τῆς 21
τῶν πραγμάτων συστάσεως καὶ ποίους τινὰς εἶναι δεῖ τοὺς
μύθους εἴρηται ἱκανῶς.

Περὶ δὲ τὰ ἤθη τέτταρά ἐστιν ὧν δεῖ στοχάζεσθαι, ἓν 15

33. Ἀλκμαίων ὁ Victorius: ἀλκμαίωνοσ A^c 34. τὸ Bonitz: τὸν A^c
1454a 6. ἀνεγνωρισε* A^c

2 μὲν καὶ πρῶτον, ὅπως χρηστὰ ᾖ. ἕξει δὲ ἦθος μὲν ἐὰν
ὥσπερ ἐλέχθη ποιῇ φανερὸν ὁ λόγος ἢ ἡ πρᾶξις προαί-
3 ρεσίν τινα [ᾖ], χρηστὸν δὲ ἐὰν χρηστήν. ἔστιν δὲ ἐν
ἑκάστῳ γένει· καὶ γὰρ γυνή ἐστιν χρηστὴ καὶ δοῦλος,
καίτοι γε ἴσως τούτων τὸ μὲν χεῖρον, τὸ δὲ ὅλως φαῦ-
4 λόν ἐστιν. δεύτερον δὲ τὸ ἁρμόττοντα· ἔστιν γὰρ ἀνδρεῖον
μὲν τὸ ἦθος, ἀλλ' οὐχ ἁρμόττον γυναικὶ τὸ ἀνδρείαν ἢ
5 δεινὴν εἶναι. τρίτον δὲ τὸ ὅμοιον. τοῦτο γὰρ ἕτερον τοῦ
χρηστὸν τὸ ἦθος καὶ ἁρμόττον ποιῆσαι ὥσπερ εἴρηται.
6 τέταρτον δὲ τὸ ὁμαλόν. κἂν γὰρ ἀνώμαλός τις ᾖ ὁ τὴν
μίμησιν παρέχων καὶ τοιοῦτον ἦθος ὑποτιθείς, ὅμως ὁμα-
7 λῶς ἀνώμαλον δεῖ εἶναι. ἔστιν δὲ παράδειγμα πονηρίας μὲν
8 ἤθους μὴ ἀναγκαίου οἷον ὁ Μενέλαος ὁ ἐν τῷ Ὀρέστῃ, τοῦ
δὲ ἀπρεποῦς καὶ μὴ ἁρμόττοντος ὅ τε θρῆνος ⟨τοῦ⟩ Ὀδυσσέως
9 ἐν τῇ Σκύλλῃ καὶ ἡ τῆς Μελανίππης ῥῆσις, τοῦ δὲ ἀνωμάλου
ἡ ἐν Αὐλίδι Ἰφιγένεια· οὐδὲν γὰρ ἔοικεν ἡ ἱκετεύουσα τῇ
10 ὑστέρᾳ. χρὴ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἤθεσιν ὥσπερ καὶ ἐν τῇ τῶν
πραγμάτων συστάσει ἀεὶ ζητεῖν ἢ τὸ ἀναγκαῖον ἢ τὸ εἰκός,
ὥστε τὸν τοιοῦτον τὰ τοιαῦτα λέγειν ἢ πράττειν ἢ ἀναγκαῖον
ἢ εἰκὸς καὶ τοῦτο μετὰ τοῦτο γίνεσθαι ἢ ἀναγκαῖον ἢ εἰκός.
10^b φανερὸν οὖν ὅτι καὶ τὰς λύσεις τῶν μύθων ἐξ αὐτοῦ δεῖ τοῦ
μύθου συμβαίνειν, καὶ μὴ ὥσπερ ἐν τῇ Μηδείᾳ ἀπὸ μη- 1454^b
10^c χανῆς καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι τὰ περὶ τὸν ἀπόπλουν· ἀλλὰ μη-
χανῇ χρηστέον ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ δράματος, ἢ ὅσα πρὸ τοῦ
γέγονεν ἃ οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἰδέναι, ἢ ὅσα ὕστερον ἃ

18. ποιῇ] -ῆι in litura A^c 19. ᾖ om. Parisinus 2038 22. τὸ Vahlen (ed. 1): τὰ A^c 23. γυναικὶ τὸ apogr.: γυναικί**τῶι A^c (fuit fort. γυναικίωι τῶι, i.e. γυναικείῳ τὸ) 29. ἀναγκαίου Marcianus 215: ἀναγκαῖον A^c 30. τοῦ addidi 35 et 36. ἢ ἀναγκαῖον Hermann 1454^b 2. ἀπόπλουν Riccardianus 16: ἀνάπλουν Parisinus 2038 (conf. Ar. *de conversione navium*): ἀπλοῦν A^c 3. ἐπὶ τὰ] ἔπειτα A^c 4. οἷόν τε] οἴονται A^c

δεῖται προαγορεύσεως καὶ ἀγγελίας· ἅπαντα γὰρ ἀποδί-
δομεν τοῖς θεοῖς ὁρᾶν. ἄλογον δὲ μηδὲν εἶναι ἐν τοῖς πρά- 10d
γμασιν, εἰ δὲ μή, ἔξω τῆς τραγῳδίας, οἷον τὸ ἐν τῷ
Οἰδίποδι τῷ Σοφοκλέους. ἐπεὶ δὲ μίμησίς ἐστιν ἡ τραγῳ- 11
δία βελτιόνων, ἡμᾶς δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς ἀγαθοὺς εἰκονογρά-
φους· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδιδόντες τὴν ἰδίαν μορφὴν ὁμοίους
ποιοῦντες καλλίους γράφουσιν· οὕτω καὶ τὸν ποιητὴν μιμού-
μενον καὶ ὀργίλους καὶ ῥᾳθύμους καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα
ἔχοντας ἐπὶ τῶν ἠθῶν τοιούτους ὄντας ἐπιεικεῖς ποιεῖν
[παράδειγμα σκληρότητος], οἷον τὸν Ἀχιλλέα Ἀγάθων καὶ
Ὅμηρος. ταῦτα δὴ διατηρεῖν, καὶ πρὸς τούτοις τὰ παρὰ 12
τὰς ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθούσας αἰσθήσεις τῇ ποιητικῇ·
καὶ γὰρ κατ' αὐτὰς ἔστιν ἁμαρτάνειν πολλάκις· εἴρηται
δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἐκδεδομένοις λόγοις ἱκανῶς.

Ἀναγνώρισις δὲ τί μέν ἐστιν, εἴρηται πρότερον· εἴδη 16
δὲ ἀναγνωρίσεως, πρώτη μὲν ἡ ἀτεχνοτάτη καὶ ᾗ πλείστῃ
χρῶνται δι' ἀπορίαν, ἡ διὰ τῶν σημείων. τούτων δὲ τὰ μὲν 2
σύμφυτα, οἷον "λόγχην ἣν φοροῦσι Γηγενεῖς" ἢ ἀστέρας
οἵους ἐν τῷ Θυέστῃ Καρκίνος, τὰ δὲ ἐπίκτητα, καὶ τούτων 3
τὰ μὲν ἐν τῷ σώματι, οἷον οὐλαί, τὰ δὲ ἐκτός, τὰ περι-
δέραια καὶ οἷον ἐν τῇ Τυροῖ διὰ τῆς σκάφης. ἔστιν δὲ καὶ 4
τούτοις χρῆσθαι ἢ βέλτιον ἢ χεῖρον, οἷον ⟨ὁ⟩ Ὀδυσσεὺς διὰ
τῆς οὐλῆς ἄλλως ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς τροφοῦ καὶ ἄλλως
ὑπὸ τῶν συβοτῶν· εἰσὶ γὰρ αἱ μὲν πίστεως ἕνεκα ἀτεχνό- 5
τεραι, καὶ αἱ τοιαῦται πᾶσαι, αἱ δὲ ἐκ περιπετείας, ὥσ-
περ ἡ ἐν τοῖς Νίπτροις, βελτίους. δεύτεραι δὲ αἱ πεποι- 6
ημέναι ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, διὸ ἄτεχνοι. οἷον ⟨ὁ⟩ Ὀρέστης ἐν τῇ

---

7. τὸ] τω pr. A^c 14. παράδειγμα σκληρότητος seclusi ἀγάθων apogr. ἀγαθῶν A^c 15. τὰ] τὰς A^c 20. ἡ πλείστη A^c 22. φοροῦσιν A^c 24. περιδέραια apogr.: περιδέρρεα A^c 25. οἷον] οἷ A^c 26. ὁ addidi 31. ὁ addidi

Ἰφιγενείᾳ ἀνεγνώρισεν ὅτι Ὀρέστης· ἐκείνη μὲν γὰρ διὰ τῆς
7 ἐπιστολῆς, ἐκεῖνος δὲ αὐτὸς λέγει ἃ βούλεται ὁ ποιητὴς ἀλλ'
οὐχ ὁ μῦθος· διό τι ἐγγὺς τῆς εἰρημένης ἁμαρτίας ἐστίν, ἐξῆν
γὰρ ἂν ἔνια καὶ ἐνεγκεῖν. καὶ ἐν τῷ Σοφοκλέους Τηρεῖ ἡ
8 τῆς κερκίδος φωνή. ἡ τρίτη διὰ μνήμης, τῷ αἰσθέσθαι
τι ἰδόντα, ὥσπερ ἡ ἐν Κυπρίοις τοῖς Δικαιογένους, ἰδὼν γὰρ 1455ᵃ
τὴν γραφὴν ἔκλαυσεν, καὶ ἡ ἐν Ἀλκίνου ἀπολόγῳ, ἀκούων
γὰρ τοῦ κιθαριστοῦ καὶ μνησθεὶς ἐδάκρυσεν, ὅθεν ἀνεγνω-
9 ρίσθησαν. τετάρτη δὲ ἡ ἐκ συλλογισμοῦ, οἷον ἐν Χοηφόροις,
ὅτι ὅμοιός τις ἐλήλυθεν, ὅμοιος δὲ οὐθεὶς ἀλλ' ἢ ὁ Ὀρέστης,
οὗτος ἄρα ἐλήλυθεν. καὶ ἡ Πολυΐδου τοῦ σοφιστοῦ περὶ τῆς
Ἰφιγενείας· εἰκὸς γὰρ τὸν Ὀρέστην συλλογίσασθαι ὅτι ἥ τ'
ἀδελφὴ ἐτύθη καὶ αὐτῷ συμβαίνει θύεσθαι. καὶ ἐν τῷ
Θεοδέκτου Τυδεῖ, ὅτι ἐλθὼν ὡς εὑρήσων υἱὸν αὐτὸς ἀπόλ-
λυται. καὶ ἡ ἐν τοῖς Φινεΐδαις· ἰδοῦσαι γὰρ τὸν τόπον συνε-
λογίσαντο τὴν εἱμαρμένην ὅτι ἐν τούτῳ εἵμαρτο ἀποθανεῖν
10 αὐταῖς, καὶ γὰρ ἐξετέθησαν ἐνταῦθα. ἔστιν δέ τις καὶ συν-
θετὴ ἐκ παραλογισμοῦ τοῦ θατέρου, οἷον ἐν τῷ Ὀδυσσεῖ τῷ
ψευδαγγέλῳ· τὸ μὲν γὰρ [τὸ] τόξον ἔφη γνώσεσθαι ὃ οὐχ
ἑωράκει, τὸ δὲ ὡς δὴ ἐκείνου ἀναγνωριοῦντος διὰ τούτου
11 ποιῆσαι παραλογισμός. πασῶν δὲ βελτίστη ἀναγνώρισις ἡ ἐξ
αὐτῶν τῶν πραγμάτων τῆς ἐκπλήξεως γιγνομένης δι' εἰκό-
των, οἷον τὸ ἐν τῷ Σοφοκλέους Οἰδίποδι καὶ τῇ Ἰφιγενείᾳ·

35. διό τι ἐγγὺς scripsi : δι' ὅτι ἐγγὺσ Aᶜ : διὸ ἐγγύς τι Vahlen 37. ἡ τρίτη Spengel : ἤτοι τῆι Aᶜ αἴσθεσθαί Aᶜ 1455ᵃ 1. τοῖς] τῆσ Aᶜ 2. ἀπολόγῳ apogr. : ἀπὸ λόγων Aᶜ 4. Χοηφόροις Victorius : χλοη-φόροισ Aᶜ 6. Πολυΐδου Tyrwhitt : πολυείδουσ Aᶜ : πολυείδου apogr. 10. Φινεΐδαις Reiz : φινίδαισ Aᶜ 13. θατέρου Bursian : θεάτρου Aᶜ 14. τὸ μὲν] ὁ μὲν apogr. τὸ alterum om. apogr. 15. δὴ Tyrwhitt : δι' Aᶜ 16. παραλογισμός coni. Vahlen (confirm. Ar.) : παραλογισμόν Aᶜ 17. ἐκπλήξεως apogr. : πλήξεωσ Aᶜ εἰκόντων Aᶜ 18. τὸ scripsi : ὁ Aᶜ

εἰκὸς γὰρ βούλεσθαι ἐπιθεῖναι γράμματα. αἱ γὰρ τοιαῦται
μόναι ἄνευ τῶν πεποιημένων σημείων καὶ δεραίων. δεύτεραι 12
δὲ αἱ ἐκ συλλογισμοῦ.

Δεῖ δὲ τοὺς μύθους συνιστάναι καὶ τῇ λέξει συναπερ- 17
γάζεσθαι ὅτι μάλιστα πρὸ ὀμμάτων τιθέμενον· οὕτω γὰρ
ἂν ἐναργέστατα [ὁ] ὁρῶν ὥσπερ παρ' αὐτοῖς γιγνόμενος τοῖς
πραττομένοις εὑρίσκοι τὸ πρέπον καὶ ἥκιστα ἂν λανθάνοι
[τὸ] τὰ ὑπεναντία. σημεῖον δὲ τούτου ὃ ἐπετιμᾶτο Καρκίνῳ. 2
ὁ γὰρ Ἀμφιάραος ἐξ ἱεροῦ ἀνῄει, ὃ μὴ ὁρῶντ' ἂν τὸν
θεατὴν ἐλάνθανεν, ἐπὶ δὲ τῆς σκηνῆς ἐξέπεσεν δυσχερα-
νάντων τοῦτο τῶν θεατῶν. ὅσα δὲ δυνατὸν καὶ τοῖς σχή- 3
μασιν συναπεργαζόμενον· πιθανώτατοι γὰρ ἀπὸ τῆς αὐτῆς
φύσεως οἱ ἐν τοῖς πάθεσίν εἰσιν, καὶ χειμαίνει ὁ χειμαζόμενος
καὶ χαλεπαίνει ὁ ὀργιζόμενος ἀληθινώτατα. διὸ εὐφυοῦς ἡ 4
ποιητική ἐστιν ἢ μανικοῦ· τούτων γὰρ οἱ μὲν εὔπλαστοι οἱ δὲ
ἐκστατικοί εἰσιν. τούς τε λόγους καὶ τοὺς πεποιημένους 5
δεῖ καὶ αὐτὸν ποιοῦντα ἐκτίθεσθαι καθόλου, εἶθ' οὕτως ἐπει-
σοδιοῦν καὶ παρατείνειν. λέγω δὲ οὕτως ἂν θεωρεῖσθαι τὸ κα- 6
θόλου, οἷον τῆς Ἰφιγενείας· τυθείσης τινὸς κόρης καὶ ἀφα-
νισθείσης ἀδήλως τοῖς θύσασιν, ἱδρυνθείσης δὲ εἰς ἄλλην
χώραν, ἐν ᾗ νόμος ἦν τοὺς ξένους θύειν τῇ θεῷ, ταύτην ἔσχε
τὴν ἱερωσύνην· χρόνῳ δὲ ὕστερον τῷ ἀδελφῷ συνέβη ἐλθεῖν
τῆς ἱερείας, τὸ δὲ ὅτι ἀνεῖλεν ὁ θεὸς διά τινα αἰτίαν [ἔξω τοῦ
καθόλου] ἐλθεῖν ἐκεῖ καὶ ἐφ' ὅ τι δὲ ἔξω τοῦ μύθου· ἐλθὼν
δὲ καὶ ληφθεὶς θύεσθαι μέλλων ἀνεγνώρισεν, εἶθ' ὡς Εὐρι-

---

20. *δέρεων* Aᶜ : *περιδεραίων* apogr. 24. *ἐνεργέστατα* Aᶜ *ὁ* om. apogr. 26. *τὸ* del. apogr. *ἐπετιμᾶτο* marg. Riccardiani 16 : *ἐπιτιμᾶ τῶι* Aᶜ 27. *ἀνῄει* Guelferbytanus : *ἂν εἴη* Aᶜ *ὁρῶντ' ἂν* Vahlen : *ὁρῶντα* Aᶜ 31. *χιμαζόμενοσ* Aᶜ 34. *ἐκστατικοί* codex Victorii : *ἐξεταστικοί* Aᶜ *τούς τε* apogr. : *τούτουσ τε* Aᶜ 1455ᵇ 1. *ἐπεισοδίου* Aᶜ 2. *παρατείνειν* Victorius : *περιτείνειν* Aᶜ 7. *ἔξω τοῦ καθόλου* seclusit Duentzer

πίδης εἶθ' ὡς Πολύιδος ἐποίησεν, κατὰ τὸ εἰκὸς εἰπὼν ὅτι
οὐκ ἄρα μόνον τὴν ἀδελφὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἔδει τυθῆναι,
7 καὶ ἐντεῦθεν ἡ σωτηρία. μετὰ ταῦτα δὲ ἤδη ὑποθέντα τὰ
8 ὀνόματα ἐπεισοδιοῦν· ὅπως δὲ ἔσται οἰκεῖα τὰ ἐπεισόδια,
οἷον ἐν τῷ Ὀρέστῃ ἡ μανία δι' ἧς ἐλήφθη καὶ ἡ σω-
9 τηρία διὰ τῆς καθάρσεως. ἐν μὲν οὖν τοῖς δράμασιν τὰ
10 ἐπεισόδια σύντομα, ἡ δ' ἐποποιία τούτοις μηκύνεται. τῆς γὰρ
Ὀδυσσείας ⟨οὐ⟩ μακρὸς ὁ λόγος ἐστίν· ἀποδημοῦντός τινος
ἔτη πολλὰ καὶ παραφυλαττομένου ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ
μόνου ὄντος, ἔτι δὲ τῶν οἴκοι οὕτως ἐχόντων ὥστε τὰ χρή-
ματα ὑπὸ μνηστήρων ἀναλίσκεσθαι καὶ τὸν υἱὸν ἐπιβου-
λεύεσθαι, αὐτὸς δὲ ἀφικνεῖται χειμασθεὶς καὶ ἀναγνωρίσας
†τινὰς† αὐτὸς ἐπιθέμενος αὐτὸς μὲν ἐσώθη τοὺς δ' ἐχθροὺς
11 διέφθειρε. τὸ μὲν οὖν ἴδιον τοῦτο, τὰ δ' ἄλλα ἐπεισόδια.

18 Ἔστι δὲ πάσης τραγῳδίας τὸ μὲν δέσις τὸ δὲ λύσις, τὰ
μὲν ἔξωθεν καὶ ἔνια τῶν ἔσωθεν πολλάκις ἡ δέσις, τὸ δὲ
2 λοιπὸν ἡ λύσις—λέγω δὲ δέσιν μὲν εἶναι τὴν ἀπ' ἀρχῆς
μέχρι τούτου τοῦ μέρους ὃ ἔσχατόν ἐστιν ἐξ οὗ μεταβαί-
νειν εἰς εὐτυχίαν * *, λύσιν δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς μετα-
3 βάσεως μέχρι τέλους—ὥσπερ ἐν τῷ Λυγκεῖ τῷ Θεοδέκτου
δέσις μὲν τά τε προπεπραγμένα καὶ ἡ τοῦ παιδίου λῆψις καὶ
πάλιν ἡ αὐτῶν, ⟨λύσις⟩ δ' ἡ ἀπὸ τῆς αἰτιάσεως τοῦ θανάτου
4 μέχρι τοῦ τέλους * * τραγῳδίας δὲ εἴδη εἰσὶ τέσσαρα (τοσαῦτα
5 γὰρ καὶ τὰ μέρη ἐλέχθη), ἡ μὲν πεπλεγμένη, ἧς τὸ ὅλον

---

10. *πολύειδοσ* A° 15. *δράμασι* apogr.: *ἄρμασιν* A° 17. *οὐ* add. Vulcanius (confirm. Ar.) *μικρὸς* apogr. 19. *ἔτι* Riccardianus 16: *ἐπεὶ* A° 22. *τινὰς*] fort. *ὅτι* 28. *εἰς εὐτυχίαν ⟨ἐκ δυστυχίας συμβαίνει ἢ ἐξ εὐτυχίας εἰς δυστυχίαν⟩* coni. Vahlen: *⟨εἰς δυστυχίαν συμβαίνει ἢ⟩ εἰς εὐτυχίαν* Gomperz 29. *λυγκεῖ* apogr.: *λυκεῖ* A° 31. *πάλιν* obelo notat M. Schmidt *λύσις δὲ ἡ* Parisinus 2038: *δὴ* A°: *δὴ ⟨ἀπαγωγή, λύσις δ' ἡ⟩* coni. Vahlen: *δή⟨λωσις, λύσις δ' ἡ⟩* Christ 32. excidisse 1456ᵃ 7–10 (*δίκαιον—κρατεῖσθαι*) vidit Susemihl

ἐστὶν περιπέτεια καὶ ἀναγνώρισις, ἡ δὲ παθητική, οἷον οἵ τε 6
1456^{a} *Αἴαντες καὶ οἱ Ἰξίονες, ἡ δὲ ἠθική, οἷον αἱ Φθιώτιδες καὶ ὁ* 7
Πηλεύς· τὸ δὲ τέταρτον ὄψις, οἷον αἵ τε Φορκίδες καὶ Προ- 8
μηθεὺς καὶ ὅσα ἐν ᾅδου. μάλιστα μὲν οὖν ἅπαντα δεῖ πει- 9
ρᾶσθαι ἔχειν, εἰ δὲ μή, τὰ μέγιστα καὶ πλεῖστα, ἄλλως τε
καὶ ὡς νῦν συκοφαντοῦσιν τοὺς ποιητάς· γεγονότων γὰρ καθ'
ἕκαστον μέρος ἀγαθῶν ποιητῶν, ἑκάστου τοῦ ἰδίου ἀγαθοῦ
ἀξιοῦσι τὸν ἕνα ὑπερβάλλειν. [δίκαιον δὲ καὶ τραγῳδίαν 10
ἄλλην καὶ τὴν αὐτὴν λέγειν οὐδενὶ ἴσως τῷ μύθῳ· τοῦτο
δέ, ὧν ἡ αὐτὴ πλοκὴ καὶ λύσις. πολλοὶ δὲ πλέξαντες εὖ 11
λύουσι κακῶς· δεῖ δὲ ἄμφω ἀεὶ κρατεῖσθαι.] χρὴ δὲ ὅπερ 12
εἴρηται πολλάκις μεμνῆσθαι καὶ μὴ ποιεῖν ἐποποιικὸν σύ-
στημα τραγῳδίαν—ἐποποιικὸν δὲ λέγω [δὲ] τὸ πολύμυθον,— 13
οἷον εἴ τις τὸν τῆς Ἰλιάδος ὅλον ποιοῖ μῦθον. ἐκεῖ μὲν γὰρ 14
διὰ τὸ μῆκος λαμβάνει τὰ μέρη τὸ πρέπον μέγεθος, ἐν
δὲ τοῖς δράμασι πολὺ παρὰ τὴν ὑπόληψιν ἀποβαίνει. ση- 15
μεῖον δέ, ὅσοι πέρσιν Ἰλίου ὅλην ἐποίησαν καὶ μὴ κατὰ
μέρος ὥσπερ Εὐριπίδης, ⟨ἢ⟩ Νιόβην καὶ μὴ ὥσπερ Αἰσχύλος,
ἢ ἐκπίπτουσιν ἢ κακῶς ἀγωνίζονται, ἐπεὶ καὶ Ἀγάθων ἐξέ-
πεσεν ἐν τούτῳ μόνῳ. ἐν δὲ ταῖς περιπετείαις καὶ ἐν τοῖς 16
ἁπλοῖς πράγμασι στοχάζονται ὧν βούλονται θαυμαστῶς·
τραγικὸν γὰρ τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον. ἔστιν δὲ τοῦτο, ὅταν 17
ὁ σοφὸς μὲν μετὰ πονηρίας ⟨δ'⟩ ἐξαπατηθῇ, ὥσπερ Σίσυ-
φος, καὶ ὁ ἀνδρεῖος μὲν ἄδικος δὲ ἡττηθῇ· ἔστιν δὲ τοῦτο 18
εἰκὸς ὥσπερ Ἀγάθων λέγει, εἰκὸς γὰρ γίνεσθαι πολλὰ

1456^{a} 2. *τέταρτον ὄψις* scripsi (cf. ad 1458^{a} 5): *τέταρτον ὀησ* A^{c}: *τερατῶδες* Schrader 4. *ἀλλ' ὦσ γε* A^{c} 6. *ἑκάστου* Parisinus 2038: *ἕκαστον* A^{c} 7. v. ad 1455^{b} 32 8. *οὐδενὶ* Tyrwhitt (in versione): *οὐδὲν* A^{c} 10. *κρατεῖσθαι* Vahlen: *κροτεῖσθαι* A^{c} 12. *δὲ* alterum om. apogr. 17. *ἢ* add. Vahlen 18. *ἀγαθῶν* pr. A^{c} 22. *δὲ* add. Riccardianus 16 23. *ἡττήθη* A^{c}

19 καὶ παρὰ τὸ εἰκός. καὶ τὸν χορὸν δὲ ἕνα δεῖ ὑπολα-
βεῖν τῶν ὑποκριτῶν, καὶ μόριον εἶναι τοῦ ὅλου καὶ συναγω-
20 νίζεσθαι μὴ ὥσπερ Εὐριπίδῃ ἀλλ' ὥσπερ Σοφοκλεῖ. τοῖς
δὲ λοιποῖς τὰ ᾀδόμενα ⟨οὐδὲν⟩ μᾶλλον τοῦ μύθου ἢ ἄλλης
τραγῳδίας ἐστίν· διὸ ἐμβόλιμα ᾄδουσιν πρώτου ἄρξαντος
Ἀγάθωνος τοῦ τοιούτου. καίτοι τί διαφέρει ἢ ἐμβόλιμα
ᾄδειν ἢ εἰ ῥῆσιν ἐξ ἄλλου εἰς ἄλλο ἁρμόττοι ἢ ἐπεισόδιον
ὅλον;

19 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἤδη εἴρηται, λοιπὸν δὲ περὶ
2 λέξεως καὶ διανοίας εἰπεῖν. τὰ μὲν οὖν περὶ τὴν διάνοιαν ἐν
τοῖς περὶ ῥητορικῆς κείσθω· τοῦτο γὰρ ἴδιον μᾶλλον ἐκείνης
3 τῆς μεθόδου. ἔστι δὲ κατὰ τὴν διάνοιαν ταῦτα ὅσα ὑπὸ
4 τοῦ λόγου δεῖ παρασκευασθῆναι. μέρη δὲ τούτων τό τε ἀπο-
δεικνύναι καὶ τὸ λύειν καὶ τὸ πάθη παρασκευάζειν (οἷον
ἔλεον ἢ φόβον ἢ ὀργὴν καὶ ὅσα τοιαῦτα) καὶ ἔτι μέγεθος
5 καὶ μικρότητας. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν ἀπὸ
τῶν αὐτῶν ἰδεῶν δεῖ χρῆσθαι ὅταν ἢ ἐλεεινὰ ἢ δεινὰ ἢ
6 μεγάλα ἢ εἰκότα δέῃ παρασκευάζειν· πλὴν τοσοῦτον δια-
φέρει, ὅτι τὰ μὲν δεῖ φαίνεσθαι ἄνευ διδασκαλίας, τὰ δὲ
ἐν τῷ λόγῳ ὑπὸ τοῦ λέγοντος παρασκευάζεσθαι καὶ παρὰ
τὸν λόγον γίγνεσθαι. τί γὰρ ἂν εἴη τοῦ λέγοντος ἔργον, εἰ
7 φανοῖτο ᾗ δέοι καὶ μὴ διὰ τὸν λόγον; τῶν δὲ περὶ τὴν λέ-
ξιν ἓν μέν ἐστιν εἶδος θεωρίας τὰ σχήματα τῆς λέξεως,
ἅ ἐστιν εἰδέναι τῆς ὑποκριτικῆς καὶ τοῦ τὴν τοιαύτην ἔχον-
τος ἀρχιτεκτονικήν, οἷον τί ἐντολὴ καὶ τί εὐχὴ καὶ διή-
γησις καὶ ἀπειλὴ καὶ ἐρώτησις καὶ ἀπόκρισις καὶ εἴ τι
8 ἄλλο τοιοῦτον. παρὰ γὰρ τὴν τούτων γνῶσιν ἢ ἄγνοιαν οὐδὲν

---

28. ᾀδόμενα Madius (confirm. Ar.): διδόμενα Aᶜ οὐδὲν add. Vahlen (confirm. Ar.) 33. ἤδη] ἤδ' Aᶜ 34. καὶ Hermann: ἢ Aᶜ
1456ᵇ 2. σμικρότητα apogr. 3. εἰδεῶν Aᶜ 4. δέῃ apogr.: δ' ᾖ Aᶜ
8. φαίνοιτο Butcher ᾗ δέοι Vahlen (ed. 2): ἡδέα Aᶜ: ἤδη Castelvetrus

εἰς τὴν ποιητικὴν ἐπιτίμημα φέρεται ὅ τι καὶ ἄξιον σπου-
δῆς. τί γὰρ ἄν τις ὑπολάβοι ἡμαρτῆσθαι ἃ Πρωταγόρας
ἐπιτιμᾷ, ὅτι εὔχεσθαι οἰόμενος ἐπιτάττει εἰπὼν "μῆνιν ἄει-
δε θεά"; τὸ γὰρ κελεῦσαι, φησίν, ποιεῖν τι ἢ μὴ ἐπίταξίς
ἐστιν. διὸ παρείσθω ὡς ἄλλης καὶ οὐ τῆς ποιητικῆς ὂν 9
θεώρημα.

Τῆς δὲ λέξεως ἁπάσης τάδ' ἐστὶ τὰ μέρη, στοιχεῖον 20
συλλαβὴ σύνδεσμος ἄρθρον ὄνομα ῥῆμα πτῶσις λόγος.
στοιχεῖον μὲν οὖν ἐστιν φωνὴ ἀδιαίρετος, οὐ πᾶσα δὲ 2
ἀλλ' ἐξ ἧς πέφυκε συνετὴ γίγνεσθαι φωνή· καὶ γὰρ τῶν
θηρίων εἰσὶν ἀδιαίρετοι φωναί, ὧν οὐδεμίαν λέγω στοι-
χεῖον. ταύτης δὲ μέρη τό τε φωνῆεν καὶ τὸ ἡμίφωνον καὶ 3
ἄφωνον. ἔστιν δὲ φωνῆεν μὲν ⟨τὸ⟩ ἄνευ προσβολῆς ἔχον
φωνὴν ἀκουστήν, ἡμίφωνον δὲ τὸ μετὰ προσβολῆς ἔχον
φωνὴν ἀκουστήν, οἷον τὸ Σ καὶ τὸ Ρ, ἄφωνον δὲ τὸ μετὰ
προσβολῆς καθ' αὑτὸ μὲν οὐδεμίαν ἔχον φωνήν, μετὰ δὲ
τῶν ἐχόντων τινὰ φωνὴν γινόμενον ἀκουστόν, οἷον τὸ Γ καὶ
τὸ Δ. ταῦτα δὲ διαφέρει σχήμασίν τε τοῦ στόματος καὶ 4
τόποις καὶ δασύτητι καὶ ψιλότητι καὶ μήκει καὶ βραχύ-
τητι ἔτι δὲ ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τῷ μέσῳ· περὶ ὧν
καθ' ἕκαστον [ἐν] τοῖς μετρικοῖς προσήκει θεωρεῖν. συλλαβὴ 5
δέ ἐστιν φωνὴ ἄσημος συνθετὴ ἐξ ἀφώνου καὶ φωνὴν ἔχον-
τος· καὶ γὰρ τὸ ΓΡ ἄνευ τοῦ Α συλλαβὴ καὶ μετὰ τοῦ
Α, οἷον τὸ ΓΡΑ. ἀλλὰ καὶ τούτων θεωρῆσαι τὰς διαφορὰς
τῆς μετρικῆς ἐστιν. σύνδεσμος δέ ἐστιν φωνὴ ἄσημος ἣ οὔ- 6
1457a τε κωλύει οὔτε ποιεῖ φωνὴν μίαν σημαντικὴν ἐκ πλειόνων
φωνῶν πεφυκυῖαν συντίθεσθαι [καὶ ἐπὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ τοῦ
μέσου], ἣν μὴ ἁρμόττει ἐν ἀρχῇ λόγου τιθέναι καθ' αὑτόν,

21. ἄθρον Ac: in codice post ῥῆμα positum huc transtulit Spengel (confirm. Ar.) 23. συνθετὴ apogr. 26. τὸ add. Christ 34. ἐν seclusit Spengel 1457a 2–3. καὶ—μέσου seclusi

οἷον μέν δή τοί δέ· ἢ φωνὴ ἄσημος ἢ ἐκ πλειόνων μὲν φω-
νῶν μιᾶς σημαντικῶν δὲ ποιεῖν πέφυκεν μίαν σημαντικὴν
7 φωνήν, * * ἄρθρον δ' ἐστὶ φωνὴ ἄσημος ἢ λόγου ἀρχὴν ἢ
τέλος ἢ διορισμὸν δηλοῖ [οἷον τὸ ἀμφί καὶ τὸ περί καὶ
τὰ ἄλλα. ἢ φωνὴ ἄσημος ἢ οὔτε κωλύει οὔτε ποιεῖ φωνὴν
μίαν σημαντικὴν ἐκ πλειόνων φωνῶν] πεφυκυῖα τίθεσθαι καὶ
8 ἐπὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου. ὄνομα δέ ἐστι φωνὴ
συνθετὴ σημαντικὴ ἄνευ χρόνου ἧς μέρος οὐδέν ἐστι καθ'
αὑτὸ σημαντικόν· ἐν γὰρ τοῖς διπλοῖς οὐ χρώμεθα ὡς καὶ
αὐτὸ καθ' αὑτὸ σημαῖνον, οἷον ἐν τῷ Θεοδώρῳ τὸ δῶρον
9 οὐ σημαίνει. ῥῆμα δὲ φωνὴ συνθετὴ σημαντικὴ μετὰ χρό-
νου ἧς οὐδὲν μέρος σημαίνει καθ' αὑτό, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν
ὀνομάτων· τὸ μὲν γὰρ ἄνθρωπος ἢ λευκόν οὐ σημαίνει τὸ
πότε, τὸ δὲ βαδίζει ἢ βεβάδικεν προσσημαίνει τὸ μὲν τὸν
10 παρόντα χρόνον τὸ δὲ τὸν παρεληλυθότα. πτῶσις δ' ἐστὶν
ὀνόματος ἢ ῥήματος ἡ μὲν κατὰ τὸ τούτου ἢ τούτῳ ση-
μαῖνον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἑνὶ ἢ πολλοῖς, οἷον
ἄνθρωποι ἢ ἄνθρωπος, ἡ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτικά, οἷον κατ'
ἐρώτησιν ἐπίταξιν· τὸ γὰρ ἐβάδισεν; ἢ βάδιζε πτῶσις ῥή-
11 ματος κατὰ ταῦτα τὰ εἴδη ἐστίν. λόγος δὲ φωνὴ συνθετὴ
12 σημαντικὴ ἧς ἔνια μέρη καθ' αὑτὰ σημαίνει τι (οὐ γὰρ
ἅπας λόγος ἐκ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων σύγκειται, οἷον ὁ
τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμός, ἀλλ' ἐνδέχεται ἄνευ ῥημάτων εἶναι
λόγον, μέρος μέντοι ἀεί τι σημαῖνον ἕξει) οἷον ἐν τῷ βαδί-

4. μέν] μεν. A^c δή τοί scripsi : ητοι. A^c δέ] δε A^c 5. σημαντικῶν Robortellus : σημαντικὸν A^c 6. lacunam indicavi, huc transferenda esse suspicatus ea quae infra leguntur, οἷον τὸ ἀμφί καὶ τὸ περί καὶ τὰ ἄλλα 7–9. οἷον τὸ ἀμφί—φωνῶν seclusi 7. ἀμφί Hartung : φ. μ. ι. A^c περί] π. ε. ρ. ι. A^c 17. ποτέ Spengel βαδίζει apogr. : βραδίζειν A^c προσσημαίνει Parisinus 2038 : προσημαίνει A^c 19. κατὰ τὸ Reiz : τὸ κατὰ A^c 22. ἐβάδισεν ;] notam interrogationis add. Tyrwhitt βάδιζε Riccardianus : ἐβάδιζεν A^c 27. βαδίζει apogr. : βαδίζειν A^c

ζει Κλέων ὁ Κλέων. εἷς δέ ἐστι λόγος διχῶς.
σημαίνων, ἢ ὁ ἐκ πλειόνων συνδέσμῳ, οἷον ἡ
συνδέσμῳ εἷς, ὁ δὲ τοῦ ἀνθρώπου τῷ ἓν σημαι
Ὀνόματος δὲ εἴδη τὸ μὲν ἁπλοῦν, ἁπλοῦν
μὴ ἐκ σημαινόντων σύγκειται, οἷον γῆ, τὸ δὲ διπ
δὲ τὸ μὲν ἐκ σημαίνοντος καὶ ἀσήμου, πλὴν
ὀνόματι σημαίνοντος καὶ ἀσήμου, τὸ δὲ ἐκ
σύγκειται. εἴη δ' ἂν καὶ τριπλοῦν καὶ τετραπλοῦ
πολλαπλοῦν, οἷον τὰ πολλὰ τῶν μεγαλειωτῶν
1457b κόξανθος * *. ἅπαν δὲ ὄνομά ἐστιν ἢ κύριον
μεταφορὰ ἢ κόσμος ἢ πεποιημένον ἢ ἐπεκτεταμέ
ρημένον ἢ ἐξηλλαγμένον. λέγω δὲ κύριον μὲν
ἕκαστοι, γλῶτταν δὲ ᾧ ἕτεροι· ὥστε φανερὸν ὅτι
ταν καὶ κύριον εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτό, μὴ τοῖς
τὸ γὰρ σίγυνον Κυπρίοις μὲν κύριον, ἡμῖν δὲ γλ
ταφορὰ δέ ἐστιν ὀνόματος ἀλλοτρίου ἐπιφορὰ ἢ
γένους ἐπὶ εἶδος ἢ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἐπὶ τὸ γένος ἢ ἀπ
δους ἐπὶ εἶδος ἢ κατὰ τὸ ἀνάλογον. λέγω δὲ ἀπὸ γε
ἐπὶ εἶδος οἷον "νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν·" τὸ γὰρ ὁρμ
ἑστάναι τι. ἀπ' εἴδους δὲ ἐπὶ γένος "ἦ δὴ μυρί
σεὺς ἐσθλὰ ἔοργεν·" τὸ γὰρ μυρίον πολύ ἐστιν, ᾧ
τοῦ πολλοῦ κέχρηται. ἀπ' εἴδους δὲ ἐπὶ εἶδος οἷον
ἀπὸ ψυχὴν ἀρύσας" καὶ "τεμὼν ἀτειρέι χαλκῷ·"

---

29. *συνδέσμῳ* Riccardianus 16: *συνδέσμων* A^c 30. *τῷ* apo
31. *εἴδη*] *εἴ-* in litura A^c 34. *ὀνόματι* Spengel et Vahlen
Ar.): *ὀνόματοσ* A^c 35. *μεγαλειωτῶν* scripsi: *μεγαλιωτῶν*
λείων ὧν Vahlen *ἑρμοκάι · κόξανθοσ* A^c **1457b** 1. ul
indicavi addit Ar. *qui supplicabatur dominum caelorum*, unde ἐτ
Διὶ πατρί restituit Dielsius; nescio an exemplum lateat nomini
plicis 2. *ἀφῃρημένον* Spengel 10. *ὁρμῖν* (*-ιν* in litura) A^c
μυριοδυσσεὺσ A^c 12. *μύριον* A^c 13. fort. *πολλά* 14. ἀ
Tyrwhitt (*ἀρύσας* corr. Vaticanus 1400, *καὶ* Laurentianus LX 21):
σκε A^c *τεμῶν* A^c: *ταμὼν* Bekker (ed. 3) *ατηρει* A^c

," καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκ τῶν γλωττῶν ρα κεκρᾶσθαί πως τούτοις· τὸ μὲν ιήσει μηδὲ ταπεινόν, οἷον ἡ γλῶττα ὁ κόσμος καὶ τἆλλα τὰ εἰρημένα σαφήνειαν. οὐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος ταφὲς τῆς λέξεως καὶ μὴ ἰδιωτικὸν 1458ᵇ ποκοπαὶ καὶ ἐξαλλαγαὶ τῶν ὀνομά- ἄλλως ἔχειν ἢ ὡς τὸ κύριον παρὰ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει, διὰ δὲ τὸ κοι- σαφὲς ἔσται. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ψέγου- ιούτῳ τρόπῳ τῆς διαλέκτου καὶ δια- ήν, οἷον Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος, ὡς τει ἐκτείνειν ἐφ' ὁπόσον βούλεται λέξει† "Ἐπιχάρην εἶδον Μαραθῶ- ἂν γ' ἐράμενος † τὸν ἐκείνου ἐλ- αίνεσθαί πως χρώμενον τούτῳ τῷ ον κοινὸν ἁπάντων ἐστὶ τῶν με- καὶ γλώτταις καὶ τοῖς ἄλλοις αὶ ἐπίτηδες ἐπὶ τὰ γελοῖα τὸ ε ἁρμόττον ὅσον διαφέρει ἐπὶ ένων τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ μέ- καὶ ἐπὶ τῶν μεταφορῶν καὶ ς ἄν τις τὰ κύρια ὀνόματα ν τὸ αὐτὸ ποιήσαντας ἴαμ- ὲ μόνον ὄνομα μετατεθέν-

λαγμένον δ' ἐστὶν ὅταν τοῦ ὀνομαζομένου τὸ μὲν καταλείπῃ
τὸ δὲ ποιῇ, οἷον τὸ "δεξιτερὸν κατὰ μαζόν" ἀντὶ τοῦ δεξιόν.
αὐτῶν δὲ τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἄρρενα τὰ δὲ θήλεα τὰ 21
δὲ μεταξύ, ἄρρενα μὲν ὅσα τελευτᾷ εἰς τὸ Ν καὶ Ρ ⟨καὶ Σ⟩ καὶ 22
ὅσα ἐκ τούτου σύγκειται (ταῦτα δ' ἐστὶν δύο, Ψ καὶ Ξ), θήλεα 23
δὲ ὅσα ἐκ τῶν φωνηέντων εἴς τε τὰ ἀεὶ μακρά, οἷον εἰς Η
καὶ Ω, καὶ τῶν ἐπεκτεινομένων εἰς Α· ὥστε ἴσα συμβαίνει 24
πλήθη εἰς ὅσα τὰ ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα· τὸ γὰρ Ψ καὶ τὸ Ξ
⟨τῷ Σ⟩ ταὐτά ἐστιν. εἰς δὲ ἄφωνον οὐδὲν ὄνομα τελευτᾷ, 25
οὐδὲ εἰς φωνῆεν βραχύ. εἰς δὲ τὸ Ι τρία μόνον, μέλι κόμμι 26
πέπερι. εἰς δὲ τὸ Υ πέντε. τὰ δὲ μεταξὺ εἰς ταῦτα καὶ
Ν καὶ Σ.

Λέξεως δὲ ἀρετὴ σαφῆ καὶ μὴ ταπεινὴν εἶναι. σα- **22**
φεστάτη μὲν οὖν ἐστιν ἡ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἀλλὰ 2
ταπεινή· παράδειγμα δὲ ἡ Κλεοφῶντος ποίησις καὶ ἡ
Σθενέλου. σεμνὴ δὲ καὶ ἐξαλλάττουσα τὸ ἰδιωτικὸν ἡ τοῖς 3
ξενικοῖς κεχρημένη· ξενικὸν δὲ λέγω γλῶτταν καὶ μετα-
φορὰν καὶ ἐπέκτασιν καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ κύριον. ἀλλ' ἄν 4
τις [ἂν] ἅπαντα τοιαῦτα ποιήσῃ, ἢ αἴνιγμα ἔσται ἢ βαρβα-
ρισμός· ἂν μὲν οὖν ἐκ μεταφορῶν, αἴνιγμα, ἐὰν δὲ ἐκ
γλωττῶν, βαρβαρισμός. αἰνίγματός τε γὰρ ἰδέα αὕτη ἐστί, 5
τὸ λέγοντα ὑπάρχοντα ἀδύνατα συνάψαι—κατὰ μὲν οὖν
τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν οὐχ οἷόν τε τοῦτο ποιῆσαι, κατὰ
δὲ τὴν μεταφορὰν ἐνδέχεται—οἷον "ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν

---

9. καὶ σ add. Riccardianus 16 (confirm. Ar.) 11. αἰεὶ A^c 13. πλήθει apogr. 14. τῷ Σ add. anon. ap. Tyrwhittum 15. κόμμι Riccardianus 16 : κόμι A^c 16. ταῦτα ⟨καὶ Α⟩ καὶ Ν ⟨καὶ Ρ⟩ καὶ Σ coni. Morelius 24. ἂν om. apogr. ποιῆσαι A^c 26. γλοττῶν A^c 27. λέγοντα] λέγον τὰ A^c 28. τῶν ⟨ἄλλων⟩ ὀνομάτων Ar. οὐχοίονται A^c 29. fort. μεταφορῶν ἶδον A^c πυρὶ χαλκὸν Victorius : πυρίχαλκον A^c

6 ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα," καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκ τῶν γλωττῶν
7 βαρβαρισμός. δεῖ ἄρα κεκρᾶσθαί πως τούτοις· τὸ μὲν
γὰρ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει μηδὲ ταπεινόν, οἷον ἡ γλῶττα
καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ ὁ κόσμος καὶ τἆλλα τὰ εἰρημένα
8 εἴδη, τὸ δὲ κύριον τὴν σαφήνειαν. οὐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος
συμβάλλεται εἰς τὸ σαφὲς τῆς λέξεως καὶ μὴ ἰδιωτικὸν 1458^b
αἱ ἐπεκτάσεις καὶ ἀποκοπαὶ καὶ ἐξαλλαγαὶ τῶν ὀνομά-
των· διὰ μὲν γὰρ τὸ ἄλλως ἔχειν ἢ ὡς τὸ κύριον παρὰ
τὸ εἰωθὸς γιγνόμενον τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει, διὰ δὲ τὸ κοι-
9 νωνεῖν τοῦ εἰωθότος τὸ σαφὲς ἔσται. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ψέγου-
σιν οἱ ἐπιτιμῶντες τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς διαλέκτου καὶ δια-
κωμῳδοῦντες τὸν ποιητήν, οἷον Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος, ὡς
ῥᾴδιον ποιεῖν, εἴ τις δώσει ἐκτείνειν ἐφ' ὁπόσον βούλεται
† ἰαμβοποιήσας ἐν αὐτῇ τῇ λέξει † "Ἐπιχάρην εἶδον Μαραθῶ-
νάδε βαδίζοντα," καὶ "οὐκ ἄν γ' ἐράμενος † τὸν ἐκείνου ἐλ-
10 λέβορον †." τὸ μὲν οὖν φαίνεσθαί πως χρώμενον τούτῳ τῷ
11 τρόπῳ γελοῖον· τὸ δὲ μέτριον κοινὸν ἁπάντων ἐστὶ τῶν με-
ρῶν· καὶ γὰρ μεταφοραῖς καὶ γλώτταις καὶ τοῖς ἄλλοις
εἴδεσι χρώμενος ἀπρεπῶς καὶ ἐπίτηδες ἐπὶ τὰ γελοῖα τὸ
12 αὐτὸ ἂν ἀπεργάσαιτο. τὸ δὲ ἁρμόττον ὅσον διαφέρει ἐπὶ
τῶν ἐπῶν θεωρείσθω ἐντιθεμένων τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ μέ-
13 τρον. καὶ ἐπὶ τῆς γλώττης δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μεταφορῶν καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν μετατιθεὶς ἄν τις τὰ κύρια ὀνόματα
κατίδοι ὅτι ἀληθῆ λέγομεν· οἷον τὸ αὐτὸ ποιήσαντος ἰαμ-
βεῖον Αἰσχύλου καὶ Εὐριπίδου, ἓν δὲ μόνον ὄνομα μετατιθέν-

---

31. κεκρᾶσθαι cod. Lampridii ap. Madium (confirm. Ar.): κεκρίσθαι A^c
1458^b 1. συμβάλεται A^c: συμβάλλονται apogr. 6. ἐπιτιμοῦντεσ A^c
9. fortasse mutato ordine ἐν αὐτῇ τῇ λέξει, ἰαμβοποιήσας Ἐπιχάρην
Bursian: ἤτει χάριν A^c ἴδον A^c 10. ἂν γεράμενοσ A^c 12. μέτριον
Spengel: μέτρον A^c 14. ἐπὶ τὰ] ἔπειτα A^c 15. ἁρμόττον] ἁρμόττοντοσ
A^c 18. εἰδέων A^c 19. ἰάμβιον A^c 20. μεταθέντος Parisinus 2038

τος, ἀντὶ κυρίου εἰωθότος γλῶτταν, τὸ μὲν φαίνεται καλὸν τὸ δ' εὐτελές. Αἰσχύλος μὲν γὰρ ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ ἐποίησε

φαγέδαινα ἥ μου σάρκας ἐσθίει ποδός,

ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐσθίει τὸ θοινᾶται μετέθηκεν. καὶ

νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἀεικής,

εἴ τις λέγοι τὰ κύρια μετατιθεὶς

νῦν δέ μ' ἐὼν μικρός τε καὶ ἀσθενικὸς καὶ ἀειδής·

καὶ

δίφρον [τε] ἀεικέλιον καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν,
δίφρον μοχθηρὸν καταθεὶς μικράν τε τράπεζαν·

καὶ τὸ "ἠιόνες βοόωσιν," ἠιόνες κράζουσιν. ἔτι δὲ Ἀριφράδης 14
τοὺς τραγῳδοὺς ἐκωμῴδει, ὅτι ἃ οὐδεὶς ἂν εἴποι ἐν τῇ διαλέκτῳ τούτοις χρῶνται, οἷον τὸ δωμάτων ἄπο ἀλλὰ μὴ ἀπὸ δωμάτων, καὶ τὸ σέθεν καὶ τὸ ἐγὼ δέ νιν καὶ τὸ
1459ᵃ Ἀχιλλέως πέρι ἀλλὰ μὴ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἄλλα
τοιαῦτα. διὰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι ἐν τοῖς κυρίοις ποιεῖ τὸ μὴ 15
ἰδιωτικὸν ἐν τῇ λέξει ἅπαντα τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖνος δὲ τοῦτο
ἠγνόει. ἔστιν δὲ μέγα μὲν τὸ ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων πρεπόν- 16
τως χρῆσθαι, καὶ διπλοῖς ὀνόμασι καὶ γλώτταις, πολὺ δὲ
μέγιστον τὸ μεταφορικὸν εἶναι. μόνον γὰρ τοῦτο οὔτε παρ' 17
ἄλλου ἔστι λαβεῖν εὐφυΐας τε σημεῖόν ἐστι· τὸ γὰρ εὖ
μεταφέρειν τὸ τὸ ὅμοιον θεωρεῖν ἐστιν. τῶν δ' ὀνομάτων τὰ 18
μὲν διπλᾶ μάλιστα ἁρμόττει τοῖς διθυράμβοις, αἱ δὲ γλῶτ-
ται τοῖς ἡρωικοῖς, αἱ δὲ μεταφοραὶ τοῖς ἰαμβείοις. καὶ ἐν 19
μὲν τοῖς ἡρωικοῖς ἅπαντα χρήσιμα τὰ εἰρημένα, ἐν δὲ τοῖς

---

23. φαγέδαινα apogr.: φαγάδενα Aᶜ: φαγέδαιναν Hermann 25. δὲ μεὼν Aᶜ ἀεικής Morelius: ἀειδήσ Aᶜ 27. δὲ μεὼν Aᶜ μικρός τε apogr.: μικρὸσ δὲ Aᶜ 29. τε prius om. Parisinus 2038: τε* (nisi forte ται fuerat) Aᶜ: τ' αἰκέλιον reposuit Vahlen 31. τὸ ἴωνεσ βοῶσιν ἢ ἴωνεσ Aᶜ ἀρειφράδησ Aᶜ 32. εἴπηι Aᶜ 1459ᵃ 4. τὸ] τῶι Aᶜ 6. π,ἄλλου (ἀρ' supra) Aᶜ 10 et 12. ἰαμβίοισ Aᶜ

ἰαμβείοις διὰ τὸ ὅτι μάλιστα λέξιν μιμεῖσθαι ταῦτα ἁρ-
μόττει τῶν ὀνομάτων ὅσοις κἂν ἐν [ὅσοις] λόγοις τις χρή-
σαιτο· ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα τὸ κύριον καὶ μεταφορὰ καὶ κόσμος.
20 περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας καὶ τῆς ἐν τῷ πράττειν μιμήσεως
ἔστω ἡμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα.

23 Περὶ δὲ τῆς διηγηματικῆς καὶ ἐν μέτρῳ μιμητικῆς,
ὅτι δεῖ τοὺς μύθους καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις συνιστάναι
δραματικοὺς καὶ περὶ μίαν πρᾶξιν ὅλην καὶ τελείαν ἔχου-
σαν ἀρχὴν καὶ μέσα καὶ τέλος, ἵν' ὥσπερ ζῷον ἓν ὅλον
2 ποιῇ τὴν οἰκείαν ἡδονήν, δῆλον, καὶ μὴ ὁμοίας ἱστορίας τὰς
συνήθεις θεῖναι, ἐν αἷς ἀνάγκη οὐχὶ μιᾶς πράξεως ποιεῖσθαι
δήλωσιν ἀλλ' ἑνὸς χρόνου, ὅσα ἐν τούτῳ συνέβη περὶ ἕνα
3 ἢ πλείους, ὧν ἕκαστον ὡς ἔτυχεν ἔχει πρὸς ἄλληλα. ὥσπερ
γὰρ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἥ τ' ἐν Σαλαμῖνι ἐγένετο
ναυμαχία καὶ ἡ ἐν Σικελίᾳ Καρχηδονίων μάχη οὐδὲν
πρὸς τὸ αὐτὸ συντείνουσαι τέλος, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς
χρόνοις ἐνίοτε γίνεται θάτερον μετὰ θάτερον, ἐξ ὧν ἓν
4 οὐδὲν γίνεται τέλος. σχεδὸν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητῶν τοῦτο
5 δρῶσι. διὸ ὥσπερ εἴπομεν ἤδη καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν
φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον
καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον·
λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι,
ἢ τῷ μεγέθει μετριάζοντα καταπεπλεγμένον τῇ ποικιλίᾳ.
νῦν δ' ἓν μέρος ἀπολαβὼν ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν
πολλοῖς, οἷον νεῶν καταλόγῳ καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις [δὶς]
6 διαλαμβάνει τὴν ποίησιν. οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι

---

13. *κἂν* Harles : *καὶ* A^c *ὅσοις* om. apogr. *τις* apogr. : *τί* A^c
21. *ποιεῖ* A^c 22. *θεῖναι* scripsi : *εἶναι* A^c 25. *σαλαμίνη* A^c
26. *ναύμαχοσ* A^c 28. *μετὰ θάτερον* Parisinus 2038 : *μετὰ θατέρου* A^c
31. *τῷ* Riccardianus 16 : *τὸ* A^c 33. *μέγα* pr. A^c 36. *δὶσ* eras. in A^c : *οἷς* Riccardianus 16

1459^b καὶ περὶ ἕνα χρόνον καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ, οἷον ὁ τὰ
Κύπρια ποιήσας καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. τοιγαροῦν ἐκ μὲν 7
Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατέρας
ἢ δύο μόναι, ἐκ δὲ Κυπρίων πολλαὶ καὶ τῆς μικρᾶς
Ἰλιάδος πλέον ὀκτώ, οἷον ὅπλων κρίσις, Φιλοκτήτης,
Νεοπτόλεμος, Εὐρύπυλος, πτωχεία, Λάκαιναι, Ἰλίου πέρσις
καὶ ἀπόπλους, καὶ Σίνων καὶ Τρῳάδες. ἔτι δὲ [ἔτι δὲ] **24**
τὰ εἴδη ταὐτὰ δεῖ ἔχειν τὴν ἐποποιίαν τῇ τραγῳδίᾳ, ἢ
γὰρ ἁπλῆν ἢ πεπλεγμένην ἢ ἠθικὴν ἢ παθητικήν· καὶ τὰ 2
μέρη ἔξω μελοποιίας καὶ ὄψεως ταὐτά· καὶ γὰρ περιπετειῶν
δεῖ καὶ ἀναγνωρίσεων καὶ παθημάτων· ἔτι τὰς διανοίας καὶ
τὴν λέξιν ἔχειν καλῶς. οἷς ἅπασιν Ὅμηρος κέχρηται καὶ 3
πρῶτος καὶ ἱκανῶς. καὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἑκάτερον συνέστηκεν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἁπλοῦν καὶ παθητικόν, ἡ δὲ
Ὀδύσσεια πεπλεγμένον (ἀναγνώρισις γὰρ διόλου) καὶ ἠθική·
πρὸς γὰρ τούτοις λέξει καὶ διανοίᾳ πάντα ὑπερβέβληκεν.

Διαφέρει δὲ κατά τε τῆς συστάσεως τὸ μῆκος ἡ 4
ἐποποιία καὶ τὸ μέτρον. τοῦ μὲν οὖν μήκους ὅρος ἱκανὸς ὁ 5
εἰρημένος· δύνασθαι γὰρ δεῖ συνορᾶσθαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ
τέλος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ τῶν μὲν ἀρχαίων ἐλάττους
αἱ συστάσεις εἶεν, πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τραγῳδιῶν τῶν
εἰς μίαν ἀκρόασιν τιθεμένων παρήκοιεν. ἔχει δὲ πρὸς τὸ 6
ἐπεκτείνεσθαι τὸ μέγεθος πολύ τι ἡ ἐποποιία ἴδιον διὰ
τὸ ἐν μὲν τῇ τραγῳδίᾳ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα πραττόμενα
πολλὰ μέρη μιμεῖσθαι ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν
ὑποκριτῶν μέρος μόνον· ἐν δὲ τῇ ἐποποιίᾳ διὰ τὸ διήγησιν
εἶναι ἔστι πολλὰ μέρη ἅμα ποιεῖν περαινόμενα, ὑφ' ὧν

1459^b 2. Κύπρια Reiz : κυπρικὰ A^c 4. μύνασ pr. A^c 7. πρωϊάδεσ pr. A^c 8. δεί] δὴ A^c 13. ἱκανὸσ A^c πονημάτων A^c 15. ἀναγνωρίσεις Christ ἠθικόν corr. rec. A^c 16. πάντας apogr. 21. πρὸς δὲ] προσθε A^c

7 οἰκείων ὄντων αὔξεται ὁ τοῦ ποιήματος ὄγκος. ὥστε τοῦτ'
ἔχει τὸ ἀγαθὸν εἰς μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸν
ἀκούοντα καὶ ἐπεισοδιοῦν ἀνομοίοις ἐπεισοδίοις· τὸ γὰρ
8 ὅμοιον ταχὺ πληροῦν ἐκπίπτειν ποιεῖ τὰς τραγῳδίας. τὸ δὲ
μέτρον τὸ ἡρωικὸν ἀπὸ τῆς πείρας ἥρμοκεν. εἰ γάρ τις ἐν
ἄλλῳ τινὶ μέτρῳ διηγητικὴν μίμησιν ποιοῖτο ἢ ἐν πολλοῖς,
9 ἀπρεπὲς ἂν φαίνοιτο· τὸ γὰρ ἡρωικὸν στασιμώτατον καὶ
ὀγκωδέστατον τῶν μέτρων ἐστίν—διὸ καὶ γλώττας καὶ με-
ταφορὰς δέχεται μάλιστα· περιττὴ γὰρ καὶ * * ἡ διηγημα-
10 τικὴ μίμησις τῶν ἄλλων. τὸ δὲ ἰαμβεῖον καὶ τετράμετρον
11 κινητικὰ καὶ τὸ μὲν ὀρχηστικὸν τὸ δὲ πρακτικόν. ἔτι δὲ ἀτο-
12 πώτερον εἰ μιγνύοι τις αὐτά, ὥσπερ Χαιρήμων. διὸ οὐδεὶς
μακρὰν σύστασιν ἐν ἄλλῳ πεποίηκεν ἢ τῷ ἡρῴῳ, ἀλλ' ὥσ-
περ εἴπομεν αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει τὸ ἁρμόττον αὐτῇ
13 αἱρεῖσθαι. Ὅμηρος δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι καὶ
δὴ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν.
14 αὐτὸν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν· οὐ γάρ ἐστι
κατὰ ταῦτα μιμητής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου
ἀγωνίζονται, μιμοῦνται δὲ ὀλίγα καὶ ὀλιγάκις· ὁ δὲ ὀλίγα
φροιμιασάμενος εὐθὺς εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἢ ἄλλο τι
15 ἦθος, καὶ οὐδέν' ἀήθη ἀλλ' ἔχοντα ἤθη. δεῖ μὲν οὖν ἐν ταῖς
τραγῳδίαις ποιεῖν τὸ θαυμαστόν, μᾶλλον δ' ἐνδέχεται ἐν
τῇ ἐποποιίᾳ τὸ ἄλογον, δι' ὃ συμβαίνει μάλιστα τὸ θαυ-
16 μαστόν, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πράττοντα· ἐπεὶ τὰ περὶ

---

29. fort. [τὸ] ἀγαθὸν   32. ἥρμωκεν A^c 33. διηγηματικὴν apogr.   36. excidisse videtur ταύταις vel ταύτῃ (cf. Twining ad loc.)   37. μίμησις] κίνησισ A^c ἰαμβίον A^c 1460^a 1. κινητικὰ καὶ Vahlen : κινητικαὶ A^c 2. μιγνύοι Aldina : μηγνύη (fuit μὴ; -η alterum in litura) A^c 3. τῷ] τὸ A^c 4. αὐτῇ] αὐτὴ A^c 5. αἱρεῖσθαι Bonitz : διαιρεῖσθαι A^c 11. οὐδέν' ἀήθη Victorius : οὐδένα ἤθη A^c 13. ἄλογον Victorius : ἀνάλογον A^c δι' ὃ Parisinus 2038 : διὸ A^c 14. ἐπεὶ] ἔπειτα A^c

εἰς τὴν ποιητικὴν ἐπιτίμημα φέρεται ὅ τι καὶ ἄξιον σπου-
δῆς. τί γὰρ ἄν τις ὑπολάβοι ἡμαρτῆσθαι ἃ Πρωταγόρας
ἐπιτιμᾷ, ὅτι εὔχεσθαι οἰόμενος ἐπιτάττει εἰπὼν "μῆνιν ἄει-
δε θεά"; τὸ γὰρ κελεῦσαι, φησίν, ποιεῖν τι ἢ μὴ ἐπίταξίς
ἐστιν. διὸ παρείσθω ὡς ἄλλης καὶ οὐ τῆς ποιητικῆς ὂν 9
θεώρημα.

Τῆς δὲ λέξεως ἁπάσης τάδ' ἐστὶ τὰ μέρη, στοιχεῖον **20**
συλλαβὴ σύνδεσμος ἄρθρον ὄνομα ῥῆμα πτῶσις λόγος.
στοιχεῖον μὲν οὖν ἐστιν φωνὴ ἀδιαίρετος, οὐ πᾶσα δὲ 2
ἀλλ' ἐξ ἧς πέφυκε συνετὴ γίγνεσθαι φωνή· καὶ γὰρ τῶν
θηρίων εἰσὶν ἀδιαίρετοι φωναί, ὧν οὐδεμίαν λέγω στοι-
χεῖον. ταύτης δὲ μέρη τό τε φωνῆεν καὶ τὸ ἡμίφωνον καὶ 3
ἄφωνον. ἔστιν δὲ φωνῆεν μὲν ⟨τὸ⟩ ἄνευ προσβολῆς ἔχον
φωνὴν ἀκουστήν, ἡμίφωνον δὲ τὸ μετὰ προσβολῆς ἔχον
φωνὴν ἀκουστήν, οἷον τὸ Σ καὶ τὸ Ρ, ἄφωνον δὲ τὸ μετὰ
προσβολῆς καθ' αὑτὸ μὲν οὐδεμίαν ἔχον φωνήν, μετὰ δὲ
τῶν ἐχόντων τινὰ φωνὴν γινόμενον ἀκουστόν, οἷον τὸ Γ καὶ
τὸ Δ. ταῦτα δὲ διαφέρει σχήμασίν τε τοῦ στόματος καὶ 4
τόποις καὶ δασύτητι καὶ ψιλότητι καὶ μήκει καὶ βραχύ-
τητι ἔτι δὲ ὀξύτητι καὶ βαρύτητι καὶ τῷ μέσῳ· περὶ ὧν
καθ' ἕκαστον [ἐν] τοῖς μετρικοῖς προσήκει θεωρεῖν. συλλαβὴ 5
δέ ἐστιν φωνὴ ἄσημος συνθετὴ ἐξ ἀφώνου καὶ φωνὴν ἔχον-
τος· καὶ γὰρ τὸ ΓΡ ἄνευ τοῦ Α συλλαβὴ καὶ μετὰ τοῦ
Α, οἷον τὸ ΓΡΑ. ἀλλὰ καὶ τούτων θεωρῆσαι τὰς διαφορὰς
τῆς μετρικῆς ἐστιν. σύνδεσμος δέ ἐστιν φωνὴ ἄσημος ἣ οὔ- 6
1457^{a} τε κωλύει οὔτε ποιεῖ φωνὴν μίαν σημαντικὴν ἐκ πλειόνων
φωνῶν πεφυκυῖαν συντίθεσθαι [καὶ ἐπὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ τοῦ
μέσου], ἣν μὴ ἁρμόττει ἐν ἀρχῇ λόγου τιθέναι καθ' αὑτόν,

---

21. *ἄθρον* A^{c}: in codice post *ῥῆμα* positum huc transtulit Spengel (confirm. Ar.) 23. *συνθετὴ* apogr. 26. *τὸ* add. Christ 34. *ἐν* seclusit Spengel 1457^{a} 2–3. *καὶ—μέσου* seclusi

οἷον μέν δή τοί δέ· ἢ φωνὴ ἄσημος ἣ ἐκ πλειόνων μὲν φω-
νῶν μιᾶς σημαντικῶν δὲ ποιεῖν πέφυκεν μίαν σημαντικὴν
7 φωνήν, * * ἄρθρον δ' ἐστὶ φωνὴ ἄσημος ἣ λόγου ἀρχὴν ἢ
τέλος ἢ διορισμὸν δηλοῖ [οἷον τὸ ἀμφί καὶ τὸ περί καὶ
τὰ ἄλλα. ἢ φωνὴ ἄσημος ἣ οὔτε κωλύει οὔτε ποιεῖ φωνὴν
μίαν σημαντικὴν ἐκ πλειόνων φωνῶν] πεφυκυῖα τίθεσθαι καὶ
8 ἐπὶ τῶν ἄκρων καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου. ὄνομα δέ ἐστι φωνὴ
συνθετὴ σημαντικὴ ἄνευ χρόνου ἧς μέρος οὐδέν ἐστι καθ'
αὑτὸ σημαντικόν· ἐν γὰρ τοῖς διπλοῖς οὐ χρώμεθα ὡς καὶ
αὐτὸ καθ' αὑτὸ σημαῖνον, οἷον ἐν τῷ Θεοδώρῳ τὸ δῶρον
9 οὐ σημαίνει. ῥῆμα δὲ φωνὴ συνθετὴ σημαντικὴ μετὰ χρό-
νου ἧς οὐδὲν μέρος σημαίνει καθ' αὑτό, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν
ὀνομάτων· τὸ μὲν γὰρ ἄνθρωπος ἢ λευκόν οὐ σημαίνει τὸ
πότε, τὸ δὲ βαδίζει ἢ βεβάδικεν προσσημαίνει τὸ μὲν τὸν
10 παρόντα χρόνον τὸ δὲ τὸν παρεληλυθότα. πτῶσις δ' ἐστὶν
ὀνόματος ἢ ῥήματος ἡ μὲν κατὰ τὸ τούτου ἢ τούτῳ ση-
μαῖνον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἡ δὲ κατὰ τὸ ἑνὶ ἢ πολλοῖς, οἷον
ἄνθρωποι ἢ ἄνθρωπος, ἡ δὲ κατὰ τὰ ὑποκριτικά, οἷον κατ'
ἐρώτησιν ἐπίταξιν· τὸ γὰρ ἐβάδισεν; ἢ βάδιζε πτῶσις ῥή-
11 ματος κατὰ ταῦτα τὰ εἴδη ἐστίν. λόγος δὲ φωνὴ συνθετὴ
12 σημαντικὴ ἧς ἔνια μέρη καθ' αὑτὰ σημαίνει τι (οὐ γὰρ
ἅπας λόγος ἐκ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων σύγκειται, οἷον ὁ
τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμός, ἀλλ' ἐνδέχεται ἄνευ ῥημάτων εἶναι
λόγον, μέρος μέντοι ἀεί τι σημαῖνον ἕξει) οἷον ἐν τῷ βαδί-

---

4. μέν] μεν. Aᶜ δή τοί scripsi : ητοι. Aᶜ δέ] δε Aᶜ 5. σημαντικῶν Robortellus : σημαντικὸν Aᶜ 6. lacunam indicavi, huc transferenda esse suspicatus ea quae infra leguntur, οἷον τὸ ἀμφί καὶ τὸ περί καὶ τὰ ἄλλα 7–9. οἷον τὸ ἀμφί—φωνῶν seclusi 7. ἀμφί Hartung : φ. μ. ι. Aᶜ περί] π. ε. ρ. ι. Aᶜ 17. ποτέ Spengel βαδίζει apogr. : βρδίζειν Aᶜ προσσημαίνει Parisinus 2038 : προσημαίνει Aᶜ 19. κατὰ τὸ Reiz : τὸ κατὰ Aᶜ 22. ἐβάδισεν;] notam interrogationis add. Tyrwhitt βάδιζε Riccardianus : ἐβάδιζεν Aᶜ 27. βαδίζει apogr. : βαδίζειν Aᶜ

ζει Κλέων ὁ Κλέων. εἷς δέ ἐστι λόγος διχῶς, ἢ γὰρ ὁ ἓν 18
σημαίνων, ἢ ὁ ἐκ πλειόνων συνδέσμῳ, οἷον ἡ Ἰλιὰς μὲν
συνδέσμῳ εἷς, ὁ δὲ τοῦ ἀνθρώπου τῷ ἓν σημαίνειν.
Ὀνόματος δὲ εἴδη τὸ μὲν ἁπλοῦν, ἁπλοῦν δὲ λέγω ὃ **21**
μὴ ἐκ σημαινόντων σύγκειται, οἷον γῆ, τὸ δὲ διπλοῦν· τούτου 2
δὲ τὸ μὲν ἐκ σημαίνοντος καὶ ἀσήμου, πλὴν οὐκ ἐν τῷ
ὀνόματι σημαίνοντος καὶ ἀσήμου, τὸ δὲ ἐκ σημαινόντων
σύγκειται. εἴη δ' ἂν καὶ τριπλοῦν καὶ τετραπλοῦν ὄνομα καὶ 3
πολλαπλοῦν, οἷον τὰ πολλὰ τῶν μεγαλειωτῶν, Ἑρμοκαϊ-
κόξανθος * *. ἅπαν δὲ ὄνομά ἐστιν ἢ κύριον ἢ γλῶττα ἢ 4
μεταφορὰ ἢ κόσμος ἢ πεποιημένον ἢ ἐπεκτεταμένον ἢ ὑφῃ-
ρημένον ἢ ἐξηλλαγμένον. λέγω δὲ κύριον μὲν ᾧ χρῶνται 5
ἕκαστοι, γλῶτταν δὲ ᾧ ἕτεροι· ὥστε φανερὸν ὅτι καὶ γλῶτ- 6
ταν καὶ κύριον εἶναι δυνατὸν τὸ αὐτό, μὴ τοῖς αὐτοῖς δέ·
τὸ γὰρ σίγυνον Κυπρίοις μὲν κύριον, ἡμῖν δὲ γλῶττα. με- 7
ταφορὰ δέ ἐστιν ὀνόματος ἀλλοτρίου ἐπιφορὰ ἢ ἀπὸ τοῦ
γένους ἐπὶ εἶδος ἢ ἀπὸ τοῦ εἴδους ἐπὶ τὸ γένος ἢ ἀπὸ τοῦ εἴ-
δους ἐπὶ εἶδος ἢ κατὰ τὸ ἀνάλογον. λέγω δὲ ἀπὸ γένους μὲν 8
ἐπὶ εἶδος οἷον "νηῦς δέ μοι ἧδ' ἕστηκεν·" τὸ γὰρ ὁρμεῖν ἐστιν
ἑστάναι τι. ἀπ' εἴδους δὲ ἐπὶ γένος "ἦ δὴ μυρί' Ὀδυσ- 9
σεὺς ἐσθλὰ ἔοργεν·" τὸ γὰρ μυρίον πολύ ἐστιν, ᾧ νῦν ἀντὶ
τοῦ πολλοῦ κέχρηται. ἀπ' εἴδους δὲ ἐπὶ εἶδος οἷον "χαλκῷ 10
ἀπὸ ψυχὴν ἀρύσας" καὶ "τεμὼν ἀτειρέι χαλκῷ·" ἐνταῦθα

---

29. *συνδέσμῳ* Riccardianus 16 : *συνδέσμων* A^c 30. *τῷ* apogr. : *τὸ* A^c 31. *εἴδη*] *εἰ-* in litura A^c 34. *ὀνόματι* Spengel et Vahlen (confirm. Ar.) : *ὀνόματοσ* A^c 35. *μεγαλειωτῶν* scripsi : *μεγαλιωτῶν* A^c : *μεγαλείων ὧν* Vahlen *ἑρμοκάι · κόξανθοσ* A^c 1457b 1. ubi lacunam indicavi addit Ar. *qui supplicabatur dominum caelorum*, unde *ἐπευξάμενος Διὶ πατρί* restituit Dielsius; nescio an exemplum lateat nominis quadruplicis 2. *ἀφῃρημένον* Spengel 10. *ὁρμῖν* (*-ιν* in litura) A^c 11. *ἤδη μυριοδυσσεὺσ* A^c 12. *μύριον* A^c 13. fort. *πολλά* 14. *ἀρύσας καὶ* Tyrwhitt (*ἀρύσας* corr. Vaticanus 1400, *καὶ* Laurentianus LX 21) : *ἀερύσασκε* A^c *τεμῶν* A^c : *ταμὼν* Bekker (ed. 3) *ατηρει* A^c

γὰρ τὸ μὲν ἀρύσαι ταμεῖν, τὸ δὲ ταμεῖν ἀρύσαι εἴρηκεν·
11 ἄμφω γὰρ ἀφελεῖν τί ἐστιν. τὸ δὲ ἀνάλογον λέγω, ὅταν
ὁμοίως ἔχῃ τὸ δεύτερον πρὸς τὸ πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον
πρὸς τὸ τρίτον· ἐρεῖ γὰρ ἀντὶ τοῦ δευτέρου τὸ τέταρτον ἢ
12 ἀντὶ τοῦ τετάρτου τὸ δεύτερον. καὶ ἐνίοτε προστιθέασιν ἀνθ'
οὗ λέγει πρὸς ὅ ἐστι. λέγω δὲ οἷον ὁμοίως ἔχει φιάλη πρὸς
Διόνυσον καὶ ἀσπὶς πρὸς Ἄρη· ἐρεῖ τοίνυν τὴν φιάλην ἀσπίδα
13 Διονύσου καὶ τὴν ἀσπίδα φιάλην Ἄρεως. ἢ ὃ γῆρας πρὸς
βίον, καὶ ἑσπέρα πρὸς ἡμέραν· ἐρεῖ τοίνυν τὴν ἑσπέραν γῆ-
ρας ἡμέρας ἢ ὥσπερ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ τὸ γῆρας ἑσπέραν βίου
14 ἢ δυσμὰς βίου. ἐνίοις δ' οὐκ ἔστιν ὄνομα κείμενον τῶν ἀνά-
λογον, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ὁμοίως λεχθήσεται· οἷον τὸ τὸν
καρπὸν μὲν ἀφιέναι σπείρειν, τὸ δὲ τὴν φλόγα ἐπὶ τοῦ
ἡλίου ἀνώνυμον· ἀλλ' ὁμοίως ἔχει τοῦτο πρὸς τὸν ἥλιον καὶ
τὸ σπείρειν πρὸς τὸν καρπόν, διὸ εἴρηται "σπείρων θεοκτίσταν
15 φλόγα." ἔστι δὲ τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς μεταφορᾶς χρῆσθαι
καὶ ἄλλως, προσαγορεύσαντα τὸ ἀλλότριον ἀποφῆσαι τῶν
οἰκείων τι, οἷον εἰ τὴν ἀσπίδα εἴποι φιάλην μὴ Ἄρεως ἀλλ'
17 ἄοινον. ** πεποιημένον δ' ἐστὶν ὃ ὅλως μὴ καλούμενον ὑπὸ τινῶν
αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής, (δοκεῖ γὰρ ἔνια εἶναι τοιαῦτα) οἷον
18 τὰ κέρατα ἔρνυγας καὶ τὸν ἱερέα ἀρητῆρα. ἐπεκτεταμένον
δέ ἐστιν ἢ ἀφῃρημένον τὸ μὲν ἐὰν φωνήεντι μακροτέρῳ κε- 1458^{a}
χρημένον ᾖ τοῦ οἰκείου ἢ συλλαβῇ ἐμβεβλημένῃ, τὸ δὲ ἂν
19 ἀφῃρημένον τι ᾖ αὐτοῦ, ἐπεκτεταμένον μὲν οἷον τὸ πόλεως
πόληος καὶ τὸ Πηλείδου Πηληιάδεω, ἀφῃρημένον δὲ οἷον τὸ
20 κρῖ καὶ τὸ δῶ καὶ "μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ." ἐξηλ-

16. fort. τῷ δὲ ἀνάλογον 27. ἐπὶ M. Schmidt: ἀπὸ A^{c} 32. ἀλλ' ἄοινον Victorius: ἀλλὰ οἴνου A^{c} 33. definitionem κόσμου hic deesse vidit Madius 35. ἔρνυγας Victorius: ἐρνύτας Aldina 1536 1458^{a} 2. ᾖ] ἢ A^{c} συλλαβὴ ἐμβεβλημένη A^{c} 3. ἀφήρη μὲν ὄντι ἢ A^{c} πόλεοσ A^{c} 4. πηλείδου Parisinus 2038: πηλέοσ A^{c} 5. ὄψ Victorius: ὀησ (i. e. ΟΨΙΣ) A^{c} ἐξηλαγμένον A^{c}

λαγμένον δ' ἐστὶν ὅταν τοῦ ὀνομαζομένου τὸ μὲν καταλείπῃ
τὸ δὲ ποιῇ, οἷον τὸ "δεξιτερὸν κατὰ μαζόν" ἀντὶ τοῦ δεξιόν.
αὐτῶν δὲ τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἄρρενα τὰ δὲ θήλεα τὰ 21
δὲ μεταξύ, ἄρρενα μὲν ὅσα τελευτᾷ εἰς τὸ Ν καὶ Ρ ⟨καὶ Σ⟩ καὶ 22
ὅσα ἐκ τούτου σύγκειται (ταῦτα δ' ἐστὶν δύο, Ψ καὶ Ξ), θήλεα 23
δὲ ὅσα ἐκ τῶν φωνηέντων εἴς τε τὰ ἀεὶ μακρά, οἷον εἰς Η
καὶ Ω, καὶ τῶν ἐπεκτεινομένων εἰς Α· ὥστε ἴσα συμβαίνει 24
πλήθη εἰς ὅσα τὰ ἄρρενα καὶ τὰ θήλεα· τὸ γὰρ Ψ καὶ τὸ Ξ
⟨τῷ Σ⟩ ταὐτά ἐστιν. εἰς δὲ ἄφωνον οὐδὲν ὄνομα τελευτᾷ, 25
οὐδὲ εἰς φωνῆεν βραχύ. εἰς δὲ τὸ Ι τρία μόνον, μέλι κόμμι 26
πέπερι. εἰς δὲ τὸ Υ πέντε. τὰ δὲ μεταξὺ εἰς ταῦτα καὶ
Ν καὶ Σ.

Λέξεως δὲ ἀρετὴ σαφῆ καὶ μὴ ταπεινὴν εἶναι. σα- **22**
φεστάτη μὲν οὖν ἐστιν ἡ ἐκ τῶν κυρίων ὀνομάτων, ἀλλὰ 2
ταπεινή· παράδειγμα δὲ ἡ Κλεοφῶντος ποίησις καὶ ἡ
Σθενέλου. σεμνὴ δὲ καὶ ἐξαλλάττουσα τὸ ἰδιωτικὸν ἡ τοῖς 3
ξενικοῖς κεχρημένη· ξενικὸν δὲ λέγω γλῶτταν καὶ μετα-
φορὰν καὶ ἐπέκτασιν καὶ πᾶν τὸ παρὰ τὸ κύριον. ἀλλ' ἄν 4
τις [ἂν] ἅπαντα τοιαῦτα ποιήσῃ, ἢ αἴνιγμα ἔσται ἢ βαρβα-
ρισμός· ἂν μὲν οὖν ἐκ μεταφορῶν, αἴνιγμα, ἐὰν δὲ ἐκ
γλωττῶν, βαρβαρισμός. αἰνίγματός τε γὰρ ἰδέα αὕτη ἐστί, 5
τὸ λέγοντα ὑπάρχοντα ἀδύνατα συνάψαι—κατὰ μὲν οὖν
τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν οὐχ οἷόν τε τοῦτο ποιῆσαι, κατὰ
δὲ τὴν μεταφορὰν ἐνδέχεται—οἷον "ἄνδρ' εἶδον πυρὶ χαλκὸν

9. καὶ σ add. Riccardianus 16 (confirm. Ar.) 11. αἰεὶ Aᶜ 13. πλήθει apogr. 14. τῷ Σ add. anon. ap. Tyrwhittum 15. κόμμι Riccardianus 16 : κόμι Aᶜ 16. ταῦτα ⟨καὶ Α⟩ καὶ Ν ⟨καὶ Ρ⟩ καὶ Σ coni. Morelius 24. ἂν om. apogr. ποιῆσαι Aᶜ 26. γλοττῶν Aᶜ 27. λέγοντα] λέγον τὰ Aᶜ 28. τῶν ⟨ἄλλων⟩ ὀνομάτων Ar. οὐχοίονται Aᶜ 29. fort. μεταφορῶν ἴδον Aᶜ πυρὶ χαλκὸν Victorius : πυρίχαλκον Aᶜ

6 ἐπ' ἀνέρι κολλήσαντα," καὶ τὰ τοιαῦτα. ἐκ τῶν γλωττῶν
7 βαρβαρισμός. δεῖ ἄρα κεκρᾶσθαί πως τούτοις· τὸ μὲν
γὰρ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει μηδὲ ταπεινόν, οἷον ἡ γλῶττα
καὶ ἡ μεταφορὰ καὶ ὁ κόσμος καὶ τἆλλα τὰ εἰρημένα
8 εἴδη, τὸ δὲ κύριον τὴν σαφήνειαν. οὐκ ἐλάχιστον δὲ μέρος
συμβάλλεται εἰς τὸ σαφὲς τῆς λέξεως καὶ μὴ ἰδιωτικὸν 1458ᵇ
αἱ ἐπεκτάσεις καὶ ἀποκοπαὶ καὶ ἐξαλλαγαὶ τῶν ὀνομά-
των· διὰ μὲν γὰρ τὸ ἄλλως ἔχειν ἢ ὡς τὸ κύριον παρὰ
τὸ εἰωθὸς γιγνόμενον τὸ μὴ ἰδιωτικὸν ποιήσει, διὰ δὲ τὸ κοι-
9 νωνεῖν τοῦ εἰωθότος τὸ σαφὲς ἔσται. ὥστε οὐκ ὀρθῶς ψέγου-
σιν οἱ ἐπιτιμῶντες τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς διαλέκτου καὶ δια-
κωμῳδοῦντες τὸν ποιητήν, οἷον Εὐκλείδης ὁ ἀρχαῖος, ὡς
ῥᾴδιον ποιεῖν, εἴ τις δώσει ἐκτείνειν ἐφ' ὁπόσον βούλεται
† ἰαμβοποιήσας ἐν αὐτῇ τῇ λέξει † "Ἐπιχάρην εἶδον Μαραθῶ-
νάδε βαδίζοντα," καὶ "οὐκ ἄν γ' ἐράμενος † τὸν ἐκείνου ἐλ-
10 λέβορον †." τὸ μὲν οὖν φαίνεσθαί πως χρώμενον τούτῳ τῷ
11 τρόπῳ γελοῖον· τὸ δὲ μέτριον κοινὸν ἁπάντων ἐστὶ τῶν με-
ρῶν· καὶ γὰρ μεταφοραῖς καὶ γλώτταις καὶ τοῖς ἄλλοις
εἴδεσι χρώμενος ἀπρεπῶς καὶ ἐπίτηδες ἐπὶ τὰ γελοῖα τὸ
12 αὐτὸ ἂν ἀπεργάσαιτο. τὸ δὲ ἁρμόττον ὅσον διαφέρει ἐπὶ
τῶν ἐπῶν θεωρείσθω ἐντιθεμένων τῶν ὀνομάτων εἰς τὸ μέ-
13 τρον. καὶ ἐπὶ τῆς γλώττης δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μεταφορῶν καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν μετατιθεὶς ἄν τις τὰ κύρια ὀνόματα
κατίδοι ὅτι ἀληθῆ λέγομεν· οἷον τὸ αὐτὸ ποιήσαντος ἰαμ-
βεῖον Αἰσχύλου καὶ Εὐριπίδου, ἓν δὲ μόνον ὄνομα μετατιθέν-

31. κεκρᾶσθαι cod. Lampridii ap. Madium (confirm. Ar.): κεκρίσθαι Aᶜ
1458ᵇ 1. συμβάλεται Aᶜ: συμβάλλονται apogr. 6. ἐπιτιμοῦντεσ Aᶜ
9. fortasse mutato ordine ἐν αὐτῇ τῇ λέξει, ἰαμβοποιήσας 'Επιχάρην
Bursian: ἤτει χάριν Aᶜ ἴδον Aᶜ 10. ἂν γεράμενοσ Aᶜ 12. μέτριον
Spengel: μέτρον Aᶜ 14. ἐπὶ τὰ] ἔπειτα Aᶜ 15. ἁρμόττον] ἁρμόττοντοσ
Aᶜ 18. εἰδέων Aᶜ 19. ἰάμβιον Aᶜ 20. μεταθέντος Parisinus 2038

τος, ἀντὶ κυρίου εἰωθότος γλῶτταν, τὸ μὲν φαίνεται καλὸν
τὸ δ' εὐτελές. Αἰσχύλος μὲν γὰρ ἐν τῷ Φιλοκτήτῃ ἐποίησε

φαγέδαινα ἥ μου σάρκας ἐσθίει ποδός,

ὁ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐσθίει τὸ θοινᾶται μετέθηκεν. καὶ

νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὐτιδανὸς καὶ ἀεικής,

εἴ τις λέγοι τὰ κύρια μετατιθεὶς

νῦν δέ μ' ἐὼν μικρός τε καὶ ἀσθενικὸς καὶ ἀειδής·

καὶ

δίφρον [τε] ἀεικέλιον καταθεὶς ὀλίγην τε τράπεζαν,
δίφρον μοχθηρὸν καταθεὶς μικράν τε τράπεζαν·

καὶ τὸ "ἠιόνες βοόωσιν," ἠιόνες κράζουσιν. ἔτι δὲ Ἀριφράδης 14
τοὺς τραγῳδοὺς ἐκωμῴδει, ὅτι ἃ οὐδεὶς ἂν εἴποι ἐν τῇ δια-
λέκτῳ τούτοις χρῶνται, οἷον τὸ δωμάτων ἄπο ἀλλὰ μὴ
ἀπὸ δωμάτων, καὶ τὸ σέθεν καὶ τὸ ἐγὼ δέ νιν καὶ τὸ
1459a Ἀχιλλέως πέρι ἀλλὰ μὴ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἄλλα
τοιαῦτα. διὰ γὰρ τὸ μὴ εἶναι ἐν τοῖς κυρίοις ποιεῖ τὸ μὴ 15
ἰδιωτικὸν ἐν τῇ λέξει ἅπαντα τὰ τοιαῦτα· ἐκεῖνος δὲ τοῦτο
ἠγνόει. ἔστιν δὲ μέγα μὲν τὸ ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων πρεπόν- 16
τως χρῆσθαι, καὶ διπλοῖς ὀνόμασι καὶ γλώτταις, πολὺ δὲ
μέγιστον τὸ μεταφορικὸν εἶναι. μόνον γὰρ τοῦτο οὔτε παρ' 17
ἄλλου ἔστι λαβεῖν εὐφυΐας τε σημεῖόν ἐστι· τὸ γὰρ εὖ
μεταφέρειν τὸ τὸ ὅμοιον θεωρεῖν ἐστιν. τῶν δ' ὀνομάτων τὰ 18
μὲν διπλᾶ μάλιστα ἁρμόττει τοῖς διθυράμβοις, αἱ δὲ γλῶτ-
ται τοῖς ἡρωικοῖς, αἱ δὲ μεταφοραὶ τοῖς ἰαμβείοις. καὶ ἐν 19
μὲν τοῖς ἡρωικοῖς ἅπαντα χρήσιμα τὰ εἰρημένα, ἐν δὲ τοῖς

---

23. φαγέδαινα apogr.: φαγάδενα A^c: φαγέδαιναν Hermann 25. δὲ μεὼν A^c ἀεικής Morelius: ἀειδήσ A^c 27. δὲ μεὼν A^c μικρός τε apogr.: μικρὸσ δὲ A^c 29. τε prius om. Parisinus 2038: τε* (nisi forte ται fuerat) A^c: τ' αἰκέλιον reposuit Vahlen 31. τὸ ἴωνεσ βοῶσιν ἢ ἴωνεσ A^c ἀρειφράδησ A^c 32. εἴπῃι A^c 1459a 4. τὸ] τῶι A^c 6. $\overset{\text{αρ'}}{\text{π,ἄλλου}}$ A^c 10 et 12. ἰαμβίοισ A^c

ἰαμβείοις διὰ τὸ ὅτι μάλιστα λέξιν μιμεῖσθαι ταῦτα ἁρ-
μόττει τῶν ὀνομάτων ὅσοις κἂν ἐν [ὅσοις] λόγοις τις χρή-
σαιτο· ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα τὸ κύριον καὶ μεταφορὰ καὶ κόσμος.
20 περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας καὶ τῆς ἐν τῷ πράττειν μιμήσεως
ἔστω ἡμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα.

23 Περὶ δὲ τῆς διηγηματικῆς καὶ ἐν μέτρῳ μιμητικῆς,
ὅτι δεῖ τοὺς μύθους καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις συνιστάναι
δραματικοὺς καὶ περὶ μίαν πρᾶξιν ὅλην καὶ τελείαν ἔχου-
σαν ἀρχὴν καὶ μέσα καὶ τέλος, ἵν' ὥσπερ ζῷον ἓν ὅλον
2 ποιῇ τὴν οἰκείαν ἡδονήν, δῆλον, καὶ μὴ ὁμοίας ἱστορίας τὰς
συνήθεις θεῖναι, ἐν αἷς ἀνάγκη οὐχὶ μιᾶς πράξεως ποιεῖσθαι
δήλωσιν ἀλλ' ἑνὸς χρόνου, ὅσα ἐν τούτῳ συνέβη περὶ ἕνα
3 ἢ πλείους, ὧν ἕκαστον ὡς ἔτυχεν ἔχει πρὸς ἄλληλα. ὥσπερ
γὰρ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἥ τ' ἐν Σαλαμῖνι ἐγένετο
ναυμαχία καὶ ἡ ἐν Σικελίᾳ Καρχηδονίων μάχη οὐδὲν
πρὸς τὸ αὐτὸ συντείνουσαι τέλος, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς
χρόνοις ἐνίοτε γίνεται θάτερον μετὰ θάτερον, ἐξ ὧν ἓν
4 οὐδὲν γίνεται τέλος. σχεδὸν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ποιητῶν τοῦτο
5 δρῶσι. διὸ ὥσπερ εἴπομεν ἤδη καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν
φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον
καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον·
λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι,
ἢ τῷ μεγέθει μετριάζοντα καταπεπλεγμένον τῇ ποικιλίᾳ.
νῦν δ' ἓν μέρος ἀπολαβὼν ἐπεισοδίοις κέχρηται αὐτῶν
πολλοῖς, οἷον νεῶν καταλόγῳ καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις [δὶς]
6 διαλαμβάνει τὴν ποίησιν. οἱ δ' ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι

---

13. *κἂν* Harles : *καὶ* Aᶜ *ὅσοις* om. apogr. *τις* apogr. : *τί* Aᶜ
21. *ποιεῖ* Aᶜ 22. *θεῖναι* scripsi : *εἶναι* Aᶜ 25. *σαλαμίνη* Aᶜ
26. *ναύμαχοσ* Aᶜ 28. *μετὰ θάτερον* Parisinus 2038 : *μετὰ θατέρου* Aᶜ
31. *τῷ* Riccardianus 16 : *τὸ* Aᶜ 33. *μέγα* pr. Aᶜ 36. *δὶσ* eras. in Aᶜ : *οἷς* Riccardianus 16

1459b καὶ περὶ ἕνα χρόνον καὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ, οἷον ὁ τὰ
Κύπρια ποιήσας καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα. τοιγαροῦν ἐκ μὲν 7
Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μία τραγῳδία ποιεῖται ἑκατέρας
ἢ δύο μόναι, ἐκ δὲ Κυπρίων πολλαὶ καὶ τῆς μικρᾶς
Ἰλιάδος πλέον ὀκτώ, οἷον ὅπλων κρίσις, Φιλοκτήτης,
Νεοπτόλεμος, Εὐρύπυλος, πτωχεία, Λάκαιναι, Ἰλίου πέρσις
καὶ ἀπόπλους, καὶ Σίνων καὶ Τρῳάδες. ἔτι δὲ [ἔτι δὲ] **24**
τὰ εἴδη ταὐτὰ δεῖ ἔχειν τὴν ἐποποιίαν τῇ τραγῳδίᾳ, ἢ
γὰρ ἁπλῆν ἢ πεπλεγμένην ἢ ἠθικὴν ἢ παθητικήν· καὶ τὰ 2
μέρη ἔξω μελοποιίας καὶ ὄψεως ταὐτά· καὶ γὰρ περιπετειῶν
δεῖ καὶ ἀναγνωρίσεων καὶ παθημάτων· ἔτι τὰς διανοίας καὶ
τὴν λέξιν ἔχειν καλῶς. οἷς ἅπασιν Ὅμηρος κέχρηται καὶ 3
πρῶτος καὶ ἱκανῶς. καὶ γὰρ καὶ τῶν ποιημάτων ἑκάτερον συνέστηκεν ἡ μὲν Ἰλιὰς ἁπλοῦν καὶ παθητικόν, ἡ δὲ
Ὀδύσσεια πεπλεγμένον (ἀναγνώρισις γὰρ διόλου) καὶ ἠθική·
πρὸς γὰρ τούτοις λέξει καὶ διανοίᾳ πάντα ὑπερβέβληκεν.

Διαφέρει δὲ κατά τε τῆς συστάσεως τὸ μῆκος ἡ 4
ἐποποιία καὶ τὸ μέτρον. τοῦ μὲν οὖν μήκους ὅρος ἱκανὸς ὁ 5
εἰρημένος· δύνασθαι γὰρ δεῖ συνορᾶσθαι τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ
τέλος. εἴη δ' ἂν τοῦτο, εἰ τῶν μὲν ἀρχαίων ἐλάττους
αἱ συστάσεις εἶεν, πρὸς δὲ τὸ πλῆθος τραγῳδιῶν τῶν
εἰς μίαν ἀκρόασιν τιθεμένων παρήκοιεν. ἔχει δὲ πρὸς τὸ 6
ἐπεκτείνεσθαι τὸ μέγεθος πολύ τι ἡ ἐποποιία ἴδιον διὰ
τὸ ἐν μὲν τῇ τραγῳδίᾳ μὴ ἐνδέχεσθαι ἅμα πραττόμενα
πολλὰ μέρη μιμεῖσθαι ἀλλὰ τὸ ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ τῶν
ὑποκριτῶν μέρος μόνον· ἐν δὲ τῇ ἐποποιίᾳ διὰ τὸ διήγησιν
εἶναι ἔστι πολλὰ μέρη ἅμα ποιεῖν περαινόμενα, ὑφ' ὧν

1459b 2. Κύπρια Reiz: κυπρικὰ A^c 4. μόνασ pr. A^c 7. πρωϊάδεσ pr. A^c 8. δεῖ] δὴ A^c 13. ἱκανὸσ A^c πονημάτων A^c 15. ἀναγνωρίσεις Christ ἠθικόν corr. rec. A^c 16. πάντας apogr. 21. πρὸς δὲ] προσθε A^c

7 οἰκείων ὄντων αὔξεται ὁ τοῦ ποιήματος ὄγκος. ὥστε τοῦτ'
ἔχει τὸ ἀγαθὸν εἰς μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ μεταβάλλειν τὸν
ἀκούοντα καὶ ἐπεισοδιοῦν ἀνομοίοις ἐπεισοδίοις· τὸ γὰρ
8 ὅμοιον ταχὺ πληροῦν ἐκπίπτειν ποιεῖ τὰς τραγῳδίας. τὸ δὲ
μέτρον τὸ ἡρωικὸν ἀπὸ τῆς πείρας ἥρμοκεν. εἰ γάρ τις ἐν
ἄλλῳ τινὶ μέτρῳ διηγητικὴν μίμησιν ποιοῖτο ἢ ἐν πολλοῖς,
9 ἀπρεπὲς ἂν φαίνοιτο· τὸ γὰρ ἡρωικὸν στασιμώτατον καὶ
ὀγκωδέστατον τῶν μέτρων ἐστίν—διὸ καὶ γλώττας καὶ με-
ταφορὰς δέχεται μάλιστα· περιττὴ γὰρ καὶ * * ἡ διηγημα-
10 τικὴ μίμησις τῶν ἄλλων. τὸ δὲ ἰαμβεῖον καὶ τετράμετρον
11 κινητικὰ καὶ τὸ μὲν ὀρχηστικὸν τὸ δὲ πρακτικόν. ἔτι δὲ ἀτο-
12 πώτερον εἰ μιγνύοι τις αὐτά, ὥσπερ Χαιρήμων. διὸ οὐδεὶς
μακρὰν σύστασιν ἐν ἄλλῳ πεποίηκεν ἢ τῷ ἡρῴῳ, ἀλλ' ὥσ-
περ εἴπομεν αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει τὸ ἁρμόττον αὐτῇ
13 αἱρεῖσθαι. Ὅμηρος δὲ ἄλλα τε πολλὰ ἄξιος ἐπαινεῖσθαι καὶ
δὴ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν.
14 αὐτὸν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν· οὐ γάρ ἐστι
κατὰ ταῦτα μιμητής. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι αὐτοὶ μὲν δι' ὅλου
ἀγωνίζονται, μιμοῦνται δὲ ὀλίγα καὶ ὀλιγάκις· ὁ δὲ ὀλίγα
φροιμιασάμενος εὐθὺς εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα ἢ ἄλλο τι
15 ἦθος, καὶ οὐδέν' ἀήθη ἀλλ' ἔχοντα ἤθη. δεῖ μὲν οὖν ἐν ταῖς
τραγῳδίαις ποιεῖν τὸ θαυμαστόν, μᾶλλον δ' ἐνδέχεται ἐν
τῇ ἐποποιίᾳ τὸ ἄλογον, δι' ὃ συμβαίνει μάλιστα τὸ θαυ-
16 μαστόν, διὰ τὸ μὴ ὁρᾶν εἰς τὸν πράττοντα· ἐπεὶ τὰ περὶ

29. fort. [τὸ] ἀγαθὸν 32. ἥρμωκεν A° 33. διηγηματικὴν apogr. 36. excidisse videtur ταύταις vel ταύτῃ (cf. Twining ad loc.) 37. μίμησις] κίνησισ A° ἰαμβίον A° 1460a 1. κινητικὰ καὶ Vahlen : κινητι- καὶ A° 2. μιγνύοι Aldina : μηγνύη (fuit μὴ ; -η alterum in litura) A° 3. τῷ] τὸ A° 4. αὑτῇ] αὐτὴ A° 5. αἱρεῖσθαι Bonitz : διαιρεῖσθαι A° 11. οὐδέν' ἀήθη Victorius : οὐδένα ἤθη A° 13. ἄλογον Victorius : ἀνάλογον A° δι' ὃ Parisinus 2038 : διὸ A° 14. ἐπεὶ] ἔπειτα A°

τὴν Ἕκτορος δίωξιν ἐπὶ σκηνῆς ὄντα γελοῖα ἂν φανείη, οἱ
μὲν ἑστῶτες καὶ οὐ διώκοντες, ὁ δὲ ἀνανεύων, ἐν δὲ τοῖς
ἔπεσιν λανθάνει. τὸ δὲ θαυμαστὸν ἡδύ· σημεῖον δέ, πάντες 17
γὰρ προστιθέντες ἀπαγγέλλουσιν ὡς χαριζόμενοι. δεδίδαχεν 18
δὲ μάλιστα Ὅμηρος καὶ τοὺς ἄλλους ψευδῆ λέγειν ὡς δεῖ.
ἔστι δὲ τοῦτο παραλογισμός. οἴονται γὰρ ἄνθρωποι, ὅταν
τουδὶ ὄντος τοδὶ ᾖ ἢ γινομένου γίνηται, εἰ τὸ ὕστερον ἔστιν,
καὶ τὸ πρότερον εἶναι ἢ γίνεσθαι· τοῦτο δέ ἐστι ψεῦδος. διὸ
δεῖ, ἂν τὸ πρῶτον ψεῦδος, ἄλλο δὲ τούτου ὄντος ἀνάγκη εἶναι
ἢ γενέσθαι ᾖ, προσθεῖναι· διὰ γὰρ τὸ τοῦτο εἰδέναι ἀληθὲς
ὂν παραλογίζεται ἡμῶν ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πρῶτον ὡς ὄν. πα-
ράδειγμα δὲ τοῦτο ἐκ τῶν Νίπτρων. προαιρεῖσθαί τε δεῖ 19
ἀδύνατα εἰκότα μᾶλλον ἢ δυνατὰ ἀπίθανα· τούς τε λόγους 20
μὴ συνίστασθαι ἐκ μερῶν ἀλόγων, ἀλλὰ μάλιστα μὲν μη-
δὲν ἔχειν ἄλογον, εἰ δὲ μή, ἔξω τοῦ μυθεύματος, ὥσπερ
Οἰδίπους τὸ μὴ εἰδέναι πῶς ὁ Λάιος ἀπέθανεν, ἀλλὰ μὴ ἐν
τῷ δράματι, ὥσπερ ἐν Ἠλέκτρᾳ οἱ τὰ Πύθια ἀπαγγέλλον-
τες ἢ ἐν Μυσοῖς ὁ ἄφωνος ἐκ Τεγέας εἰς τὴν Μυσίαν ἥκων.
ὥστε τὸ λέγειν ὅτι ἀνῄρητο ἂν ὁ μῦθος γελοῖον· ἐξ ἀρχῆς 21
γὰρ οὐ δεῖ συνίστασθαι τοιούτους, ἂν δὲ θῇ καὶ φαίνηται
εὐλογωτέρως ἐνδέχεσθαι, καὶ ἄτοπον· ἐπεὶ καὶ τὰ ἐν Ὀδυσ- 22
σείᾳ ἄλογα τὰ περὶ τὴν ἔκθεσιν ὡς οὐκ ἂν ἦν ἀνεκτὰ δῆλον
1460b ἂν γένοιτο, εἰ αὐτὰ φαῦλος ποιητὴς ποιήσειε· νῦν δὲ τοῖς
ἄλλοις ἀγαθοῖς ὁ ποιητὴς ἀφανίζει ἡδύνων τὸ ἄτοπον. τῇ δὲ 23

20. fort. ἄνθρωποι 21. τοῦ διόντοσ pr. A^c τοδὶ ᾖ ἢ] τὸ δι' ἣν pr. A^c (corr. τὸ δὶ ἡ, vel ἧι) εἰ] ἡ in textu A^c 23. δεῖ Bonitz : δὴ A^c ἄλλο codices Robortelli : ἄλλου A^c (ἀλλ' οὐ- corr.) 24. ᾖ Jortin : ἡ A^c 25. ὂν m. rec. in rasura A^c 26. τούτου codex Robortelli νίπτρω A^c 27. ἀπείθανα A^c 30. fort. ⟨ὁ⟩ Οἰδίπους Λάιος Riccardianus 16 : ἴόλαοσ A^c 33. οστε pr. A^c (corr. ὥστε) ἀνήρειτο A^c γέλοιον A^c 1460b 1. ποιήσειε Heinsius : ποιήσει A^c

λέξει δεῖ διαπονεῖν ἐν τοῖς ἀργοῖς μέρεσιν καὶ μήτε ἠθικοῖς
μήτε διανοητικοῖς· ἀποκρύπτει γὰρ πάλιν ἡ λίαν λαμπρὰ
λέξις τά τε ἤθη καὶ τὰς διανοίας.

25 Περὶ δὲ προβλημάτων καὶ λύσεων, ἐκ πόσων τε καὶ
ποίων [ἂν] εἰδῶν ἐστιν, ὧδ' ἂν θεωροῦσιν γένοιτ' ἂν φανερόν.
2 ἐπεὶ γάρ ἐστι μιμητὴς ὁ ποιητὴς ὡσπερανεὶ ζωγράφος ἤ τις
ἄλλος εἰκονοποιός, ἀνάγκη μιμεῖσθαι τριῶν ὄντων τὸν ἀριθ-
μὸν ἕν τι ἀεί, ἢ γὰρ οἷα ἦν ἢ ἔστιν, ἢ οἷά φασιν καὶ δοκεῖ,
3 ⟨ἢ⟩ οἷα εἶναι δεῖ. ταῦτα δ' ἐξαγγέλλεται λέξει ἢ καὶ
γλώτταις καὶ μεταφοραῖς· καὶ πολλὰ πάθη τῆς λέξεώς ἐστι,
4 δίδομεν γὰρ ταῦτα τοῖς ποιηταῖς. πρὸς δὲ τούτοις οὐχ ἡ αὐτὴ
ὀρθότης ἐστὶν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ποιητικῆς οὐδὲ ἄλλης
5 τέχνης καὶ ποιητικῆς. αὐτῆς δὲ τῆς ποιητικῆς διττὴ ἁμαρτία,
6 ἡ μὲν γὰρ καθ' αὑτήν, ἡ δὲ κατὰ συμβεβηκός. εἰ μὲν γὰρ
προείλετο μιμήσασθαι * * ἀδυναμίαν, αὐτῆς ἡ ἁμαρτία· εἰ
δὲ τῷ προελέσθαι μὴ ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸν ἵππον ἄμφω τὰ
δεξιὰ προβεβληκότα, ἢ τὸ καθ' ἑκάστην τέχνην ἁμάρτημα
(οἷον τὸ κατ' ἰατρικὴν ἢ ἄλλην τέχνην) ἢ ἀδύνατα πεποίηται
7 ὁποῖ' ἂν οὖν, οὐ καθ' ἑαυτήν. ὥστε δεῖ τὰ ἐπιτιμήματα ἐν τοῖς
προβλήμασιν ἐκ τούτων ἐπισκοποῦντα λύειν. πρῶτον μὲν τὰ
πρὸς αὐτὴν τὴν τέχνην· ⟨εἰ⟩ ἀδύνατα πεποίηται, ἡμάρτηται·
8 ἀλλ' ὀρθῶς ἔχει, εἰ τυγχάνει τοῦ τέλους τοῦ αὐτῆς, (τὸ γὰρ
τέλος εἴρηται) εἰ οὕτως ἐκπληκτικώτερον ἢ αὐτὸ ἢ ἄλλο ποιεῖ

---

5. τά τε] τὰ δὲ A^c 7. ἂν ante εἰδῶν om. apogr. 8. ἢ] εἰ pr. A^c 9. τὸν ἀριθμὸν apogr. : τῶν ἀριθμῶν A^c 11. ἢ add. apogr. 16. εἰ] ἡ pr. A^c 17. exciderunt fort. ἥμαρτε δὲ δι' εἰ Riccardianus 16 corr. Parisinus 2038 : ἡ A^c 18. τῷ corr. Parisinus 2038 : τὸ A^c 20. ἢ ἀδύνατα πεποίηται induxit Duentzer 21. ὁποῖ' ἂν οὖν scripsi : ὁποίαν δῦν A^c : ὁποιανοῦν vulg. : ὁποιαοῦν Winstanley fort. ἐπιτιμήματα ⟨τὰ⟩ 22. τὰ] τὰ (εἰ superscr. m. rec.) A^c 23. εἰ add. Parisinus 2038, Vahlen 24. αὐτῆς apogr. : αὐτῆσ A^c

μέρος. παράδειγμα ἡ τοῦ Ἕκτορος δίωξις. εἰ μέντοι τὸ 9
τέλος ἢ μᾶλλον ⟨ἢ μὴ⟩ ἧττον ἐνεδέχετο ὑπάρχειν καὶ κατὰ
τὴν περὶ τούτων τέχνην, [ἡμαρτῆσθαι] οὐκ ὀρθῶς· δεῖ γὰρ εἰ
ἐνδέχεται ὅλως μηδαμῇ ἡμαρτῆσθαι. ἔτι ποτέρων ἐστὶ τὸ 10
ἁμάρτημα, τῶν κατὰ τὴν τέχνην ἢ κατ' ἄλλο συμβεβη-
κός; ἔλαττον γὰρ εἰ μὴ ᾔδει ὅτι ἔλαφος θήλεια κέρατα
οὐκ ἔχει ἢ εἰ ἀμιμήτως ἔγραψεν. πρὸς δὲ τούτοις ἐὰν 11
ἐπιτιμᾶται ὅτι οὐκ ἀληθῆ, ἀλλ' ἴσως δεῖ, οἷον καὶ Σοφοκλῆς
ἔφη αὐτὸς μὲν οἵους δεῖ ποιεῖν, Εὐριπίδην δὲ οἷοι εἰσίν, ταύτῃ
λυτέον. εἰ δὲ μηδετέρως, ὅτι οὕτω φασίν, οἷον τὰ περὶ θεῶν· 12
ἴσως γὰρ οὔτε βέλτιον [οὔτε] λέγειν οὔτ' ἀληθῆ, ἀλλ' ἔτυχεν 13
1461a ὥσπερ Ξενοφάνει· ἀλλ' οὖν φασι. τὰ δὲ ἴσως οὐ βέλτιον 14
μέν, ἀλλ' οὕτως εἶχεν, οἷον τὰ περὶ τῶν ὅπλων, "ἔγχεα
δέ σφιν ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος·" οὕτω γὰρ τότ' ἐνόμιζον,
ὥσπερ καὶ νῦν Ἰλλυριοί. περὶ δὲ τοῦ καλῶς ἢ μὴ καλῶς 15
ἢ εἴρηταί τινι ἢ πέπρακται, οὐ μόνον σκεπτέον εἰς αὐτὸ τὸ
πεπραγμένον ἢ εἰρημένον βλέποντα εἰ σπουδαῖον ἢ φαῦ-
λον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πράττοντα ἢ λέγοντα πρὸς ὃν ἢ
ὅτε ἢ ὅτῳ ἢ οὗ ἕνεκεν, οἷον ἢ μείζονος ἀγαθοῦ, ἵνα γέ-
νηται, ⟨ἢ⟩ μείζονος κακοῦ, ἵνα ἀπογένηται. τὰ δὲ πρὸς τὴν 16
λέξιν ὁρῶντα δεῖ διαλύειν, οἷον γλώττῃ "οὐρῆας μὲν πρῶ-
τον·" ἴσως γὰρ οὐ τοὺς ἡμιόνους λέγει ἀλλὰ τοὺς φύλα-
κας· καὶ τὸν Δόλωνα, "ὅς ῥ' ἦ τοι εἶδος μὲν ἔην κακός,"

---

27. ἢ μὴ add. Ueberweg : ἢ add. corr. A^c apogr. 28. ἡμαρτῆσθαι (μαρτῆσθαι pr. A^c) seclusi 31. εἴδει pr. A^c 32. ἢ] η pr. A^c εἰ ἀμιμήτως] η ἀμμητωσ (corr. κἀμιμήτωσ) A^c 33. ἴσως] οἵους m. rec. in marg. A^c 34. Εὐριπίδην Heinsius : εὐριπίδησ A^c 36. οὔτε alterum om. Parisinus 2038 : οὔτω Riccardianus 16 1461a 1. ξενοφάνει vel ξενοφάνης apogr. : ξενοφάνη A^c οὖν Tyrwhitt : οὔ A^c φασί. τὰ δὲ Spengel : φασι τάδε. A^c 2. ἔνχεα A^c 3. τότε νομίζον pr. A^c 6. εἰ] ἢ A^c 8. οὗ ἕνεκεν] δὗν ἕκεν A^c ἢ] εἰ apogr. 9. ἢ add. corr. A^c apogr. 12. ὅς ῥ' ἦ τοι Vahlen : ὢσ ῥῆτοι (corr. rec. ῥ') A^c ἔην] εἰ ἦν A^c

οὐ τὸ σῶμα ἀσύμμετρον ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰσχρόν, τὸ γὰρ
εὐειδὲς οἱ Κρῆτες ⟨τὸ⟩ εὐπρόσωπον καλοῦσι· καὶ τὸ "ζωρό-
τερον δὲ κέραιε" οὐ τὸ ἄκρατον ὡς οἰνόφλυξιν ἀλλὰ τὸ
17 θᾶττον. τὰ δὲ κατὰ μεταφορὰν εἴρηται, οἷον "ἄλλοι μέν
ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες εὗδον * * παννύχιοι·" ἅμα δέ φησιν
"ἦ τοι ὅτ' ἐς πεδίον τὸ Τρωικὸν ἀθρήσειεν, αὐλῶν συρίγγων
†τε ὁμαδόν†·" τὸ γὰρ πάντες ἀντὶ ⟨τοῦ⟩ πολλοί κατὰ μετα-
φορὰν εἴρηται, τὸ γὰρ πᾶν πολύ τι. καὶ τὸ "οἴη δ' ἄμμο-
18 ρος" κατὰ μεταφοράν, τὸ γὰρ γνωριμώτατον μόνον. κατὰ
δὲ προσῳδίαν, ὥσπερ Ἱππίας ἔλυεν ὁ Θάσιος, τὸ "δίδομεν
19 δέ οἱ" καὶ "τὸ μὲν οὗ καταπύθεται ὄμβρῳ." τὰ δὲ διαιρέ-
σει, οἷον Ἐμπεδοκλῆς "αἶψα δὲ θνήτ' ἐφύοντο, τὰ πρὶν μά-
20 θον ἀθάνατα ζωρά τε πρὶν κέκρητο." τὰ δὲ ἀμφιβολίᾳ,
"παρῴχηκεν δὲ πλέω νύξ·" τὸ γὰρ πλείω ἀμφίβολόν ἐστιν.
21 τὰ δὲ κατὰ τὸ ἔθος τῆς λέξεως. τῶν κεκραμένων οἶνόν
φασιν εἶναι, ὅθεν πεποίηται "κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέ-
ροιο"· καὶ χαλκέας τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους, ὅθεν εἴ-
ρηται ὁ Γανυμήδης Διὶ οἰνοχοεύειν, οὐ πινόντων οἶνον. εἴη
22 δ' ἂν τοῦτό γε κατὰ μεταφοράν. δεῖ δὲ καὶ ὅταν ὄνομά
τι ὑπεναντίωμά τι δοκῇ σημαίνειν, ἐπισκοπεῖν ποσαχῶς ἂν
σημαίνοι τοῦτο ἐν τῷ εἰρημένῳ, οἷον τῷ "τῇ ῥ' ἔσχετο χάλ-
23 κεον ἔγχος" τὸ ταύτῃ κωλυθῆναι ποσαχῶς ἐνδέχεται—ὡδὶ ἢ

---

14. τὸ addidi 15. κέραι ἑου pr. A^c fort. ἀκρατότερον 16. τὰ Spengel: τὸ A^c 17. post εὗδον intercidisse suspicor ἅπαντες πανύχιοι pr. A^c 19. τε ὁμαδόν] θ' ὅμαδον Sylburgius; haud scio an integer versus (Il. 10. 13), αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπὴν ὅμαδόν τ' ἀνθρώπων, sit restituendus τοῦ add. apogr. 20. διη pr. A^c (οἴη m. rec.) 24. θνήτ' Morelius: θνητὰ A^c 25. ἀθάνατ' ⟨εἶναι⟩ Victorius ζωρά Victorius: ζῶά A^c κέκρῆτο (ι superscr. m. rec.) A^c ἀμφιβόλια pr. A^c 30. οἰνοχοεύει A^c πεινόντων pr. A^c 31. ὀνόματι ὑπεναντιώματι (fuit -ίω-) δοκεῖ A^c 33. σημαίνοι Vahlen (ed. 1): σημαίνοιε A^c: σημήνειεν Parisinus 2038 οἷον τῷ scripsi: οἷον τὸ A^c

τίς ἐστι ὡς μάλιστ' ἄν τις ὑπολάβοι κατὰ τὴν καταντικρὺ ἤ καῖον αὐτῶν λέγει, ὅτι ἔνια ἀλόγως προυπολαμβάνουσιν καὶ 24 ποιία (καὶ ψηφισάμενοι συλλογίζονται, καὶ ὡς εἰρηκότος ὅ μέρος τὴν ιτιμῶσιν, ἂν ὑπεναντίον ᾖ τῇ αὐτῶν οἰήσει. τοῦ- 25 ται ἐναρίπονθε τὰ περὶ Ἰκάριον. οἴονται γὰρ αὐτὸν Λάκωνα σει ἄτοπον οὖν τὸ μὴ ἐντυχεῖν τὸν Τηλέμαχον αὐτῷ εἰς
1462b τῆκεδαίμονα ἐλθόντα. τὸ δ' ἴσως ἔχει ὥσπερ οἱ Κεφαλῆνές φασι· παρ' αὐτῶν γὰρ γῆμαι λέγουσι τὸν Ὀδυσσέα καὶ εἶναι Ἰκάδιον ἀλλ' οὐκ Ἰκάριον· δι' ἁμάρτημα δὲ τὸ πρόβλημα εἰκός ἐστιν. ὅλως δὲ τὸ ἀδύνατον μὲν πρὸς τὴν 26 ποίησιν ἢ πρὸς τὸ βέλτιον ἢ πρὸς τὴν δόξαν δεῖ ἀνάγειν. πρός τε γὰρ τὴν ποίησιν αἱρετώτερον πιθανὸν ἀδύνατον ἢ 27 ἀπίθανον καὶ δυνατόν· * * τοιούτους εἶναι οἵους Ζεῦξις 28 ἔγραφεν, ἀλλὰ βέλτιον· τὸ γὰρ παράδειγμα δεῖ ὑπερέχειν. πρὸς ἅ φασιν τἄλογα· οὕτω τε καὶ ὅτι ποτὲ οὐκ ἄλο- 29 γόν ἐστιν· εἰκὸς γὰρ καὶ παρὰ τὸ εἰκὸς γίνεσθαι. τὰ δ' ὑπε- 30 ναντία ὡς εἰρημένα οὕτω σκοπεῖν ὥσπερ οἱ ἐν τοῖς λόγοις ἔλεγχοι εἰ τὸ αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως, ὥστε καὶ αὐτὸν ἢ πρὸς ἃ αὐτὸς λέγει ἢ ὃ ἂν φρόνιμος ὑποθῆται. ὀρθὴ δ' ἐπιτίμησις καὶ ἀλογίᾳ καὶ μοχθηρίᾳ, ὅταν μὴ ἀνάγ- 31 κης οὔσης μηθὲν χρήσηται τῷ ἀλόγῳ, ὥσπερ Εὐριπίδης τῷ Αἰγεῖ, ἢ τῇ πονηρίᾳ, ὥσπερ ἐν Ὀρέστῃ ⟨τῇ⟩ τοῦ Μενελάου. τὰ μὲν οὖν ἐπιτιμήματα ἐκ πέντε εἰδῶν φέρουσιν· ἢ γὰρ ὡς 32

---

35. ὡδὶ addidi (auctore Vahleno) 1461b 1. ὅτι] τί Ac (marg. m. rec. ὅτι) 2. εἰρηκότος ὅ τι Castelvetrus: εἰρηκότεσ ὅτι Ac 3. αὐτῶν Parisinus 2038: αὑτῶν Ac 4. πέπονθε* Ac περ̀ ἰκάριον Ac 5. τιλέμαχον Ac 6. Κεφαλλῆνες Tyrwhitt 7. αὐτῶν pr. Vaticanus 1400: αὑτῶν Ac 8. δι' ἁμάρτημα Madius: διαμάρτημα Ac 9. ⟨εἶναι⟩ εἰκός Hermann 11. πειθανὸν Ac 12. ἀπείθανον Ac καὶ εἰ ἀδύνατον intercidisse coni. Vahlen (confirm. Ar.) οἵους Parisinus 2038: οἷον Ac 18. φρόνιμος apogr.: φρόνημον (corr. φρόνιμον) Ac 19. ἀλογίᾳ καὶ μοχθηρίᾳ Vahlen: ἀλογία καὶ μοχθηρία Ac 21. Αἰγεῖ ἢ τῇ margo Riccardiani 16: αἰγειήτη Ac τῇ addendum coni. Vahlen

ἀδύνατα ἢ ὡς ἄλογα ἢ ὡς βλαβερὰ ἢ ὡς ὑπεναντί
παρὰ τὴν ὀρθότητα τὴν κατὰ τέχνην. αἱ δὲ λύσει
εἰρημένων ἀριθμῶν σκεπτέαι, εἰσὶν δὲ δώδεκα.

26 Πότερον δὲ βελτίων ἡ ἐποποιικὴ μίμησις ἢ
2 διαπορήσειεν ἄν τις. εἰ γὰρ ἡ ἧττον φορτικὴ βελτίω
τη δ' ἡ πρὸς βελτίους θεατάς ἐστιν ἀεί, λίαν δῆλον
3 ⟨πρὸς⟩ ἅπαντα μιμουμένη φορτική· ὡς γὰρ οὐκ αἰσθανομένω
ἂν μὴ αὐτὸς προσθῇ, πολλὴν κίνησιν κινοῦνται, οἷον οἱ φαῦλοι
αὐληταὶ κυλιόμενοι ἂν δίσκον δέῃ μιμεῖσθαι, καὶ ἕλκοντες
4 τὸν κορυφαῖον ἂν Σκύλλαν αὐλῶσιν. ἡ μὲν οὖν τραγῳδία
τοιαύτη ἐστίν, ὡς καὶ οἱ πρότερον τοὺς ὑστέρους αὐτῶν ᾤοντο
ὑποκριτάς· ὡς λίαν γὰρ ὑπερβάλλοντα πίθηκον ὁ Μυννίσκος
τὸν Καλλιππίδην ἐκάλει, τοιαύτη δὲ δόξα καὶ περὶ Πιν-
δάρου ἦν· ὡς δ' οὗτοι [δ'] ἔχουσι πρὸς αὐτούς, ἡ ὅλη τέχνη
5 πρὸς τὴν ἐποποιίαν ἔχει. τὴν μὲν οὖν πρὸς θεατὰς ἐπιεικεῖς
φασιν εἶναι ⟨οἳ⟩ οὐδὲν δέονται τῶν σχημάτων, τὴν δὲ τραγι-
κὴν πρὸς φαύλους· εἰ οὖν φορτική, χείρων δῆλον ὅτι ἂν εἴη.
6 πρῶτον μὲν οὐ τῆς ποιητικῆς ἡ κατηγορία ἀλλὰ τῆς ὑποκριτι-
κῆς, ἐπεὶ ἔστι περιεργάζεσθαι τοῖς σημείοις καὶ ῥαψῳδοῦντα,
ὅπερ [ἐστὶ] Σωσίστρατος, καὶ διᾴδοντα, ὅπερ ἐποίει Μνασί-
7 θεος ὁ Ὀπούντιος. εἶτα οὐδὲ κίνησις ἅπασα ἀποδοκιμαστέα,
εἴπερ μηδ' ὄρχησις, ἀλλ' ἡ φαύλων, ὅπερ καὶ Καλλιππίδῃ
ἐπετιμᾶτο καὶ νῦν ἄλλοις ὡς οὐκ ἐλευθέρας γυναῖκας μιμου-
8 μένων. ἔτι ἡ τραγῳδία καὶ ἄνευ κινήσεως ποιεῖ τὸ αὑτῆς,
ὥσπερ ἡ ἐποποιία· διὰ γὰρ τοῦ ἀναγινώσκειν φανερὰ ὁποία

25. σκεπταίαι Ac 26. βελτίον Ac 28. δ' ἡ apogr.: δὴ Ac ἀεί, λίαν Vahlen: δειλίαν Ac 29. πρὸς addidi 30. κινοῦνται apogr.: κινοῦντα Ac 1462a 1. δ' alterum om. apogr. αὐτούς Hermann: αὐτοὺσ Ac 3. οἱ add. Victorius σχημάτων τὴν apogr.: σχημά | τα αὐτὴν (τα αὐ m. rec. in loco macula deformato) Ac 4. εἰ] ἡ Ac 5. μὲν ⟨οὖν⟩ Parisinus 2038 7. ἐστὶ induxit Duentzer διάδοντα apogr.: διαδόντα Ac 8. ὁ πούντιοσ Ac 10. ἐπιτιμᾶτο pr. Ac 11. αὐτῆσ Ac

τίς ἐστιν· εἰ οὖν ἐστι τά γ' ἄλλα κρείττων, τοῦτό γε οὐκ ἀναγ-
καῖον αὐτῇ ὑπάρχειν. ἔπειτα διότι πάντ' ἔχει ὅσαπερ ἡ ἐπο- 9
ποιία (καὶ γὰρ τῷ μέτρῳ ἔξεστι χρῆσθαι), καὶ ἔτι οὐ μικρὸν 10
μέρος τὴν μουσικὴν καὶ τὰς ὄψεις, δι' ἧς αἱ ἡδοναὶ συνίσταν-
ται ἐναργέστατα· εἶτα καὶ τὸ ἐναργὲς ἔχει καὶ ἐν τῇ ἀναγνώ- 11
σει καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων· ἔτι τὸ ἐν ἐλάττονι μήκει τὸ τέλος 12
1462b τῆς μιμήσεως εἶναι (τὸ γὰρ ἀθροώτερον ἥδιον ἢ πολλῷ κεκρα-
μένον τῷ χρόνῳ, λέγω δ' οἷον εἴ τις τὸν Οἰδίπουν θείη
τὸν Σοφοκλέους ἐν ἔπεσιν ὅσοις ἡ Ἰλιάς)· ἔτι ἧττον μία ἡ 13
μίμησις ἡ τῶν ἐποποιῶν (σημεῖον δέ, ἐκ γὰρ ὁποιασοῦν
μιμήσεως πλείους τραγῳδίαι γίνονται), ὥστε ἐὰν μὲν ἕνα
μῦθον ποιῶσιν, ἢ βραχέως δεικνύμενον μύουρον φαίνεσθαι, ἢ
ἀκολουθοῦντα τῷ τοῦ μέτρου μήκει ὑδαρῆ· λέγω δὲ οἷον
ἐὰν ἐκ πλειόνων πράξεων ᾖ συγκειμένη, ὥσπερ ἡ Ἰλιὰς 14
ἔχει πολλὰ τοιαῦτα μέρη καὶ ἡ Ὀδύσσεια, καὶ καθ' ἑαυτὰ
ἔχει μέγεθος (καίτοι ταῦτα τὰ ποιήματα συνέστηκεν ὡς ἐν-
δέχεται ἄριστα καὶ ὅτι μάλιστα μιᾶς πράξεως μίμησις)
—εἰ οὖν τούτοις τε διαφέρει πᾶσιν καὶ ἔτι τῷ τῆς τέχνης 15
ἔργῳ (δεῖ γὰρ οὐ τὴν τυχοῦσαν ἡδονὴν ποιεῖν αὐτὰς ἀλλὰ
τὴν εἰρημένην), φανερὸν ὅτι κρείττων ἂν εἴη μᾶλλον τοῦ
τέλους τυγχάνουσα τῆς ἐποποιίας.

περὶ μὲν οὖν τραγῳδίας καὶ ἐποποιίας, καὶ αὐτῶν 16
καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν μερῶν, καὶ πόσα καὶ τί διαφέρει,
καὶ τοῦ εὖ ἢ μὴ τίνες αἰτίαι, καὶ περὶ ἐπιτιμήσεων καὶ
λύσεων, εἰρήσθω τοσαῦτα. * * *

14. *αὐτῇ* pr. A^c 17. *ἀναγνώσει* Madius : *ἀναγνωρίσει* A^c 18. *ἔτι τὸ* coni. Winstanley : *ἔτι τῶι* A^c *ἐλάττωνι* A^c 1462b 1. *ἥδιον ἢ* Madius : *ἡδονὴ* A^c 2. *τὸν δίπουν* pr. A^c *θείη* bis A^c 3. *τὸν*] *τὸ* pr. A^c *ἡ Ἰλιάς* Riccardianus 16 : *ἡ ἰλίασ* (fuit *ἰδίασ*) A^c *μία ἡ* scripsi : *ἡ μία* A^c 6. *μείουρον* Parisinus 2038 7. *τοῦ μέτρου*] *συμμέτρῳ* Bernays 9. post *Ὀδύσσεια* add. *ἃ* apogr. 10. *καίτοι ταῦτα τὰ* apogr. : *καὶ τοιαῦτ' ἄττα* A^c 18. *ἢ*] *εἰ* A^c

FRAGMENTA

I.

Aristoteles Rhet. 3. 2, 1404^{b} 37 : *τῶν δ' ὀνομάτων τῷ μὲν σοφιστῇ ὁμωνυμίαι χρήσιμοι (παρὰ ταύτας γὰρ κακουργεῖ), τῷ ποιητῇ δὲ συνωνυμίαι. λέγω δὲ κύριά τε καὶ συνώνυμα οἷον τὸ πορεύεσθαι καὶ τὸ βαδίζειν· ταῦτα γὰρ ἀμφότερα καὶ κύρια καὶ συνώνυμα ἀλλήλοις. τί μὲν οὖν τούτων ἕκαστόν ἐστι καὶ πόσα εἴδη μεταφορᾶς καὶ ὅτι τοῦτο πλεῖστον δύναται καὶ ἐν ποιήσει καὶ ἐν λόγοις, αἱ μεταφοραί, εἴρηται καθάπερ ἐλέγομεν ἐν τοῖς περὶ ποιητικῆς.*

Simplicius in Categ. p. 43^{a} 13 Brandis. : *καὶ γὰρ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ ποιητικῆς συνώνυμα εἶπεν εἶναι ὧν πλείω μὲν τὰ ὀνόματα λόγος δὲ ὁ αὐτός, οἷα δή ἐστι τὰ πολυώνυμα, τό τε λώπιον καὶ ἱμάτιον καὶ τὸ φᾶρος* . . . . 25 *ἔνθα δὲ περὶ τὰς πλείους φωνὰς ἡ σπουδὴ καὶ τὴν πολυειδῆ ἑκάστου ὀνομασίαν, ὥσπερ ἐν τῷ περὶ ποιητικῆς καὶ τῷ τρίτῳ περὶ ῥητορικῆς, τοῦ ἑτέρου συνωνύμου δεόμεθα, ὅπερ πολυώνυμον ὁ Σπεύσιππος ἐκάλει. καὶ οὐ καλῶς ὁ Βοηθὸς παραλελεῖφθαι τῷ Ἀριστοτέλει φησὶ τὰ παρὰ τοῖς νεωτέροις καλούμενα συνώνυμα καὶ τὰ τοιαῦτα πολυώνυμα συνώνυμα καλούμενα, ἅπερ Σπεύσιππος ἐκάλει πολυώνυμα. οὐ γὰρ παραλέλειπται, ἀλλ' ἐν ἑτέραις πραγματείαις, ἐν αἷς ἦν οἰκεῖος ὁ λόγος, παρείληπται.*

II.

Aristoteles Poet. 6, 1449^b 21: περὶ κωμῳδίας ὕστερον ἐροῦμεν.

III.

Aristoteles Rhet. 1. 11, 1371^b 33: ὁμοίως δὲ καὶ ἐπεὶ ἡ παιδιὰ τῶν ἡδέων καὶ πᾶσα ἄνεσις καὶ ὁ γέλως τῶν ἡδέων, ἀνάγκη καὶ τὰ γελοῖα ἡδέα εἶναι, καὶ ἀνθρώπους καὶ λόγους καὶ ἔργα· διώρισται δὲ περὶ γελοίων χωρὶς ἐν τοῖς περὶ ποιητικῆς.

Idem Rhet. 3. 18, 1419^b 2: περὶ δὲ τῶν γελοίων, ἐπειδή τινα δοκεῖ χρῆσιν ἔχειν ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ δεῖν ἔφη Γοργίας τὴν μὲν σπουδὴν διαφθείρειν τῶν ἐναντίων γέλωτι τὸν δὲ γέλωτα σπουδῇ ὀρθῶς λέγων, εἴρηται πόσα εἴδη γελοίων ἐστὶν ἐν τοῖς περὶ ποιητικῆς, ὧν τὸ μὲν ἁρμόττει ἐλευθέρῳ τὸ δ' οὔ· ὅπως οὖν τὸ ἁρμόττον αὑτῷ λήψεται. ἔστι δ' ἡ εἰρωνεία τῆς βωμολοχίας ἐλευθεριώτερον· ὁ μὲν γὰρ αὑτοῦ ἕνεκα ποιεῖ τὸ γελοῖον, ὁ δὲ βωμολόχος ἑτέρου.

Conf. Cicero de Oratore 2. 58: *Locus autem et regio quasi ridiculi . . . turpitudine et deformitate quadam continetur; haec enim ridentur vel sola vel maxime, quae notant et designant turpitudinem aliquam non turpiter . . . nec insignis improbitas et scelere iuncta nec rursus miseria insignis agitata ridetur: facinerosos maiore quadam vi quam ridiculi vulnerari volunt; miseros inludi nolunt, nisi se forte iactant; parcendum autem maxime est caritati hominum ne temere in eos dicas qui diliguntur. haec igitur adhibenda est primum in iocando moderatio; itaque ea facillime luduntur quae neque odio magno neque misericordia maxima digna sunt; quam ob rem materies omnis ridiculorum est in iis vitiis quae sunt in vita hominum neque carorum neque calamitosorum neque eorum qui ob facinus ad supplicium rapiendi videntur; eaque belle agitata ridentur.*

IV.

Antiatticista in Anecdotis Bekkeri 101. 32: *κυντότατον*: Ἀριστοτέλης περὶ ποιητικῆς τὸ δὲ πάντων κυντότατον.

V.

Aristoteles Pol. 8. 7, 1341ᵇ 32: *ἐπεὶ δὲ τὴν διαίρεσιν ἀποδεχόμεθα τῶν μελῶν ὡς διαιροῦσί τινες τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ, τὰ μὲν ἠθικὰ τὰ δὲ πρακτικὰ τὰ δ' ἐνθουσιαστικὰ τιθέντες καὶ τῶν ἁρμονιῶν τὴν φύσιν πρὸς ἕκαστα τούτων οἰκείαν ἄλλην πρὸς ἄλλο μέρος τιθέασι, φαμὲν δ' οὐ μιᾶς ἕνεκα ὠφελείας τῇ μουσικῇ χρῆσθαι δεῖν ἀλλὰ καὶ πλειόνων χάριν (καὶ γὰρ παιδείας ἕνεκεν καὶ καθάρσεως—τί δὲ λέγομεν τὴν κάθαρσιν, νῦν μὲν ἁπλῶς, πάλιν δ' ἐν τοῖς περὶ ποιητικῆς ἐροῦμεν σαφέστερον—τρίτον δὲ πρὸς διαγωγήν, πρὸς ἄνεσίν τε καὶ πρὸς τὴν τῆς συντονίας ἀνάπαυσιν), φανερὸν ὅτι χρηστέον μὲν πάσαις ταῖς ἁρμονίαις, οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον πάσαις χρηστέον, ἀλλὰ πρὸς μὲν τὴν παιδείαν ταῖς ἠθικωτάταις, πρὸς δὲ ἀκρόασιν ἑτέρων χειρουργούντων καὶ ταῖς πρακτικαῖς καὶ ταῖς ἐνθουσιαστικαῖς. ὃ γὰρ περὶ ἐνίας συμβαίνει πάθος ψυχὰς ἰσχυρῶς τοῦτο ἐν πάσαις ὑπάρχει, τῷ δὲ ἧττον διαφέρει καὶ τῷ μᾶλλον, οἷον ἔλεος καὶ φόβος, ἔτι δ' ἐνθουσιασμός· καὶ γὰρ ὑπὸ ταύτης τῆς κινήσεως κατοκώχιμοί τινές εἰσιν, ἐκ δὲ τῶν ἱερῶν μελῶν ὁρῶμεν τούτους, ὅταν χρήσωνται τοῖς ἐξοργιάζουσι τὴν ψυχὴν μέλεσι, καθισταμένους ὥσπερ ἰατρείας τυχόντας καὶ καθάρσεως. ταὐτὸ δὴ τοῦτο ἀναγκαῖον πάσχειν καὶ τοὺς ἐλεήμονας καὶ τοὺς φοβητικοὺς καὶ τοὺς ὅλως παθητικούς, τοὺς δ' ἄλλους καθ' ὅσον ἐπιβάλλει τῶν τοιούτων ἑκάστῳ, καὶ πᾶσι γίγνεσθαί τινα κάθαρσιν καὶ κουφίζεσθαι μεθ' ἡδονῆς. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ μέλη τὰ καθαρτικὰ παρέχει χαρὰν ἀβλαβῆ τοῖς ἀνθρώποις.*

Conf. Aristoteles Pol. 8. 6, 1341ª 21: ἔτι δ' οὐκ ἔστιν ὁ αὐλὸς ἠθικὸν ἀλλὰ μᾶλλον ὀργιαστικόν, ὥστε πρὸς τοὺς τοιούτους αὐτῷ καιροὺς χρηστέον ἐν οἷς ἡ θεωρία κάθαρσιν μᾶλλον δύναται ἢ μάθησιν.

Proclus in Plat. Remp. p. 360 Bas.: εἰπεῖν χρὴ . . . δεύτερον, τί δήποτε μάλιστα τὴν τραγῳδίαν καὶ τὴν κωμικὴν οὐ παραδέχεται [scil. Plato] καὶ ταῦτα συντελούσας πρὸς ἀφοσίωσιν τῶν παθῶν, ἃ μήτε παντάπασιν ἀποκλίνειν δυνατὸν μήτε ἐμπιμπλάναι πάλιν ἀσφαλές, δεόμενα δέ τινος ἐν καιρῷ κινήσεως, ἣν ἐν ταῖς τούτων ἀκροάσεσιν ἐκπληρουμένην ἀνενοχλήτους ἡμᾶς ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ λοιπῷ χρόνῳ ποιεῖν . . . p. 362: τὸ δὲ δεύτερον [scil. πρόβλημα]—τοῦτο δ' ἦν τὸ τὴν τραγῳδίαν ἐκβάλλεσθαι καὶ κωμῳδίαν ἀτόπως, εἴπερ διὰ τούτων δυνατὸν ἐμμέτρως ἀποπιμπλάναι τὰ πάθη καὶ ἀποπλήσαντας ἐνεργὰ [rescribendum εὐεργὰ] πρὸς τὴν παιδείαν ἔχειν τὸ πεπονηκὸς αὐτῶν θεραπεύσαντας—τοῦτο δ' οὖν πολλὴν καὶ τῷ Ἀριστοτέλει παρασχὸν αἰτιάσεως ἀφορμὴν καὶ τοῖς ὑπὲρ τῶν ποιήσεων τούτων ἀγωνισταῖς τῶν πρὸς Πλάτωνα λόγων οὑτωσί πως ἡμεῖς ἑπόμενοι τοῖς ἔμπροσθεν διαλύσομεν . . . δεῖν μὲν οὖν τὸν πολιτικὸν διαμηχανᾶσθαί τινας τῶν παθῶν τούτων ἀπεράσεις καὶ ἡμεῖς φήσομεν, ἀλλ' οὐχ ὥστε τὰς περὶ αὐτὰ προσπαθείας συντείνειν, τοὐναντίον μὲν οὖν ὥστε χαλινοῦν καὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν ἐμμελῶς ἀναστέλλειν· ἐκείνας δὲ ἄρα τὰς ποιήσεις πρὸς τῇ ποικιλίᾳ καὶ τὸ ἄμετρον ἐχούσας ἐν ταῖς τῶν παθῶν τούτων προκλήσεσι πολλοῦ δεῖν εἰς ἀφοσίωσιν εἶναι χρησίμους. αἱ γὰρ ἀφοσιώσεις οὐκ ἐν ὑπερβολαῖς εἰσιν ἀλλ' ἐν συνεσταλμέναις ἐνεργείαις, σμικρὰν ὁμοιότητα πρὸς ἐκεῖνα ἔχουσαι ὧν εἰσιν ἀφοσιώσεις.

Iamblichus de Myst. 1. 11: αἱ δυνάμεις τῶν ἀνθρωπίνων παθημάτων τῶν ἐν ἡμῖν πάντῃ μὲν εἰργόμεναι καθίστανται σφοδρότεραι, εἰς ἐνέργειαν δὲ βραχεῖαν [ita Bernays; βραχεῖς vulg.] καὶ ἄχρι τοῦ συμμέτρου προαγόμεναι χαίρουσι μετρίως καὶ ἀποπληροῦνται, καὶ ἐντεῦθεν ἀποκαθαιρόμεναι πειθοῖ καὶ οὐ πρὸς βίαν ἀναπαύονται. διὰ δὴ τοῦτο ἔν τε κωμῳδίᾳ καὶ τραγῳδίᾳ ἀλλότρια πάθη θεωροῦντες ἵσταμεν τὰ οἰκεῖα πάθη καὶ μετριώτερα ἀπεργαζόμεθα καὶ ἀποκαθαίρομεν.

INDEX NOMINUM

47a—62b = 1447a—1462b

BERKELEY LIBRARIES
C035611